

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT

---

*Twenty-fifth day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 5th July, 1967.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

CHEMICAL FERTILISERS

221—

*474 Q — Sarvasri Y. Venkata Rao (Vemur), K. Rajamallu (Chinnur), P Pitchayya (Palvancha).— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) total requirements of the State for chemical fertilizers annually,

(b) what is the quantity supplied annually during the last two years, and

(c) in view of the enormous demand for these chemical fertilizers, will the Government state the various steps taken and proposed to be taken to meet the requirements of the ryots adequately?

The Minister for Agriculture and Animal Husbandry (Sri P. Thumma Reddy):— (a) The potential requirements of nitrogenous fertilisers of the State are 30 lakh tonnes in terms of Ammonium Sulphate. Having regard to the consumption level, expected availability etc, the following quantities are programmed for distribution for the rest of the Fourth Plan period —

Year	Programme in lakh tonnes in terms of Ammonium Sulphate.	
1967-68	..	10.00
1968-69	..	11.50
1969-70		13.00
1970-71		15.00

(b)	1965-66	2 73
	1966-67	6 79

(c) Government of India have been repeatedly approached for increased allotments to the State to the extent of programmed quantities. But owing to general shortage of fertilisers and the limited Foreign exchange, the Government of India have been expressing their inability to meet the full requirements of the State.

In order to move the allotted stocks expeditiously a senior Officer has been posted as liason Officer at Madras to look after the movement work. The indigenous factories are also being frequently addressed to arrange supply stocks on top priority basis to the State. Thus, every possible step is being taken to get as much fertiliser as possible well in time for distribution of fertilisers to cultivators.

శ్రీ వై. వెంకటరావు — అధ్యక్షా, రసాయనిక ఎరువుల వాడకంలో రైతులు మూడు సమయాలలో ముందు applications పెట్టుకోవాలి. సకాలంలో సరైన సరుకు రైతులకు అందడం లేదు ఇచ్చే సమయంలో సరిగా తూకంతో యివ్వడం లేదు సొసైటీలవారు దానిని గురించి ప్రభుత్వంవారు చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఈ సరుకు చాలా వరకు విదేశాల నుండి తెచ్చేది. సమయానికి రాకపోవడం వలనా, వచ్చినా సమయమునకు వారికి చేరకపోవడం వల్ల కొంత యిబ్బంది వున్న విషయం వాస్తవమే. అవి జరుగకుండా చర్యలు తీసుకున్నాము. Running Wagons పైన యిచ్చారు దానివల్ల కూడా కొంచెం తక్కువ వస్తున్నది దానిని రైతులకు pass on చేయడం జరుగుతున్నది. ఆ విషయంలో strict ఉత్తర్వులిచ్చాము. నష్టమేమైనా వచ్చేట్లుగావుంటే district stores వారు లెక్కకట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి నసూలు చేసుకొనడమో లేక మరొక మార్గం జరుగుతుంది రైతులకు చూత్రం తూం వేసి యిచ్చాలని ఉత్తర్వులివ్వడం కూడా జరిగింది. ఈ Co-operative Societies కు lifting capacity కొంచెం తక్కువగా వుంది 200, 300 టన్నులు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు యివ్వాలను కొంటే వారు డబ్బు కట్టి తీసుకొని వెళ్ళేంతవరకు వారికి next కోటా యివ్వడానికి కొంత యిబ్బందిగావుంది దానికి నేను, Director, Registrar మరియు సహకార శాఖ మంత్రిగారు నిన్న కూర్పుని మాట్లాడినాము తగు యేర్పాట్లు చేయుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

Sri G. Sivaiah (Puttur) — Will the Government consider to ask Madras, Kerala and other Governments to whom we send rice, to give us fertilisers on barter system?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— దీని విషయం నేను చెప్పకూడదు.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :— ఈ ఎరువులు DCM నుండి గ్రామ Co-operative Societies కు అందజేస్తున్నాము కాని సొసైటీల కిచ్చే కమిషన్ టన్నుకు 11 రూ.లకు పించి వుండడంలేదు. అందువల్ల DCM వంపించే సరుకు బస్తాకు 19

నుండి 20 కిలోల వరకు తరుగుబోతున్నది. ఈ సప్తమంతా ఆ సొసైటీలు భరించాలంటే వారికి నష్టం వస్తుంది. సకాలంలో యెరువుల సరఫరా కావడంలేదనీ, చాల గ్రామాలను కలిపి ఒకే సొసైటీగా యేర్పాటు చేసినందువల్ల వారు ఆ గ్రామానికి వెళ్ళి తీసుకొని పోవడం వల్ల చాలా కష్టముగావుంది. వాటి విషయంలో వారికి సౌకర్యంగా వుండేటట్లుగా జేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ప్రతి సొసైటీకి స్వయి చేయాలనే నిర్ణయం నిన్ననే చెసుకొన్నాము. యే కారణంవల్ల నైనా Co-operative Society అయినా కని చేయకుండాపోతే alternative గా Agriculture Department private గాని యెవరినైనా జెట్టి అందించాలనే యేర్పాటు చేశాము. 1,14 మైళ్లకు ఒక సొసైటీ వుండేట్లు, Shortage లేకుండా చేయుటకు నిన్న మాట్లాడినాము.

శ్రీ ఎం. వీరరాఘవరావు (ప్రతిపాదు) — ఈ రసాయనిక యెరువుల పంపిణీలో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి చాలా పర్యాయములు వచ్చింది. వాటిని అరికట్టుటకు ఒక card system అమలు చేయాలనీ, దాని తరువాత అధికారం చెలాయించి ఒత్తిడిలు చేస్తుంటే న్యాయం జరుగదని మనవి చేస్తున్నాను కనుక దీనిపై చర్య తీసుకుంటుందా ప్రభుత్వం?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి. — దానిలో Card system పెట్టినందువలన అంతా పూర్తి అవుతుందని అనుటకు వీలులేదు. చక్కెరకు రేషన్ కార్డులు యిస్తున్నారు. cards కొనడమే జరుగుతున్నదో లేక బోగస్ గా కొనడం జరుగుతున్నదో తెలియదు. దానిలో అలాంటిది వుండడానికి వీలులేదు అందువల్ల ప్రభుత్వం తగు జాగ్రత్త తీసుకొని సభ్యుల నుంచి గాని పబ్లిక్ నుంచిగాని యేవైనా యిబ్బందులున్నాయని వ్రాస్తే చర్యలు తీసుకొంటుంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ): — Dry lands కు పంచాయితీ సమితులలో కోటా ప్రకారం యిస్తున్నారు. ఆ భూములకు ఉపయోగం లేదు. కనక black market లోకి పోతున్నది. ఉపయోగపడే గ్రామాలు మాత్రమే యివ్వడానికి ఆలోచన చేస్తారా? Dry lands లో వుండే రైతులకు loans cash రూపంలో యిచ్చేట్లు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ఎరువులకు సంబంధించి యెరువుల రూపంలో తీసుకొనవలసివస్తుంది. Dry lands లో యివి పనికిరాకుండాపోతే యేమవుతున్నదనే విషయం తెలుసుకొనలేదు. సభ్యులు చెప్పినందుకు చాలా సంతోషం. అలాంటిదేమైనావుంటే అవుసరమైనచోట్ల తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు). — పశ్చిమ గోదావరి-జిల్లాలో యెరువుల black market విషయం ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చినాను. దాని గురించి చర్యలు తీసుకొంటున్నారా?

(No answer)

శ్రీ ప్రగడ కొటయ్య (చీరాల) — ఈ యెరువుల ఫ్యాక్టరీ వారు ఉత్పత్తిలో 30% వారి యిష్టం వచ్చినట్లు అమ్ముకోవచ్చని అన్నారు. రేపు అట్టోబరునుండి మరో 30% స్వేచ్ఛగా అమ్ముకోవచ్చని చెప్పారు. 60% స్వేచ్ఛగా అమ్ముకొనుటకు అవకాశం కలిగినప్పుడు, పంపకం విధానంలో యేలాంటి మార్పులు తీసుకొని రాబోతున్నారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ఇప్పుడిచ్చిన 30%లో కొంత black market జరుగుతున్నట్లు ఆందోళన వుంది. ఆ విషయం ప్రభుత్వం యొక్క notice కు రావడం జరిగింది. రేపు సెప్టెంబరు నుండి మరొక 30% free market కు పోతుందనే ఆలోచనలున్నాయి. దానిని గురించి కూడా చర్చచేసి మన ఉద్దేశ్యా లను చెప్పిన తరువాతనే కేంద్ర ప్రభుత్వం యేదైనా చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పాము.

श्री बदरी विशाल पिती (महाराजगंज) — १९६६, ७६ में फरटाइजर्स के लाज स्टॉक्स थे क्या ?

Sri P. Thimma Reddy — There was a little Carryover. కొంత Stock వుంది. ఇతరదేశాల నుండి రావడం ఆలశ్యమైనది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — అధికోత్పత్తికి గాను కోరమాండల్ కంపెనీకి considerable assistance యిచ్చారు. దాని ఉత్పత్తి యెప్పటి నుంచి ప్రారంభ మవుతుంది

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — అది యిప్పటికే ఉత్పత్తి కావలసివుంది. ఈ మధ్య management లో కొంచెం యిబ్బందులు వచ్చి ఆలశ్యమయ్యేట్లుగా వుంది. Not later than the end of this year, it may start production.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) — కానీ progressive గా యెరువులు ఉత్పత్తి కావలసిన పరిస్థితిలో అధిక పంట పండిస్తున్న సమయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం తగిన కోటా యివ్వగలగేదు. మన ప్రభుత్వం సరైన competency పూరించడంలేదు. అందుచేత రైతు నాలుకులను, ఎరువుల dealers ను తీసుకొని వాళ్ళ కేంద్ర ప్రభుత్వం వైన తగినటువంటి వొత్తిడి తీసుకొని రాగలరా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి: — గౌరవ సభ్యులకళ్ళకు మంచికంటే చెడే ఎక్కువగా కనపడుతూవచ్చింది. Competency వ్రళ్ళలేదు. We are more competent than they dream of చేతుగలిగింది చేస్తున్నాం. రాకుండాపోతే యేమిచేయాలి?

AGRO-INDUSTRIAL CORPORATION

222—

*642 Q— Sri Ch. Rajeswara Rao (Put by Sri G. Siviah):— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Central Government have taken a decision to start an Agro-Industrial Corporation in Andhra Pradesh,

(b) whether such a Corporation has been set up and with what initial capital;

(c) what are the Agro-Industries contemplated by the said Corporation and

(d) whether any Agro-Industry has been started according to the said plan ?

Sri P. Thimma Reddy — (a) (b) (c) and (d) The question, of setting up an Agro-Industries Corporation in this State is under consideration in consultation with the Government of India

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) — ఇప్పుడు నిర్ణయం తీసుకొన్నామని నెల విచ్చారు మంత్రిగారు మరి ఇందులో ఏవేవి ఎక్కడ స్థాపించాలని అనుకొన్నారు? తరువాతను, ఇందులో ఉత్పత్తి అయ్యేటటువంటి పరికరాలు గురించి ఏమైనా నెలవిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — అది ఇంకా ఎట్లా proceed కావాలి, ఎక్కడ ఏమేమి industries అనేదంతా కూడా we will have to get details and correspond and negotiate with the Government of India also

శ్రీ జి. లచ్చన్న — ఇది public sectorలో ఉంటుందా, private sectorలో ఉంటుందా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — Public sector లోనండి.

BACON FACTORY

223—

*1087 Q.—Sri C. V. K. Rao — Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether a scheme for Regional Pig Breeding Station-cum-Bacon Factory sanctioned for the State by Government of India, and

(b) if so, when was the factory installed ?

Sri P. Thimma Reddy.— (a) Yes, Sir

(b) The Factory is expected to be commissioned by January, 1968.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు.— అసలు ఈ factory గురించి Audit Committee ఈ విషయంలో చాలా ఆలస్యం అవుతున్నదని remark చేసింది అనేది మంత్రిగారు గుర్తించారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.— Audits, Accounts, complaints మామూలుగా చూడనండి. అది ముందుకు పోతున్నదని చూస్తున్నాను. ఇదేదో కొత్త విషయం తెచ్చినాకు, కనుక్కంటాను.

GROUND WATER SURVEY

224—

*70 Q.— Sri P. Venkatesan (Dharmavaram).— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state .

(a) whether ground water survey was done in Anantapur district, especially in Dharmavaram taluk, and

(b) if not, when the survey will be taken up ?

SRI P. THIMMA REDDY - (a) Yes, Sir.

(b) Does not arise.

RICE BRAN

225-

*1124 Q - Sir Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapally) - Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether the rice bran purchasing monopoly was given to Ovomalt producer of Tadepalligudem for East, West Godavari and Krishna districts, and

(b) if so, what are the conditions ?

SRI P. THIMMA REDDY - (a) No, Sir,

(b) Does not arise.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య - ఈ తవుడంతా కూడా, West Godavari, East Godavari, Krishna Districts లో ఉన్నటువంటి తవుడంతా కూడాను తాదేవల్లి గూడెంకే సంపించవలసిందని, అక్కడ ఉండే గోయంకాగారికే ఇవ్వాలని ఇంకెవరికీ ఇవ్వకూడదని అక్కడ ఉన్నటువంటి Agricultural Officers అంతా కూడా చెప్పారు మరి ఇది రహస్యంగా జరిగిందంటారా, లేక పోతే గవర్నమెంటుకు తెలిసే జరిగిందా ? మరి ఆ monopoly ఎట్లా వచ్చింది ?

SRI P. THIMMA REDDY - I do not know, Sir, what the hon Member says. Every factory is purchasing and every factory is free to purchase. There are no such instructions from the Government.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు - రాష్ట్రంలో తవుడు ధర చాలా విపరీతంగా పెరిగి, వకువులకు ముఖ్యమైనటువంటి ఈ తవుడు గౌరకడం చాలా కష్టంగా ఉన్నది. అలాంటి సందర్భంలో ఇతర రాష్ట్రాలకు దీని ఎగుమతి నిషేధించేటటువంటి ప్రతిపాదన ప్రభుత్వము చేసే సావకాశం ఉన్నదా ? అలా చేస్తే చాలా లాభకరమని మనవి చెప్తున్నాను.

శ్రీ పి. తిమ్మా రెడ్డి - ఈ వధ్య cattle breeders అంతా కూడా ఒక సంఘంగా ఏర్పడి అలాంటి representations చేశారు. అది ఎంతవరకు వీలుంటుందో చూడాలి. వజ్రాబులో అలాంటి చట్టము ఒకటి చేశారు. కాబట్టి మన రాష్ట్రములో కూడా చేసేదానికి వీలుంటుందేమో అలోచిస్తాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు - ఇప్పుడు తాదేవల్లి గూడెంలో ఒకే factory ఉన్నదని. ఇంకొకటి ఈ తవుడు అంతా కూడా ఆ factory వాళ్ళే కొంటున్నారు. తాదేవల్లి దీని విపరీతంగా పెరిగింది. 30 రూ.లు ఒక బస్తా ఉంటున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వము తక్కువ ధరలకు తవుడు అమ్మేదానికి ఏర్పాట్లు ఏమైనా చేస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి—పంజాబులో ఒక చట్టము చేసినారు దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య—పంజాబులో Act చేయలేదు Defence of India Act క్రింద notification చేశారు. అట్లాంటిది ఒక Act ఏమైనా చేస్తారా? తరువాత అది ఇక్కడేమైనా concent ate అవుతున్నది. దానివలన రెండు నష్టాలు వస్తున్నాయి రాష్ట్రం దాటిపోయినందువలన ఒక నష్టము, ఒక రే monopoly అయినందువలన మరొక నష్టము. ఈ రెండిటిని restrict చేసి అందరికీ అందుబాటులో ఉండేటట్లు చేస్తే తప్ప cattle affect అయి పాలు లేకుండా పోయే పరిస్థితి వస్తుంది అది ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి—చట్టము చేసే విషయం మర రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మాట్లాడాలి రెండవది, ఒక factory monopoly చేసేదానికి Government is not instrumental, I must submit.

NATIONAL SAVINGS SCHEME ADVISORY BOARD

226 -

*781 Q—Sarvasri K. Butchiah (Chilakaluripeta) M Ch. Nagiah (Prathipadu) - Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether the National Savings Scheme Advisory Board has been reconstituted during 1966-67, and

(b) if so, the names of the members of the said Board?

The Minister for Panchayati Raj (Sri T. Ramaswamy)—(a) Yes.

Sir,

(b) The names of the members of the National Savings State Advisory Board are as follows -

- 1 Minister (Panchayat Raj & National Savings)
- 2 Smt Shyamala Devi
- 3 Minister (Finance Industries)
- 4 Chairman, Zilla Parishad, Hyderabad
- 5 Managing Director, Singareni Collieries
- 6 Chairman, Vazir Sultan Tobacco Co. Ltd. Hyderabad.
- 7 Chairman, A. P. State Electricity Board, Hyd
- 8 Chairman, A. P. State Road Transport Corporation.
- 9 President, I. N. T. U. C.
- 10 President, A. P. T. U. C.
- 11 Mayor of Hyderabad Municipal Corporation.
- 12 Sri D. P. Agarwal, President, Allwyn Metal works.
- 13 Smt. Raut C/O Sri Raut Visakhapatnam.
- 14 Sri Vishnu, General Manager, Deccan Chronicle.
- 15 Smt. Padma Patny, Secunderabad.

EX-OFFICIO ADDITIONAL MEMBERS

- 1 Chief Secretary to Government
- 2 State Commissioner, National Savings, Board of Revenue Hyderabad
- 3 Second Member, Board of Revenue
- 4 Secretary to Government, Finance Deptt
- 5 Joint Secretary to Government, Planning Department
- 6 Special Secretary to Government, Panchayat Raj Department.
- 7 Post Master General, A P Hyderabad
- 8 Director, Information & Public Relations, Hyderabad
- 9 The Registrar Co-operative Societies A P. Hyderabad
- 10 The Collector, Hyderabad District

శ్రీ ఎం. సి. హెచ్. నాగయ్య. — ఈ పొదుపు ఉద్యమంలో వచ్చే డబ్బును ఏ యే దాని క్రింద ప్రజలకు సర్వీనియోగపెట్టేదానికి పూనుకొన్నారో సెలవిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి — ఈ ప్రోగు చేసినటువంటి డబ్బులో one-third Central Government కు ఉస్తారండి. Two-Thirds State Government తీసుకొంటారు. దీనిని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగిస్తారు.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (వలమచేరు) — ఈ National Savings Committee యొక్క functions ఏవిటో సెలవిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి. — (1) District Block Village Savings Committee యొక్క functions ను coordinate చేయడము (2) ఈ National Savings movement లో Government కు హోదా చేయడము, నలహాలు చెప్పడము, అంటే దీనిని ఇంకా strengthen చేయడానికి, ways and means for popularising the small savings, విషయంలో సలహాలు ఇవ్వడానికి. (3) To advise the Government on specific organisational and publicity matters relating to small savings

SMALL SAVINGS

227

*708 Q — Sri Dhankota Narasimham (Udayagiri) — Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state.

(a) the reasons for collecting smaller amounts in 1966-67 when compared to the previous year under the Small Savings Scheme, and

(b) the steps intended to be taken by the Government to increase the collections?

Sri T. Rameswamy. — (a) When compared to the previous year's collection, the collection in 1966-67 was very low. The poor collection was partly due to the preoccupation of the Collectors and

other District officials in connection with the General Elections and also due to the drought conditions that prevailed in some areas

(b) The Government is taking necessary steps to increase the collections during the current financial year. The concerned officials of the State Government as well as the staff of the Regional Director, National Savings at the District level have already been asked to devote special attention to this work. The State Commissioner, National Savings is being authorised to set up committees at the district level with the Collector as the Chairman and representative of Trade and Industry etc. as members in order to mop up the savings at the district level.

(a) ఇది వరకు సంవత్సరాలతో పోల్చితే గత సంవత్సరం వసూలైనటువంటి National Savings కొంత తక్కువగా ఉన్నదని చాసికి కారణం, Collectors, జతర District Officials General Elections లో నిమగ్నమై ఉండడంవలన, తరువాత రాష్ట్రములో వర్షాభావం చేత పరిస్థితులు అంతగాగలే పోవడంవలన

(b) Government is taking necessary steps to increase the collections during the current year. ఈ సంవత్సరం మరి collections ఎక్కువ చేయడానికి ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకొంటుంది. State Government యొక్క అందరి ఉద్యోగులకు జిల్లా స్థాయిలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగులకు, special attention తీసుకోవలసిందని instructions ఇవ్వడం అయింది. State Commissioner, National Savings, తరువాత జిల్లా level లో Collector గారి ఆధిపత్యం క్రింద ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయడానికిన్ని industries, trade కూడా దీనిలో కలపడానికిన్ని instructions ఇవ్వడం జరిగింది.

SMALL SAVINGS IN 1964-65 AND 1965-66

228—

*286 Q - Sri A. Easwara Reddy (Tirupathi) - Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state

the amount of Small Savings collected in the State during 1963-65 and 1965-66 ?

Sri T. Ramaswamy - The gross and net collections during the year 1964-65 and 1965-66 are as follows -

1964-65 (Rs. in lakhs)

Gross	Net
1208.07	145.58

1965-66

Gross	Net
1763.23	255.96

433—2

SMALL SAVINGS IN 1966-67

229-

*782 Y - Sarvasri K Butchiah, M Ch Nagaiah, S Jagannatham - Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(a) the amount collected under the Small Savings Scheme during 1966-67 and

(b) the methods adopted to propagote the said scheme ?

Sri T Ramaswamy - (a) The gross amount collected during the year 1966-67 under Small Savings was Rs 1999 20 lakhs while the net collection during that year was Rs 279 84 lakhs

(b) Publicity for Small Savings Scheme is being done by advertisements in newspapers weekly journals etc by exhibiting slides in cinema theatres by hoardings and advertisements in Road Transport Corporation buses. In addition to this, the National Savings agents canvass among the rural population and encourage them to invest their savings in the various National Savings Schemes and particularly opening of C T D and Post Office Savings Bank Accounts etc Every year National Savings Fortnight is celebrated which coincides with late Prime Minister Nehru's birthday. Because of the fact that the collections during the last financial year were low, special campaign was conducted in March, 1967 at the instance of the State Commissioner, National Savings.

శ్రీ ఎ షావరరెడ్డి — ఈ అంకెలు చూస్తే ఒక decrease లో వస్తున్నట్లు కనిపిస్తోంది. దీనిని బట్టి చూస్తే ప్రభుత్వం మీద ప్రజలకు విశ్వాసం పోయిందా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి — ప్రభుత్వం మీద విశ్వాసం పోవడం కాదు. ఉద్యోగిస్థులు ఎత్తైన వుంటే నిమగ్నమై ఉండటంవల్ల పంటలు బాగాలేనందువల్ల, కొన్ని పెక్యూరిటీస్ mature అయి withdrawal ఎక్కువ అవడంవల్ల — ఈ మొత్తం తక్కువ కనపడటానికి కారణం.

శ్రీ పి. కోటయ్య — వసూలు చేసిన అంకెలు యిచ్చారు నిర్బంధంగా యీ small savings వసూలు చేయబడుతున్నది, వారికి యిచ్చి వేసినప్పటికీ మళ్ళీ పది. ఇరవై రోజులలో తిరిగి తీసుకొంటున్నారు. తిరిగి తీసుకోవగా మార్చి 31వ తేదీకి నిలిచిఉన్న అంకెలు మంత్రిగారు యిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి — ఇవి net collections — మార్చి నెలాఖరుకు ఉన్నవే !

శ్రీ ధనేశుల నరసింహం — ఈ స్కీము ఏ జిల్లాలో సక్రమంగా అమలు జరపలేదో చెలవిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— జిల్లా వారీ అంకెలు లేవు. వేరే ప్రశ్న పంపండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — జ్ఞాక్కులో టీచర్లు వద్ద వారిపై అఫీసర్లు నిర్బంధంగా వసూలు చేస్తున్నారు. రసీదులు ఇవ్వరు. అక్కంటు తెలియదు వసూలు అవుతుందిగాని అక్కంటులోకి రావడంలేదు వారికి సరైన అక్కంటు ఇచ్చే విషయం జ్ఞాక్కుకు తెలుసుతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి. — స్కూల్ సేవింగ్స్ లో నిర్బంధం అనేది లేదు. ఏదైనా లెక్కలలోకి రాకుండా misappropriation చేస్తే మాన్యువల్ కి తెస్తే action తీసుకుంటాము

శ్రీ జి. లచ్చన్న — లై సెన్సుకుగాని, quotas కు గాని గవర్నమెంటుకు దరఖాస్తులు పెట్టిన వారు, B. D. O., Registration Offices లో రెజిస్ట్రేషన్ కు వచ్చిన వారి నుంచిగాని small savings certificates తీసుకునేట్లు చూడాలని సర్క్యూలర్ ప్రభుత్వం ఇచ్చిందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి : — అటువంటి సర్క్యూలర్ ఇవ్వలేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — ప్రజలు తమ డబ్బును దాచుకునే శక్తి లేనివారనా? — ప్రభుత్వం యీ స్కీమును అమలు పెట్టింది? అసలు దీనికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ టి. రామస్వామి — దాచుకునే శక్తి ఉన్నవారు, అవకాశం ఉన్నవారు యిందులో దాచుకొంటున్నారు.

PUNURU — PASUMARRU ROAD

230—

* 778 Q.—SARVASRI K. BUTCHARAH, M. Ch. NAGARAH :—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) the reasons for not completing so far the Punuru-Pasumarru road in Narasaraopet taluk, Guntur district from the year, 1959;

(b) whether any compensation has been paid to the ryots, who gave the required land for the said road, and

(c) if not, whether steps will be taken to pay immediately the compensation to the said ryots, and to complete the road?

SRI T. RAMASWAMY — (a) The road work to the extent of 25% was completed by the Highways Department and subsequently transferred to the Zilla Parishad, Guntur on 1-4-1962. The Executive Engineer, Zilla Parishad Guntur made certain alternative alignment proposals and the same are under scrutiny in the Office of the Superintending Engineer, (Local Administration) Hyderabad.

(b) No, Sir.

(c) Since the land acquisition proposals could not be finalised for want of approval by the Superintending Engineer, (Local Administration) Hyderabad on the revised alignment proposals made by the Executive Engineer, Zilla Parishad Guntur, the question of paying compensation to the ryots does not arise now. The Chief Engineer,

(Panchayati Raj) has been requested to see that the above road work is completed early

(ఎ) ఈ రోడ్డు పని నాల్గవ మతు పూర్తి చేయడమైనది. తరువాత 1-4-1962 న జిల్లా పరిషత్తు గుంటూరుకు యీ రోడ్డు ట్రాన్స్ఫర్ చేయడమైనది. గుంటూరు జిల్లా పరిషత్తు ఇంజనీర్ alternative alignment proposals పంపినారు అవి Superintending Engineer's Office లో scrutiny లో ఉన్నవి.

(బి) లేదు

(సి) Land acquisition proposals finalise చేయ 'పో' ఏడాదికి కారణం — Superintending Engineer ఆ revised alignment proposals ను sanction చేయకపోవడంవల్ల Chief Engineer ను ఆ పనిని త్వరగా పూర్తి చేయమని కోరడమైనది.

శ్రీ ఎం. సి. పావ్. నాగయ్య — ఈ రోడ్డును land acquisition చేసి దాదాపు రెండు మూడు సంవత్సరాలయినది ఆ రోడ్డు వేయడానికి alignments కు రైతులు ముందుకు వచ్చి భూములు ఇచ్చారు. కనుక వారికి తగు నష్ట పరిహారం ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధ పడుతుందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి — ఈ realignment proposals, Superintending Engineer వద్ద ఉన్నవి ఆ భూములగుండా వేయవచ్చును, లేక మార్పు చేయవచ్చును అది తేలేవరకు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉండదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఈ రోడ్డు మద్రాసు పంచాయితీస్ ఆఫీస్లో ఉన్న సెక్షన్ ప్రావిజన్ ప్రకారం అన్ని ఊళ్లకు కలిపి పన్నులు వసూలు చేసి ఇచ్చారు. మొట్టమొదట స్కీము వేసి ఎంత అవుతుందో చెప్పి ప్రజల నుంచి డబ్బు వసూలు చేశారు ఇప్పుడు మళ్ళీ ఇంజనీరు alternative road ఆలోచిస్తున్నారన్నారు. అందువల్ల కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వడానికి వీలులేదని అంటున్నారు. ఆ మార్పు ఎందుకు జరిగింది?

శ్రీ టి. రామస్వామి — నిజమే మద్రాసు ఆఫీస్ ప్రకారం ప్రారంభం చేయబడింది. 1962 లో జిల్లా పరిషత్తు ఇంజనీరు alternative alignment suggest చేశారు అది తేలేవరకు ఆ భూములు తీసుకోవాలో లేదో తెలియదు కనుక అది తేలిన తరువాత తీసుకొంటాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం) — యుద్ధ కాలంలో ప్రభుత్వానికి అవసరమైన భూములు ఆక్రమించుకుంటూండేవారు. ఇది రహదారి సౌకర్యం కోరటం కాబట్టి యుద్ధ కాలంలో ఉన్నటువంటి రూల్స్ పెట్టి ఎవరైనా మొండి పట్టు పట్టి భూములు ఇవ్వకపోతే అటువంటి రూల్స్ ప్రకారం స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ టి. రామస్వామి — Land acquisition దాని క్రింద emergency provisions ఉన్నవి.

శ్రీ ఎం సి పాచ్ వాగయ్య — ఏ ఐదవం క్రింద ఏ పాడ్ నుంచి యీ రోడ్ ను ట్రీట్ చేస్తూ ఉబ్బు కాంప్లెస్ చేశారు?

శ్రీ టి రామస్వామి — “Other Roads-new schemes” 50% Contribution basis మీద sanction చేశారు. The Inspector General of Local Administration, Andhra Pradesh has accorded sanction for the levy of tax on agricultural lands by the Standing Committee of Panchayat Samithi, Ponnur

శ్రీ కె ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) — ఇప్పుడు వేశారన్న రోడ్డులో కొంతభాగం ఇదివరకు రైతులు ఇచ్చినది రోడ్డు పూర్తి కానందువల్ల మళ్ళీ వారు స్వాధీనం చేసుకొని పొలాలు వేసుకుంటున్నారన్న సంగతి మంత్రిగారికి తెలుసా?

శ్రీ టి. రామస్వామి — రోడ్డు వేసేవరకూ ఎవరో ఉపయోగించుకొంటున్నారు.

శ్రీ వై వెంకటరావు — రైతుల నుండి భూమి స్వాధీనం చేసుకొన్న తరువాత ఇప్పటివరకూ కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ టి రామస్వామి. — నేను మనవి చేశాను. రిఎలైన్ మెంట్ కాంప్లెస్ చేసిన తరువాత ఏ భూములు వీటిలో పడతాయో వాటికి కాంపెన్సేషన్ ఇస్తారు

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య — ఎలైన్ మెంట్ ఫైనలేజ్ కాకుండా భూమి ఎక్స్లర్ చేసే పరిస్థితి ఎందుకు ఏర్పడింది? గత రెండు సంవత్సరాల క్రితమే స్వాధీనం చేసుకోవలసిన అవసరం ఎందుకేర్పడింది?

శ్రీ టి రామస్వామి — మొట్టమొదట రోడ్డు వేసేటప్పుడు ఒక లే ఎలైన్ మెంట్ వుంది. తరువాత జిల్లా పరిషత్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ ఆ త్రోవను కాళ యింకో త్రోవను వెడితే బాగుంటుందని చెప్పారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — రోడ్డు కొంత వేశామని చెబుతున్నారు. ఉబ్బు ప్రజల నుండి వసూలు చేశారు మొదట ఏ ఇంజనీర్ ఫర్మిషన్ ఇచ్చారు? తరువాత ఏ ఇంజనీర్ ఇంకో ప్రపోజల్ ఇచ్చారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి. — మొట్టమొదట ప్రావేప్ డిపార్టుమెంటులో డివిజన్ లో ఇంజనీర్ ఈ రోడ్డు ప్రారంభించారు ఇప్పుడు రిఎలైన్ మెంట్ ప్రపోజ్ చేసింది ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ జిల్లా పరిషత్, దానికన్నా మంచి దారి వుంది, అది పేద్దాం అని ప్రపోజ్ చేశారు. అది ఎగ్జామినేషన్ లో వుంది

Mr Speaker — He is a Divisional Engineer This man is an expert. In what way is the other man more competent than this Engineer? What the other man did was not a proper thing

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న. — పూర్వపు రోడ్డు గ్రామాల గుండా పోలేదని ఈ కొత్తది ప్రపోజ్ చేశారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ — ఈ ప్రశ్న గుంటూరు జిల్లాకు సంబంధించింది. మీరు అనంతపురం జిల్లావారు.

శ్రీ జి సి వెంకన్న — నేను జనరల్ ప్రెస్సెపల్ అడుగుతున్నాను రోడ్డు కొన్ని గ్రామాల గుండా పోవాలి కదా ఏ కారణాల వల్ల ఛేంజ్ చేశారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి రామస్వామి — ఆ వివరాలు నా వద్దలేవు మొదట ఈ ప్రశ్నను కమ్యూనికేషన్స్ మినిస్ట్రీకి పంపించాడు మా దగ్గరకు 28 వ తేదీ వచ్చింది. నాకు వచ్చిన ఇన్ఫర్మేషన్ లో కారణాలు లేవు.

శ్రీ ఆర్ రాజగోపాలరెడ్డి (ఓక్కిరెడ్డిపల్లి) — జనరల్ గా పంచాయతి రాజ్ వేసే రోడ్డు కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వడం లేదు. ఇక్కడ ఎందుకు ఇవ్వాలని అనుకుంటున్నది?

శ్రీ టి. రామస్వామి — కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వటానికి నిర్ణయం తీసికోబడింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— కొంత పన్నులు వేసి, ప్రజల డబ్బుతో రోడ్డు వేశారు ఇంకో ఇంజనీరు వచ్చాడని అంటారేమిటి? ప్రజలిచ్చిన డబ్బు ఏమైంది?

మిస్టర్ స్పీకర్ — జిల్లా పరిషత్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ ఆల్టర్నేటివ్ రోడ్ నెకెస్ట్ చేశారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — వేసిన రోడ్డు ఏమైంది?

మిస్టర్ స్పీకర్ — వేరే ఎలైన్ మెంట్ నెకెస్ట్ చేశారట.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — వారికి అధికారం లేదు. పంచాయతి యాక్టు క్రింద ఒక ప్రొవిజన్ వుంది స్పెషల్ టాక్స్ పనులు చేశారు. లోకల్ డెవలప్ మెంట్ డబ్బు తీసుకువచ్చి వేశారు. ఇప్పుడు మార్పుచేశారని చెబుతారేమిటి?

Sri T Ramaswamy — I will get it examined.

మిస్టర్ స్పీకర్ — ఏదో ఒకటి ఖాయం చేయమని చెప్పండి.

శ్రీ టి రామస్వామి — త్వరగా చేయమని చెబుతాను

CONVERSION OF RAILWAY LINES INTO BROAD GAUGE

231—

* 386 Q.—Sri P Gunnayya :—Will the hon. Minister of Communications be pleased to state :

(a) whether the Government propose to recommend to the Government of India to convert into broad gauge the railway line between Naupad and Gunupuram in Srikakulam district, and

(b) if so, when?

The Minister for Communications (Sri J V Narsing Rao).—
(a) and (b), This question was already taken up with the Government of India, but they have not conceded the request of this State Government కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రాశాము కాని వారు సమ్మతించలేదు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య.— పిల్లలు ఆడుకొనే పెట్టెలాంటివి వేస్తున్నారు. నౌపాడులో బయలుదేరి గుడిపురం వెళ్లటానికి ఒక వగలు, ఒక రాత్రి అవుతున్నది కనుక దియచేసి ప్రజల ఇబ్బంది తీరడానికి ఆ బండి అక్కడ స్టాప్ అయ్యేటట్లు చూడండి.

శ్రీ తె. వి. నరసింగరావు — అయిదున్నర కోట్లు అవుతుంది వచ్చే రాబడి వుండదు, ఆన్ ఎకనమిక్ గా వుంటుందని చెప్పారు. ఆ ప్రాంతం నుండి ఎన్నికైన పార్లమెంటు సభ్యులు పార్లమెంటులో లేవదీయవచ్చు కాని మనం ఇక్కడ చర్చించే అవకాశం లేదు.

ఒక గౌ. సభ్యుడు — గుంతకల్లు నుండి వెంగుళూరు, గుంతకల్లు నుండి మైదరాబాదు మీటర్ గేజ్ నుండి బ్రాడ్ గేజ్ వేయాలని ప్రభుత్వం వారు సిఫార్సు చేశారా?

శ్రీ తె. వి. నరసింగరావు — ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య — ఇది వారో గేజ్. కనీసం మీటర్ గేజ్ గా అయినా మార్చటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంపై చత్తిడి తీసుకువస్తారా?

శ్రీ తె. వి. నరసింగరావు — మీటర్ గేజ్ అయినా, బ్రాడ్ గేజ్ అయినా బాగుంటుందని మేము వ్రాస్తే దేనికి వారు సమ్మతించలేదు.

EXPERT COMMITTEE ON ENGINEERING

232—

* 646 Q.—Sri Ch Rajeswara Rao, [Put by Sri Vavilala Gopalakrishnaiah].—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the State Government have set up an expert Committee to investigate the possibility of increasing the admissions in the existing courses and introducing new courses in the Engineering Colleges of our State,

(b) if so, what are the recommendations of the committee : and

(c) whether the Government be pleased to place a copy of such recommendations on the Table of the House?

The Minister for Education (Sri T V Raghavulu).—(a) Yes, Sir.

(b) & (c) —A copy of the recommendations of the Committee is placed on the Table of the House.

నలుగురు సభ్యులున్నారు. సభ్యుడు, సమావేశకర్త టి. ఆర్. ఛాన్ గారు నలుగురు నిపుణులతో ఈ సంఘాన్ని వేయడం జరిగింది.

PAPERS PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide answer to Clauses (b) and (c) of L A Q No 232
(* 646)]

REPORT OF THE COMMITTEE OF EXPERTS ON THE
QUESTION OF INCREASING THE INTAKE IN EXISTING
ENGINEERING COLLEGES

In G O Ms No 2194 Education, dated 11th August 1965, the Government constituted a Committee with the following terms of reference in respect of Government and University Engineering Colleges in the State —

(i) To review the present position in the existing institutions in regard to the intake in the existing courses both of five-year and three-year courses

(ii) The possibility of increasing the intake in the five-year courses in the existing courses or by introducing new courses

(iii) The possibility of introducing three-year degree courses in the institutions where they are not available at present

(iv) The possibility of expanding the existing intakes either by starting new ones or increasing the intake in the existing courses in the three-year degree courses.

2 The Committee visited the University Engineering Colleges at Hyderabad, Tirupati and Waltair and the Government Colleges at Kakinada and Anantapur and held detailed discussions with the Principals and members of professional staff of the respective institutions on the above terms of reference.

3 On the basis of visits made and discussions held the Committee submits the following report and recommendations —

Review of the present position in regard to five-year and three-year degree courses.

(A) COLLEGE OF ENGINEERING, OSMANIA
UNIVERSITY HYDERABAD

This institution is at present running a five-year Integrated course at under-graduate Level with an intake of 255 in five branches and with a nominal strength of 1,275. It is also running three-year degree courses for B. Sc., passed students at under-graduate level with an intake of 100 in four branches with a nominal strength of 300. Besides the two courses, a four-year part-time degree course for diploma-holders with an intake of 80 and with a nominal strength of 320 is also being run. It will thus be seen that this institution is training engineers at under-graduate level with a total annual intake of 35 and with a nominal strength of 1,895 students. The position regarding equipment, buildings, workshops and Labs, is quite satisfactory for the strength in the above courses. However, due to late receipt of sanction of funds for the continuation of 3 Year Post-Intermediate B. E. Degree Course with an intake of 160 students in three (3) branches to the 5 Year Post-P. U. C. Degree Course with an intake of 255 students

in five (5) branches, and, the severe restrictions on imports, it has not been possible for the Institution to fully utilise all the grants so far sanctioned. Further, the building for the Telecommunication Engineering Laboratory has yet to be built. The Institution is, therefore, handicapped to some extent both in regard to equipment and building. Hostel accommodation for about 400 has been provided which is considered adequate for an institution in a city which offers facilities of accommodation for students in various ways.

Post-Graduate Courses in Civil Engineering with specialisation in three (3) subjects and Post - Graduate Course in Tele-Communication Engineering with specialisation in two (2) subjects are also conducted in this Institution. There is a strong possibility that one more Post-graduate course in the Electrical Engineering Department with specialisation in Electrical Machines will be started from 1966-67.

The Committee therefore, observes that the Institution has reached a stage where it will be difficult to start other courses without detriment to the efficient running of the existing ones.

Under the circumstances, the Committee recommends that keeping the intake of five-year Integrated course at its present level a five-year integrated course in Instrument Technology with an intake of 20 may be started in the College of Engineering, Osmania University in the Fourth Five-Year Plan period, by suitable adjustments of seats in the existing courses.

(B) COLLEGE OF ENGINEERING, ANDHRA UNIVERSITY WALTAIR

This institution is running a five-year integrated course at under-graduate level with an annual intake of 120 divided between the three - conventional branches. The Committee noted certain inadequacies even for an annual intake of 120 with regard to accommodation, equipment and furniture. The Institution has still to spend 50% of the grant on equipment and furniture and 10 to 15% on buildings to bring the facilities for 120 intake to the standards prescribed by A. I. C. T. E. It is also running a three-year degree course in Civil Engineering for B.Sc., passed students with an intake of 30. The State Government sanctioned an *ad hoc* grant of a lakh of rupees for this course and the grants from the U.G.C. have not yet been received. Therefore, the additional requirements for the three-year degree course in regard to buildings, equipment and library have not yet been provided for. Recently, the Southern Regional Committee approved certain additional facilities for this course at its 28th meeting - Non-recurring Rs. 96,700 and recurring Rs. 1,08,620 per annum. The facilities that are existing now for the five-year degree course students in themselves, are being utilised for the three-year degree course students also. Subject to the standard facilities required for an intake of 120 being provided, the Committee recommends the starting of five-year integrated course in Metallurgy and Marine Engineering with an intake of 30 in each course. This brings the strength of the five-year integrated course from 120 to 180. With regard to the three-year degree course, the committee recommends the introduction of Electrical and Mechanical Engineering branches with an intake capacity of 30 in each from the Academic year 1969-70.

(C) COLLEGE OF ENGINEERING, S V UNIVERSITY,
TIRUPATI

This institution is running a five-year integrated course with an annual intake of 120 divided between Civil, Mechanical and Electrical branches. 50 per cent of the equipment required for 120 intake could only be provided so far. About 25 per cent of the building programme has yet to be completed. It will thus be seen that the facilities at this institution need to be brought up to the standard levels even for the existing strength. Any increase in the existing intake will therefore, complicate the arrangements of training and give rise to problems that will affect the efficiency of the system. However, having regard to the pace with which the procurement of equipment and construction of buildings is going on, the Committee recommends an increase of 60 in the existing intake of the five-year integrated course from 1st July, 1968. Also the introduction of the three-year degree course in Civil, Electrical and Mechanical Engineering with an intake of 20 in each is recommended in the last year of the Fourth Plan, by which time the College would have consolidated its 5-year course for 180 admission capacity.

(D) COLLEGE OF ENGINEERING, ANANTAPUR

A five-year integrated course with an intake of 180 in Civil, Electrical and Mechanical branches and a three-year degree course with an intake of 60 in Electrical and Mechanical branches are being run in this institution.

The existing accommodation is adequate only for an intake of 120 in 5-year course. The institution is now being run with great difficulties for the intake of 180. Additional facilities in regard to accommodation, equipment and furniture will have to be provided for to cope with the increased intake in 5-year integrated course. At present permanent hostel accommodation is available only for 210 students and another 450 are residing in the old barracks. The Committee observes that Hostel accommodation will have to be provided for at least 1,000 students in this campus, since it is not possible for students to reside in the town which is about 4 miles away from the College.

Subject to the provision of standard facilities for the existing intakes, the Committee recommends the following in respect of this institution:

Increase intake from 180 to 240 in the 5-year integrated course and the introduction of Civil and Telecommunication branches in the three-year degree course for B.Sc. passed students with an intake of 30 in each course. It is understood that Civil Engineering is being introduced from first of July 1966.

(E) COLLEGE OF ENGINEERING, KAKINADA.

This College is running a five-year integrated course with an intake of 180 and a three-year degree course for B.Sc. passed students with an intake of 60. For the above intakes in the two types of courses, the facilities provided are adequate. Roughly, 20 per cent increase in accommodation, 25 per cent increase in equipment, furniture on the existing levels, is required to offset the existing deficiencies.

The existing hostel accommodation is also inadequate and at least a sum of Rs 8.00 lakhs might have to be spent to provide for at least 50 per cent of the students admitted into this institution.

Subject to the provision of additional facilities mentioned above, the Committee recommends the following —

An increase from 180 to 240 in the five-year integrated course, and introduction of Civil Engineering branch with an intake of 30 in the three-year degree course for B.Sc., passed students.

It is understood that this course is being introduced in this College from first of July 1966.

STAFF POSITION IN THE EXISTING INSTITUTIONS

4. The Committee finds that the vacancy position of staff in the existing Colleges of the State is very alarming. The posts which have been created for the existing intakes could not be filled and on an average 30 to 40 per cent of the posts are vacant and this position has been recurring from year to year. Suitable steps will have to be taken to fill the existing vacancies in all the Colleges, without which any increase in the intakes will effect the standards very adversely.

INTRODUCTION OF SHIFT SYSTEM IN THE ENGINEERING COLLEGES.

5. Though this is not a term of reference to the Committee, at the request of Director of Technical Education the Committee sounded the opinion of staff of different Colleges on the issue.

The Committee's discussions revealed a sharp division of opinion in regard to the workability of shift system in professional colleges. One group held the view that academic and administrative problems that might arise in the implementation of the shift system will be insurmountable. This group feels that with the increase of strength by double shifts, the number of students will become so large that even the little control now exercised, by the Heads of Institutions will become difficult and that consequently the problems of indiscipline and of fall of standards will arise. This group fears that administrative problems such as maintenance and security of buildings and equipment will also arise.

There is another body of opinion which favours the introduction of shift system in the professional institutions for training greater number of engineering graduates if the country needs. It is understood that in several advanced countries in the West, the shift system exists and this system has proved good there. It has the advantages of saving capital expenditure on buildings and equipment available for single shift. The Committee however, is in favour of introduction of shift system in one of the Government Colleges as a pilot project and observe the working of the system in all aspects. The increase in admissions in such a College (selected for shift system) should be restricted initially to an addition 50 per cent only. After gaining experience in solving problems that may arise in that College, the extension of the same to the other Colleges may be considered.

6 SUMMARY OF RECOMMENDATIONS

Five-year Integrated course

- (a) Introduction of a course in Instrument Technology with an intake of 20 in the College of Engineering, Osmania University, with suitable adjustments in the present intake in other branches from July 1967
- (b) Introduction of new courses in Metallurgy and Marine Engineering with an intake of 30 in each at University College of Engineering, Waltair in the Fourth Plan period
- (c) Increase in intake from 120 to 180 at the University College of Engineering, Tirupati from July, 1968.
- (d) Increase in intake from 180 to 240 in the College of Engineering, Anantapur from July 1968.
- (e) Increase in intake from 180 to 240 in the College of Engineering, Kakinada from July 1968

Three-year Degree Course

- (a) Introduction of Mechanical and Electrical Engineering Courses with an intake of 30 each at University College of Engineering, Waltair, in the year 1969-70
- (b) Introduction of Civil Engineering at the College of Engineering at Kakinada and Anantapur. These courses, it is understood, are being introduced from 1st of July, 1966
- (c) Introduction of Tele communication Engineering Course with an annual intake of 30 in the Engineering College, Anantapur for B Sc, passed students in the year 1969-70
- (d) Introduction of three-year degree course at the University College of Engineering, Tirupati in the year 1969-70

7. The Committee feels that the question of providing the deficit facilities including hostels should receive most urgent attention, so that all the institutions complete their development to the optimum capacity at least by the middle of Fourth Plan

8. The Committee is of strong opinion that the optimum intake capacity of any Engineering Colleges should be restricted to 240/250 in Five-year integrated course and that any more increase in intake will be fraught with many problems of administrative and academic nature, and makes the institution very unwieldy. More than this, the standards naturally tend to fall for want of a closer and effective academic supervision. It is also of firm opinion that any more additional seats found necessary to meet the demand for increased number of engineers in the fifth and subsequent Plans should be provided ONLY by starting new Colleges

9. The Committee places on record its deep sense of appreciation of the assistance it received from the Principals and staff of all Colleges it visited. The Committee further expresses its regret to Government for the delay in submission of this report

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి (నక్రికల్) — ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలో పాస్ అయిన విద్యార్థులలో మూడువేలమంది నిరుద్యోగులుగా వున్నారు మరి సీట్స్ పెంచే విషయం ఆలోచిస్తున్నారా? వారికి పని చూపేంతవరకూ ఇది ఆపే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు — తాత్కాలికంగా ఉద్యోగాలు లేకపోయిన మాట వాస్తవమే అంతమాత్రం చేత సాంకేతి విద్య కుంటుపడేట్లు చేయ కూడదు. ఇండస్ట్రీస్ పెరగవచ్చు. ఉద్యోగ అవసరాలు కూడ పెరగటానికి అవకాశం వుంది. వారు నిరుత్సాహపడవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ టి పా పా రా వు (నగరికటకం) — నలుగురు సభ్యుల పేర్లు చెబుతారా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు — డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ సమావేశకర్త సభ్యులు.

SRI T R Doss, Director of Technical Education

Prof AbidAli, Principal-in-Charge, Engineering College, Osmania University

Prof D Sitapathi Rao, Head of the Department of Engineering, Andhra University, Waltair

Prof G Ramakrishna, Special Officer, Sri Venkateswara University College, Tirupathi.

శ్రీ వావిలాల గో పా ల కృష్ణయ్య — ఎంప్లాయ్మెంట్ లో సివిల్ ఇంజనీర్స్ కు ఇబ్బంది వస్తున్నది. అందువల్ల పాట్రన్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనల్ ఇంజనీరింగ్ లో ఏదైనా కొరతనం తీసుకువచ్చి ఇండస్ట్రీయల్ మెటలర్జికల్, ఎలక్ట్రికల్ ఎక్కువగా కాన్ సెన్ట్రేట్ చేస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు — గౌరవ సభ్యులు ఇచ్చిన సూచనలో చాలా అర్థం వుంది. అది యధార్థమే సివిల్ కంటే మిగిలిన సబ్జెక్టు కాంబినేషన్ ఎక్కువ చేయటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుంది

SECONDARY AND PRIMARY EDUCATION TO BE UNDER SUPERVISION OF GOVERNMENT

233—

* 197 Q —SRI T C Rajan —Will the hon Minister for Education be pleased to state .

(a) whether there is any proposal with Government to have Secondary and Primary Education under the direct supervision of Government i.e District Educational Officers, and

(b) if so, whether it will be effected?i

Sri T V Raghavulu —(a) No, Sir

(b) Does not arise

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమార్ రాజు (భీమవరం) —ప్రాథమిక విద్య సమితి management క్రింద ఉంటుంది. కాని Inspecting officer మటుకు under D E O ఉంటున్నారు Management action తీసుకోవలసిఉంటే recommend చేయవలసిన వాళ్ళు అవుతున్నారు Practical difficulty ఏమిటంటే—వాళ్ళు 5 రూపాయలు పుచ్చుకొని school బాగున్నది అంటున్నారు. అయిదుగురు పిల్లలు ఉన్నా 30 మంది పిల్లలు ఉన్నట్లు వ్రాస్తున్నారు. చెప్పక పోయినా చెప్పినట్లు వ్రాస్తున్నారు ఆ సందర్భంలో management action తీసుకోవడానికి ఏ రకమైన అవకాశం దొరకడంలేదు. రెండూ సమన్వయపరచి, ఈ రెండింటికీ action తీసుకోవడానికి అనుకూలంగా ప్రభుత్వం ఆలోచించగలదా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —ఇప్పుడు ఉన్నది సమర్థవంతంగానే పని చేస్తున్నదని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది

శ్రీ టి. సి. రాజన్ —Non-officials కు teachers పైన, Education పైన అధికారం యిచ్చిన తరువాత విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు నైతిక స్థాయి పడిపోవడమే కాకుండా ఆ interest కూడ తగ్గిపోతున్నదని గవర్నమెంటు గుర్తించినదా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —ప్రభుత్వం అట్లా భావించడంలేదు.

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమార్ రాజు. —బాగానే నడుస్తున్నదని భావిస్తున్నానని మంత్రిగారు అంటున్నారు కాదని నేను సమితి ప్రెసిడెంటుగా ఉన్నా వా అనుభవం నేను చెబుతున్నాను 100కి 100 వాళ్ళు అలాగే జరుగుతున్నదని నేను ఋజువు చేస్తాను కూడ ఆ విషయంలో పరిశీలించమని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. చప్పనిసరిగా అలా జరుగుతోంది ఏమి బాగా జరగడం లేదు అని చెబుతున్నాను. ప్రజల దృష్టిలో public interest లో యదార్థస్థితిని గ్రహించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షులుగా వారి ప్యానుభవం చెప్పారు. నాకు అటువంటి అనుభవంలేదు. నాకు తెలిసినంత వరకు నేను ప్రజలలో తిరుగుతున్నాను. నేను ఏకీకరించడంలేదు

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి —పంచాయితీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్ లకు అప్పగించిన తరువాత ప్రాథమిక విద్యగాని, secondary విద్యగాని pass అయ్యే కాశం పెరిగిందా, తగ్గిందా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —పంచాయితీ సమితులకు పాఠశాలలు అప్పగించడానికి, పరిషత్ లో ఉత్తీర్ణులైన వారి శాతానికి equation పెట్టడం వ్యాయంకాదు. అనేక కారణాలవల్ల ఆ శాతాలు తగ్గవచ్చు, తగ్గవచ్చు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — Secondary Education ను autonomous body క్రింద తీసుకురావలెననే ఆలోచన యిదివరకు జరిగిందా? లేకపోతే యిప్పుడు ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — ప్రశ్న నాకు అర్థంకాలేదు Autonomous body అంటే ఏమిటి? అది ఒక యూనివర్సిటీ అవుతుందేమో?

శ్రీ ప్రకాశ్ కోటయ్య — ప్రాథమిక పాఠశాలలన్నీ పంచాయితీ సమితుల యొక్క స్వాధీనం అయితే తరువాత వాటి standards పడిపోయినాయని Inspecting officers శనభిచేసి సరైన చర్యలు తీసుకోవడానికి సమితి managements అడ్డం వస్తున్నాయని యిటీవలనే గుంటూరు జిల్లాలో District Educational officers జిల్లా డిరిక్షన్ సమావేశంలో చెప్పినమాటనైనా ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ ప్రాథమిక విద్యను మార్చేదానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — ప్రాథమిక విద్య అంతా కేవలం పంచాయితీ సమితుల ఆధ్వర్యంలోనే జరగడంలేదు. Private management క్రింద aided schools కూడా ఉన్నాయి D E O Conference లో ఏమి జరిగిందోనా దృష్టికి యిప్పుడే గౌరవసభ్యులు తెస్తున్నారు అది ఏదైనా లిఖిత పూర్వకంగా యిస్తే దానికి తగిన చర్య చేస్తాము.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాముడు — Elementary Education లో teacher's అందరూ చెప్పడం మానివేసి వుస్తకాలలో బొమ్మనుచూపి క్రింద పాఠం నేర్పుతున్నారు. దానివల్ల పిల్లలు అ, ఆ, లు మరచిపోతున్నారు. కాబట్టి ఆ system మార్చివేసి పూర్వం ఉన్న system ప్రకారంగా పెద్ద జాలజీక్షతో, 'అ ఆ' లు నేర్చే విధానం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — ఇప్పుడు new methods of teaching వచ్చినవి మౌనం చిన్నప్పుడు చదువుకొన్నదానికంటే యిప్పుడు వారు చెప్పినట్లు కొంత మార్పు వచ్చినమాట నిజమే. ఇది ఏదో direct method అని పేరు పెట్టారు ఇంగ్లీషులో మనం sentences, pattern of sentences అనేవాళ్ళము. ఇప్పుడు structures అంటున్నారు. A book అని అనమంటాడు దానిని sentence తో connect చేసి this is a book అంటాడు అట్లా structures 20, 25 ఉన్నాయి. అలాగే తెలుగులోకూడా బొమ్మమాలెట్టి అక్షరాలు అనమంటూ ఉంటారు Identification

Mr. Speaker — Don't try to teach the members.
(Laughter)

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న — మొదట పంచాయితీ సమితులలో పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షుడు క్రింద Education Extension officer ఒక ఆయన ఉండేవారు. ఆయన inspecting authority గా ఉండేవారు ఇప్పుడు పంచాయితీ సమితి క్రింద ఒక Extension officer, Direct control క్రింద D. E O క్రింద ఒక extension officers ఉండి inspection చేయడానికి సర్వాధికారము యిచ్చినారు. కాబట్టి

ఈ పద్ధతి మారిఉండేదానివల్ల inspection కు రిపోర్టులు సక్రమంగా అందు తున్నాయని ప్రభుత్వానికి తెలుసుగదా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — ఇప్పుడు పంచాయితీ సమితిలోఉండే Extension officer ఎక్కువ schools అజమాయిషి చేయడం జీతాలు అందించడం వగైరా వ్యవహారాలు చూస్తున్నారు

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు — మా యింటి ప్రక్కన elementary school ఉన్నది. School కు వెళ్ళిన తరువాత ఆ, ఆలు చదవడంలేదు కుక్క బొమ్మను చూసి కుక్క అని చదివేస్తున్నారు అ, ఆలు రావు. ఏమిరావు దానివల్ల elementary Education చాల దెబ్బ తింటుంది కాబట్టి ఈ system ను మార్చి పేసి క్రొత్త system పెట్టమని వారిని ఆలోచించమని కోరుతున్నాను

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — నేను expert న కాదు. దానికి correlation అంటారు. బొమ్మను చూపెట్టి అక్షరాలు గుర్తుపట్టడం. నేను teach చేయడంలేదు

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — ఈ system రాఘవులుగారు introduce చేసిన దేనా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — నేను introduce చేయలేదు నేను దానిలో నిపుణుడనుకూడ కాదు

శ్రీమతి కె. ఈశ్వరిబాయి (ఎల్లారెడ్డి) — Private Schools లో అంతా మొత్తానికి ఇంగ్లీషు నేర్పిస్తున్నారు ముఖ్యంగా Christian Schools ఆ schools కు కూడ ప్రభుత్వం grant యిస్తుందా ?

Sri T. V. Raghavulu. — I require notice, Sir కొన్ని టి కి recognition యిస్తున్నాము. కొన్ని టి కి recognition, aid కూడ యిస్తున్నాము, recognition లేని schools కూడ ఉండవచ్చు

Sri G. Sivayya. — Elementary and secondary education is not properly guided or conducted by the Samithis or Zilla Parishads. In view of that will the Government direct the administration of the elementary and secondary schools ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — వారికి విద్యనంతా అప్పజెప్పడంమటుకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించే పనులు యివన్నీ ఆలోచించే చేకాము

శ్రీ పి. గుమ్మయ్య — శిశుకొన్నట్టువంటి schools 50 పంచాయితీలలో ఉన్నాయి. కనీసం 1000 మంది masters ఉంటారు ఈ వెయ్యిమంది masters రోజుకు 50 మంది సమితి అధ్యక్షులవారి భజన చేయడానికి వస్తున్నారు అదిలేదు అంటున్నారు మంత్రిగారు. గ్రామంలో నలుగురు masters ఉంటే నలుగురు masters లోక్కడోఉన్న పంచాయితీ బోర్డు పెసిడెంటుగారికి ఉదయాసతెళ్ళి భజన చేయాలి. ఈ భజన అవసరంలేకుండా పాఠశాలలు మంత్రిగారు direct గా జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ అధికారులకు అప్పజెప్పాలి. ఈ భజన ఈ అంతో పాళ్ళు చేయవలసి అంతా పోతున్నది. యిలాంటి భజనలు లేకుండా చేయడానికి, గట్టిచర్య masters మీద తీసుకుంటారా ?

శ్రీ టి వి రాఘవలు — Transfer చేయడం అనేది separate subject. దానిని గురించి నేను ఏమి ప్రస్తావించలేను.

INTERNATIONAL COMMISSION ON IRRIGATION

234—

* 1098 Q —Sri B Ratnasabhapaty (Rajampeta):— Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether any International Commission on irrigation and drainage visited Andhra Pradesh in January, 1966,

(b) if so, what are the places they visited, and

(c) whether a report of their observations be placed on the Table of the House?

[The Minister for Co-operation deputised the Minister for Irrigation and answered the Questions]

The Minister for Co-operation (Sri K Vijaya Bhaskara Reddy) —(a) (b) and (c) A statement is placed on the Table of the House

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE, VIDE ANSWER TO CLAUSES (a) (b) and (c) OF L A Q No 234 (*1098)

No International Commission on Irrigation and Drainage visited Andhra Pradesh but some of the delegates attending the Sixth Congress of the International Commission on Irrigation and Drainage, the meetings of which were held in New Delhi from 4th to 15th January, 1966, visited Andhra Pradesh from 23rd to 25th January, 1966 on study tour. The study tours were arranged to enable the delegates attending from various countries of the world to see selected irrigation, drainage and flood control projects and places of historical and cultural importance in India. The delegates visited Rajahmundry, Vijayawada, Hyderabad and Nagarjunasagar in our State. The delegates were not expected to submit any report on the observations made by them during their study tours. Hence the question of placing a copy of the report on the Table of the House does not arise.

శ్రీ బి రత్నసభపతి (రాజంపేట) — ఇది International Commission కాదు అన్నారు వారు ఎవరో ఢిల్లీకి వస్తే అక్కడనుంచి కొంతమంది experts వచ్చి కొన్ని ప్రదేశాలు చూసారు అన్నారు అందువల్ల వాళ్ళు observations గాని, report గాని ఇవ్వలేదు అని వ్రాసియున్నారు. మన Engineers, మన experts వాళ్ళతో కలిసి తిరిగినారా? అట్లా తిరిగిన సందర్భంలో వాళ్ళకు వాళ్ళకు జరిగినటువంటి సంభాషణలవల్ల Irrigation Projects పైనగాని, historical places పైన గాని మనకు ఏమైన సలహాలు ఇచ్చారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — అటువంటిది ఏమీలేదు. మన ఇంజనీర్లు కూడా కలిసి వాళ్ళను తీసుకువచ్చి యివన్నీ చూపించారుగాని వాళ్ళు సలహాలు ఇవ్వాలని మనం అనుకోలేదు. అలాంటి కమిషన్ ఏమీ లేదు.

శ్రీ జి లక్ష్మన్న — వారు ఇండియాకువచ్చి యిక్కడ ప్రత్యేకం కొన్ని ప్రాంతాలు చూడడంలో object ఏమిటి? మనకు వారు report యివ్వకపోయినా కనీసం కేంద్రప్రభుత్వానికై నా ఏదైన విషయం తెలియజేసినట్లుగా మన ప్రభుత్వం notice లో ఉన్నదా?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి — International Conference జరిగింది International Commission on Irrigation and Drainage, ఆ conference కు వచ్చిన వారిని మన projects కూడ చూడడానికి ఒక study tour organise చేసి వారందరిని తీసుకువచ్చారుగాని ప్రత్యేకం ఏమీలేదు

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, — వారు ఈ projects అన్ని చూసి వెళ్ళారు. వెళ్ళేటప్పుడు impressions కూడ యిచ్చారు మనకు press లో వచ్చినది అది పదేనా written గా Central Government కు గాని, State Government కు గాని యిచ్చిఉంటే మనకు అది ఉపయోగపడుతుంది అది తీసుకున్నారా? తీసుకుంటే ఆ సంగతి చెప్పండి

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి — State Government కు సంబంధించినంత వరకు అటువంటిది ఏమీలేదు

శ్రీ బి రత్నసభావతి — ఇది study team అన్నారు. ఎవరి ఉపయోగార్థం వాళ్ళు వచ్చారు. వాళ్ళు వచ్చినప్పుడు మన గవర్నమెంటు ఫరిస్తుందా? Central Government ఫరిస్తుందా? మనకు అటువంటి భోగట్టా ఉన్నదా?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి — దానికి సంబంధించిన information లేదు. International Conference మన ఇండియాలో జరిగింది తక్కిన information లేదు. They must be here on our invitation

MITRA COMMITTEE

*235—

* 416 Q — Sarvasri Ch Panduranga Rao (Kaikalur), Ch Rajeswara Rao, (Siroilla), K Ramanatham, (Mudinepally), K Venkateswarlu — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state :

whether the Government have accepted the proposals of the Mitra Committee on the Drainage problem in Krishna district in general and Kolleru, Upputeru etc, in particular?

Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy — In pursuance of the recommendations of the Mitra Committee, a scheme for control of floods and drainage congestion in Kolleru Basin and adjoining deltaic areas, have been formulated and the Government of India were addressed for approval of the scheme and also for allotment of required funds.

శ్రీ కె. రామసాధం — కొల్లేరు, బడమేరు సరస్సులను గురించిన స్కీములు మిత్రామిటి కమిటీ వూర్కమే పున్నాయి. మిత్రామిటి రిపోర్టు వచ్చిపూడి ఫోటో కూడా ఉంది. వాటినిగురించి ప్రభుత్వం ఏమీ ఆలోచిస్తుంది? అమలు జరుపుతారా? లేదా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి —మిత్రాకమిటీవారు చాలా సూచనలు చేశారు వాటికడ్యేఖర్చు 18½ కోట్ల రూపాయలు. మిత్రాకమిటీని ఇండియా గవర్నమెంటు అప్పాయింట్ చేసింది స్టేటుగవర్నమెంటు త్వరలో చేయాలని చాల అతృప్తగావుంది ఇండియా గవర్నమెంటుకు వ్రాశాము. వార యీ 18 కోట్లకాదు 10-12 కోట్ల రూపాయలకు స్కీములు పంపిస్తే ఆలోచిస్తామన్నారు ఈ ప్రభుత్వము ఆ పథంగా వ్రాసింది శాంక్షనువస్తే చేస్తాము.

శ్రీ సి పాండురంగారెడ్డి (కైకలూరు).— మిత్రాకమిటీవారి సూచనల ప్రకారం స్కీములమొత్త మెంత?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి —మిత్రాకమిటీ రిపోర్టుప్రకారము మొదటి స్టేజీలో పద్దెనిమిదిన్నరకోట్లు, రెండవ స్టేజీలో 7 కోట్లు అవుతుందని, మొత్తం 25½ కోట్ల స్కీములు తయారు చేశారు బుడమేరు, ఎర్రకాలువ, తమ్మిలేరు వున్నాయి.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు —ఎర్రకాలవ ముంపువల్ల మా పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో ప్రతిసంవత్సరం చాలనష్టం జరుగుతోంది రైతులు చాల బాధలు పడుచున్నారని ప్రభుత్వానికికూడ తెలుసు. మిత్రాకమిటీ వారుకూడ సూచనలు చేశారు, వాటిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి.—ప్రభుత్వానికి తెలుసు చాలతొందరగా చేయాలనే వుద్దేశంఉంది. కాని, ఆర్థికభారం కూడ వుంది. కేంద్రప్రభుత్వంపై యీ ప్రభుత్వం చాల ఒత్తిడి యిస్తున్నది, తొందరగా శాక్షను చేయాలని పదే పదే కోరుతున్నాము

శ్రీ కె. ఈశ్వరరెడ్డి —మిత్రాకమిటీవారు డ్రెయినేజీమీద కొన్ని సూచనలు చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఆ రిపోర్టు సభ్యులకు అందిస్తారా?

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి.—కొన్నిసూచనలు నాదగ్గరవున్నాయి. ఇప్పుడే చెప్పగలుగుతాను. Improvement of Upputeru to carry 15,000 cusecs.

Mr Speaker. They want a copy to be placed on the Table

Sri K. Vijayabhakara Reddy Oh yes, Sir

శ్రీ వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్య —ఫస్ట్ ఫేజ్ లో పద్దెనిమిదిన్నరకోట్లు కాదు—12 కోట్లయితే సానప్రభుత్వం పంపితే కన్సిడర్ చేస్తామన్నారు అని చెప్పారు. 12 కోట్లకు అంటే స్కీముల మొత్తాలు తగ్గించమనా లేక ఏమైనా మార్పులు వున్నాయా? స్కీములు మనం పంపిస్తే డబ్బుకోకేంద్రప్రభుత్వం వారు పెట్టుకుంటారు. మనం ఆలస్యం చేయడం ఎందుకు?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి.—నాలుగైదు స్కీములు మేము పంపించాము. Improvements to Upputeru drain, to allow for the discharge of 55,000 cusecs with water level at Kolleru Lake at 50 ft

flood detection of Tammileru drain, improvement of drains in Godavari and Krishna delta areas, widening of the drain near Vadapalem joining the Bay of Bengal, widening the Biccavolu drain from mile 10 to 14

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — మిత్రాకమిటీవారు చాలసూచనలు చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఒకసారే అవన్నీ అమలుచేయడం సాధ్యం కానప్పుడు కనీసం ఒక్కొక్కటి అయినా తీసుకొని అమలుచేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — కన్నానిడేపేట్ స్కీము రికమెండు చేశారు, మాకు త్వరగా చేయాలనే ఆప్తుతవుంది. కేంద్రప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం యీస్తే బాగుంటుంది. కేంద్రప్రభుత్వంకూడ దీని ఇంపార్టెన్స్ గుర్తించింది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య — ధనాభావంచేత మురుగుకాలువల సౌకర్యం అభివృద్ధి వెనుకకు నెట్టడంవల్ల కొన్నిచోట ఎకరాలు ఏలేటా ముంపు అవుతోంది. పూర్వం ప్రభుత్వం డ్రైనేజీ సెస్ ఇంక్రీడ్యూస్ చేసి సాధ్యమైనంత వరకు మురుగునీటిపారుదల సౌకర్యం అభివృద్ధి శీఘ్రంగా చేయాలని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. అలాంటి ప్రతిపాదన ఇప్పుడు ప్రభుత్వదృష్టిలో వుందా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి — సపరేట్ క్వశ్చన్, సార్.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — మిత్రాకమిటీ సిఫార్సులను తమరు విన్నారు. ఫిన్ అన్సియల్ రీజన్స్ వల్ల రెండు ఫేజీస్ గా చేశారు అది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది ప్రెస్ చేస్తున్నారుకూడా. వారు తొందరగా తెలియజేయవలసిందనికూడ అడగబోతున్నాము. దానితోపాటు, ప్రగడ కోటయ్యగారు చెప్పిన సూచనకూడ రెండు సంవత్సరాల క్రిందట నేను లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ లో చేశానుకూడ. అదివచ్చే రోజులలో ఆలోచించవలసి వుందని మనచింతిస్తున్నాను.

ESTIMATES FOR TUNGABHADRA DRAIN

236—

* 810 Q — Sarvasri Y. Venkatrao, M. Ch. Nagaraj: — Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether estimates were prepared for (i) Tungabhadra Drain in Guntur district; (ii) No 1 Drain Jollavagu and Nekkevagu under A. P. P. C. Channel, Guntur district, (iii) Tenali and Repalle Drains in Guntur district,

(b) if so, whether the estimates were sanctioned, and

(c) if not, when they will be sanctioned?

Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy: — (a) Yes, Sir,

No, Sir.

(c) The Plans and Estimates are now under various stages of technical scrutiny. Subject to availability of funds, the estimates will be sanctioned after technical scrutiny is completed.

ఎ. జాను.

బి. కాదు.

సి. ఈ పథకాలు ఇన్వెస్టిగేషన్ లో వేరు వేరు స్థాయిలో వున్నాయి. ఈ స్కీములు ఇంజనీర్లు ఆప్రూవ్ చేసిన తరువాత మనకు వుండే డబ్బును బట్టి స్కీములు కాంక్షను చేయడానికి ఆలోచిస్తాము.

శ్రీమతి డి. ఇందిర (తెనాలి) — తుంగభద్ర డ్రైయినున ఫ్లడ్ రిపేరు సెక్షనువారు తీసుకున్నారని, రిపేర్లు చేయకుండా మధ్యలో వదిలివేశారని తెలుస్తోంది. అది ఎంతవరకు నిజం? నిజమైతే, కొన్ని పేు ఎర్రాలు ఎంపు కాకుండా రిపేర్లకు ప్రభుత్వం సత్వర చర్యలు తీసుకుంటుందా?

SRI K. Vijayabhaskara Reddy Estimates for improving the Tungabhadra drain from mile 0 to 20 at a cost of Rs 13 lakhs were returned by the Superintending Engineer to the Executive Engineer for certain technical remarks ఇన్వెస్టిగేషన్ స్టేజీలోనే వుంది.

శ్రీ ఎం. సి.పాచ్.నాగయ్య — ఈ సందర్భంలో ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు లేకపోవడం దురదృష్టం అనుకుంటాను. ఇందులో రెండుమూడు కలిపి చేర్చాము కనుక అప్పాపురం చానెలు క్రింద ఒకటి రెండు drains అయినవి. 1939 వ సంవత్సరంలోనే ప్రభుత్వం వారు land acquisition చేసి డబ్బు ఇచ్చి ఉన్నారని లోగడ సెషన్ లో తెలియజేసి ఉన్నాను. దాదాపు రెండు మూడు దఫాలు పరిశీలన జరిపారు. ఇంతవరకు execution side ప్రభుత్వం వారు ఎందుకు తీసుకోలేదని అడుగుతున్నాను.

Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy — I have no information; separate question వేయండి.

FLOOD REPAIRS DIVISION AT BAPATLA

237—

* 109 Q—SARVASRI Y Venkatrao, M Ch Nagaiah.—Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state—

(a) whether it is a fact that a flood repairs division was established at Bapatla, Guntur district 3 years ago, and

(b) the work done by the above division?

Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy.— (a) Yes Sir, only from 14-12-1964.

(b) The Division attended to works pertaining to special repairs and improvements to drains. Work valued at about Rs. 24.27 lakhs had been done.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :— గుంటూరు జిల్లాలో తుంగభద్ర drain, రేపల్లె drain అని ఉన్నాయి. జాపట్లలో flood relief division పెట్టారు.

దానిని ఇప్పుడు close చేశారు రిజర్వుకు వెళితే రిగ్యులర్ డివిజన్ కు వళ్ళాల్సి అంటున్నారు కలెక్టరుగారు కొంత శ్రద్ధ వహిస్తున్నారు, సంతోషమే తక్కిన కలెక్టర్ కు కూడా instructions ఇస్తే బాగుంటుంది. Drains కు రిజర్వు లేనందువల్ల last year పంటలు మునిగిపోయాయి బస్తాకు రూ 10లు వరకు ధాన్యం ధర భేదం వచ్చింది. తప్పనిసరిగా తుంగభద్ర drain పని take up చేయించాలని కోరుతున్నాను ఎప్పుడు take up చేస్తారో మనవిచేయాలి అని కోరుతున్నాను

శ్రీ కె విజయభాస్కరరెడ్డి :— ఇప్పుడు చెప్పలేము, ఎస్టి మేట్సు అయిన తరువాత కాని చెప్పలేము

CUT IN THE PLAN EXPENDITURE

238—

* 1284 Q—SARVASRI P O Satyanarayana Raju (Yemmiganur), Vavilala Gopalakrishnayya, A Madhava Rao — Will the hon Minister for Planning and Law be pleased to state

(a) whether there would be any cut in the Plan expenditure during the financial year 1967-68,

(b) if so, the amount of cut contemplated, and

(c) the schemes that are likely to be postponed consequent on the cut in the Plan?

The Minister for Planning and Law (SRI K V. Narayan Reddy):— (a) Yes, Sir.

(b) & (c) — The details with regard to the Annual Plan 1967-68 are being submitted to the House as part of the Budget proposals.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆయన ఏదో పెద్ద పుస్తకం ఇచ్చారు, Annual Plan ఏమిటి అని అడిగాను. క్రిందటి సంవత్సరం ఇచ్చారు, ఈ సంవత్సరం ఇవ్వలేదు అని అడిగాను, దానిని మాకు ఇస్తారా, ఇవ్వరా? 1967-68 ప్లాన్ గురించి complete గా blank గా ఉంది. 10, 20 పేజీలు blank గానే ఉంచారు, consolidated గా ఏమైనా ఇస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :— బడ్జెటు ప్రతిపాదనలలో ముఖ్యమంత్రి గారు details చెప్పారు Review of state plan and economic conditions supply చేశాము. అందులో వివరంగా 1967-68 annual plan, 1966-67 review అన్నీ ఉన్నాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇందులో ఇచ్చాము అంటున్నారు. ఏదీ సంవత్సరం ఇచ్చారో details ఇవ్వకుండా ఎట్లా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :— Details అన్నీ ఉన్నాయి, ప్రత్యేకంగా కానీ ఏదీ ప్రస్తావించలేదు చెబుతాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ప్రత్యేక ప్రశ్న వేశాను. Annual plan ఇస్తారనే అడిగాను.

ముఖ్య మంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి) :— బడ్జెటు ఉపన్యాసంలోనే చెప్పాము. Expected plan for 1967-68 is 74 87 crores అని చెప్పాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Break up?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Break up కొన్ని important సెక్షన్లకు చెప్పడం జరిగింది. మన చర్చలు అయిపోయిన తరువాత plan for 1967-68 resources బట్టి finalize అవుతుంది. Break up ఇచ్చాము, మాడండి—

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మీరు చదవబోయేది మేము చూశాము.

Sri K. Brahmananda Reddy.—Agricultural programme, Co-operation, Community Development, Irrigation and Power, Industries and Mining, Transport and Communication, Civil Services, Miscellaneous etc. ఇచ్చారు కదా!

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇంతేనా ఇంకా ఏమైనా ఇస్తారా?

Mr Speaker — Answers to other stated questions will be laid on the Table of the House. We shall take up short-notice questions, now

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

STUDENTS DETAINED IN IX CLASS

S No 240-A

S. N. Q. No, 1479-Z: Q.—Sri K. Govinda Rao (Anakapally) —Will the hon. Minister for Education be please to state.

(a) whether students detained this year in the IX Class will be asked to sit in VIIIth Class for the academic year 1967-68, and

(b) if so, for what reasons?.

Sri T. V. Raghavulu :—(a) Students who studied the old IX class during 1966-67. and who were detained in the Annual Examinations held in April/May, 1967, shall be admitted into new IX class in the academic year 1967-68.

(b) Does not arise

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఈ ఆర్డరు ఎప్పుడు వేశారు? క్రిందకు మ్యూనిసిపల్ అయిపోయారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— ఈ ఆర్డరు మే 15 తారీఖున గవర్నమెంటు ఇచ్చింది. డి. పి. ఐ. ద్వారా కమ్యూనికేట్ అయినాయి.

QUESTION NOS 239 AND 240 TOGETHER WITH THEIR ANSWERS
ARE INCLUDED UNDER 'WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS'

ADMISSIONS FOR VIII CLASS IN KURNOOL DISTRICT

240-B

S N Q No 1480-H. Q -Shri P Subbarah (Yerragondipalem) - Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) whether admissions for VIII Class in Markapur, Atmakur Zilla Parishad High School and other high schools in Kurnool district were refused for want of sanction of additional classes, and

(b) if so, what is the alternative for them ?

Sri T V Raghavulu —(a) No such representation has been received either by Government or the Director of Public Instruction.

(b) Instructions have been issued

REMOVAL OF TEMPORARY TEACHERS

240-C.

S N. Q No 1482-O Q -Shri R Satyanarayana Raju (Narsapur) -Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) whether orders have been issued to the Municipal Schools and aided schools, as is done in the case of Zilla Parishad and Panchayat Samithi Schools, not to remove temporary teachers from service during summer vacation, and

(b) whether any cases have been brought to the notice of the Government regarding the removal of teachers during summer, on the plea that such orders have not been issued to the Municipal Schools ?

Sri T. V Raghavulu —(a) Yes, Sir

(b) No specific cases of removal have been brought to the notice of the Government

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు. — సమీతులకు పరిషత్తులకు పంపిన జీ.వో. మునిసిపాలిటీలకు పంపలేదని పాలకొల్లు మునిసిపాలిటీవారు 25 మంది ఉపాధ్యాయులను తొలగించారు ఎందుకు తొలగించారు ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు. — గాకు నోటీసు కావాలి. మునిసిపాలిటీలో పరిషత్తులకు తొలగించవద్దని సెలక్షన్ గా జీ.వో. యిచ్చారు ఎక్కడైనా తొలగించినట్లయితే చూడాలి.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు. — జిల్లా పరిషత్తులలో టీచర్లను తొలగించవద్దని ప్రభుత్వం జీ.వో. యిచ్చారు. అయినా జిల్లా పరిషత్తు సెలక్షన్ గారు ఆ ఆర్డరును పాటించలేదు, ఆ విషయం మంత్రిగారికి తెలుసునా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు. — ప్రశ్న మునిసిపాలిటీలోని హైస్కూలు గురించి కాదు జిల్లా పరిషత్తు గురించి చెబుతున్నారు ఏదైనా పుంజు నా దృష్టికి తీసుకువస్తే చూడాలి.

శ్రీ మునిసిపాలిటీ (గుడిపాడు). — మునిసిపాలిటీలకు నిన్నటివరకు అందలేదని ప్రభుత్వం తెలిపింది.

శ్రీ టి వి రాఘవులు — జీ. వో. issue అయినది, గౌరవ సభ్యురాలికి చూపించాను. ఆ సంగతి verify చేస్తాను.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి (అనంతపూరు) — జీ. వో. issue చేశారు అంటున్నారు. తాడిపత్రి town లో స్వెక్లను మార్చివేసి స్వెక్లను తక్కువచేసి టీచర్లను తగ్గించిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదా? వస్తే వారిని తిరిగి తీసుకుంటారా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు — జీ. వో. issue చేయక ముందు ఏమి జరిగిందో తెలియదు. Issue చేసిన తరువాత జరిగితే తప్పనిసరిగా సరిదిద్దవచ్చును.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — Holidays అయిన తరువాత ఉపాధ్యాయులను తీసివేస్తే వారిని పునరుద్ధరించకపోతే జీ. వో. వుద్దేశం ఏమిటి?

శ్రీ టి వి రాఘవులు — జీ. వో. వుద్దేశం పునరుద్ధరించాలనే, జీతాలు ఇవ్వాలనే, అందులో పొరపాటు లేదు.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

ABOLITION OF DISTRICT AND SUB-COURTS

239—

* 1127 Q — Sri Vavilala Gopalakrishnayya — Will the hon. Minister for Law be pleased to state.

the number of Additional District Courts, Sub-Courts and Munsifs Courts that were abolished in this year together with their location, and the reasons for the same?

A —

No District Court has been abolished in this year. Two Additional Sub-Courts at Nellore and Narsaraopet in Guntur District and two Additional Munsifs Courts at Tirupathi in Chittoor District and Bodhan in Nizamabad District have been abolished in this year due to expiry of the period of sanction of the same. Necessary action has been taken for the revival of the Additional Sub-Court, Narsaraopet and Additional District Munsifs Court, Tirupathi and orders have since been issued.

DEPARTMENT FOR EXPORT PROMOTION

240—

* 534 Q — Sarvasri A. Bhagavantha Rao (Kuchanapudi), K. Rajamallu — Will the hon. Minister for Planning and Law be pleased to state

(a) whether the Government constituted a Body or a Department for the export promotion at the state level.

(b) if so, its nature and scope,

(c) whether Sri H. D. Shourie, was asked to conduct a survey about the export potential of the State;

(d) if so, whether a copy of the report be placed on the Table of the House; and

(e) whether handloom fabrics also are included within the scope of this survey?

A:—

(a) Yes Sir The Government have constituted the Department of Commerce and Export Promotion and also a high level Body called the Andhra Pradesh State Export Promotion Board for accelerating export promotion

(b) The Board is an advisory body Its main functions are as follows

(a) to assess the export potential of the State and set overall targets of exports of products of the State ,

(b) to review periodically the progress of foreign trade originating in the State, and to investigate the causes of shortfalls if any in particular fields ,

(c) to evolve measures in regard to the extent practicable provision of inland transport facilities and assistance in setting up units for production or assembling for export purposes ,

(d) to review the functioning of the State Directorate of Export promotion and to prescribe appropriate lines of action,

(e) to recommend to the Govt of India measures of assistance needed to overcome particular handicaps which might come to light.

(c) Yes, Sir

(d) The report is expected to be submitted by August 1967 or so.

(e) Yes, Sir

ADJOURNMENT MOTIONS

re . ILLEGAL METHODS ADOPTED IN THE COLLECTIONS OF ARREARS OF LOAN

Mr Speaker :—Sri T. Nagi Reddy has given notice seeking adjournment of the business of the House to discuss a matter of urgent public importance, in his opinion, under Rule 63 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, relating to the illegal methods adopted by the Government to terrorise and brow-beat the peasants in the processes of forceful collections of arrears of loans from the peasants by the Revenue officials

Neither from the notice given by Sri T. Nagi Reddy nor from the arguments advanced by Sarvasri T. Nagi Reddy and G. Latchanna have they shown as to how it is in conformity with the conditions of admissibility laid down under Rule 63 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, namely that the matter is of such an urgent public importance relating to a matter of recent occurrence as to necessitate suspension of all normal business of the House and take up the discussion,

The Minister for Revenue made a statement in the House on 3-7-67 on a Call Attention Notice under Rule 74 of the Assembly Rules given notice of by Sri G. C. Venkanna, Sri K. Ramachandra Reddy, Sri G. Ramachandra Gowd, Sri Anjana Reddy and Sri G. Narayana Reddy on a similar subject

Incident referred to by Sri T. Nagi Reddy is alleged to have taken place on 26th June 1967 that is, nearly ten days before, which cannot be considered as a matter of recent occurrence of such public importance as to necessitate suspension of all normal business of the House and take up discussion on this matter

Moreover the Members have got ample opportunity to discuss this during the discussion on the Revenue Demand (Demand No. I) coming up on 8-7-67 and 10-7-67. For the above reason, I consider that it is not a fit case for giving my consent. Hence I disallow it.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — అధ్యక్షా, నేను ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొని రావాలని అనుకున్నాను. ఏమిటంటే దీనిని మంత్రుల దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. జిల్లా అధికారుల దృష్టికి తీసుకువచ్చాము అసెంబ్లీలో కాలేజిలో ను ద్వారా తెచ్చాము అడ్డర్న మెంటు మోషను ద్వారా తెచ్చాము కాని మంత్రులు ఇచ్చినటువంటి సమాధానాలు యెట్లా వున్నాయంటే యిలాంటివి జరిగినా కూడా మేము యేమీ చేయము అనే దృష్టితో సాఫుగా సమాధానం చెప్పినందువల్ల రెవిన్యూ అఫీసియల్లు, పోలీసు అఫీసర్లు గ్రామాలలో యింకా భీభత్సం చేయడానికి కారణం అవుతుందని ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను.

రెవిన్యూకాళా మంత్రి (శ్రీ వి. బి. రాజు) :— ఏమీ చేయము అని చెప్పలేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — చర్య తీసుకుంటామని, పోలీసులు అవిధముగా చేయకూడదనేమాట మీ నోటి నుంచి రాలేదు. కనీసం అదైనా లేకపోతే ఎలా? ఈవాడు అప్పుల వసూళ్ళ కార్యక్రమం యే విధముగా జరుగుతున్నది? 1921 వ సంవత్సరంలో యిచ్చిన అప్పు యీనాడు అడుగుతున్నారు. 1930 లో యిచ్చినది డిమాండు నోటీసు లేదు, లెక్కలు లేవు యేమీ లేకుండా వసూళ్ళ సందర్భంలో ధోరాలు జరుగుతూవుంటే చర్య తీసుకొనకుండా మంత్రిగారు సమాధానం యివ్వడంవల్ల అటువంటి చర్యలకు ప్రోద్బలంగాను, ప్రోత్సాహంగాను వుంటుంది తప్ప మరొకటి కాదని మీ ద్వారా సవినయంగా విజ్ఞప్తి చేయదలచుకున్నాను

Sri C. V. K. Rao :— Sir, I have given notice of a Motion under Rule 63. It is a very important matter, Sir. Now I may as well be given an opportunity and I obey the orders of the hon. Speaker, if he directs that this.....

Sri K. Brahmananda Reddy.— Sir, when an hon. Member speaks, should he not be in his seat?

Mr. Speaker :—A very serious point, he says?

Sri C. V. K. Rao :—I won't mind going back to my seat, Sir.

శ్రీ జి లచ్చన్న (సోంపేట) — ఒక క్లారిఫికేషను అడుగుతున్నాను. మొన్న శ్రీ పి. వి. కె. రావు గారు ముఖ్యమంత్రిగారి మూలం గా వారు మూల పడిపోయానని అన్నది ఎటువంటి అయినట్లేనా ?

re ADMINISTRATION OF KAKINADA MUNICIPALITY

Mr Speaker —Now, I have gone through the notice given by the hon. Member Sri C V K Rao. I may tell him that not only he but all the Members of this House stand in a privileged position. The Constitution gives them that right. So far as public are concerned officers are concerned, they are in a helpless position to defend themselves. When they make serious allegations against any member of the public or any officer, he cannot take any action against any member because they are all protected under the law. They are in a helpless position. If he makes the same thing outside, he can certainly proceed against him. His allegations are his notice reads like this —

“I hereby give notice etc , etc .

That Kakinada Municipal Administration having become corrupt, inefficient and immoral under the present special officer's unfettered regime, the Government has to immediately investigate and put down all the malpractices thereat and restore good civic life for Kakinada citizens.”

This is the notice. Now he can as well say against this Government, against every one of us—corrupt, immoral, inefficient

Sri C V. K. Rao —This is a 100 year old Municipality. About administration, I have brought to the notice of the Minister a year ago. Every citizen of Kakinada knows about it. I am asking for investigation. I have not out-right made any charge. It is for a lakh of people, I am asking for investigation. If I cannot possess that much of right, what is the use of getting elected? I am not making any charge. I have requested an investigation. I have sent telegrams and all that having failed, what other remedy have I got excepting to seek your permission to go into it. There is no other method by which I can come before the House.

Mr. Speaker —From his notice, all that is not clear, as to what he did before giving this notice. This order, I have passed. Before a member can move it in the House he has to seek the consent of the Speaker. This is my order. “The allegations are as vague as they ought to be. Since the notice does not satisfy the conditions of admissibility as laid down in Rule 65 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules regarding urgency etc., and since it does not relate to any specific matter of recent occurrence, I consider it is not a fit case for giving my consent. Hence disallowed”.

I am only making an appeal to the members that whenever they make allegations, let them make allegations with some material before them which is sufficient to prove their allegations.

SRI C. V. K. Rao :—Where all these things are happening, that is my predicament..

Mr Speaker —When he gives notice, I don't go about making enquiries as to what he has said is correct or not. I am concerned whether I should give my consent or not. Beyond that I have no powers

PAPER LAID ON THE TABLE

NEW RULE 60-B IN THE ANDHRA PRADESH CO-OPERATIVE SOCIETY RULES, 1964

SRI K. VJAYA BHASKARA REDDY. I beg to lay on the Table a copy of the notification issued in G. O. Ms. No. 408, Food and Agriculture (Legislation) Department, dated 4-3-1967 relating to the insertion of new rule 60-B in the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules, 1964 and published in the rules supplement to part I of the Andhra Pradesh Gazette, dated 13-4-1967, as required under sub-section (2) of section 130 of the Andhra Pradesh Co-operative societies Act, 1964

Mr Speaker —Paper laid on the Table

CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON PUBLIC ACCOUNTS

1967-68

SRI K. BRAHMANANDA REDDY —I beg to move.

1. "That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (2) of rule 165 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, eighteen members from among their number to be members of the Committee on Public Accounts for the financial year 1967-68."

2. "That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Public Accounts, of this House for the financial year 1967-68."

Mr Speaker . Motion moved

(Pause)

Mr Speaker —The question is .

1. "That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (2) of rule 165 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, eighteen members from among their number to be members of the Committee on Public Accounts for the financial year 1967-68"

2. "That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Public Accounts of this House for the financial year 1967-68"

The motion was adopted

Mr Speaker In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of a single transferable vote, I fix 12 noon on 26th July '67 as the date on or before which notices of nomination for election to the Committee on Public Accounts should reach the Secretary, Legislature. The last date for withdrawal is 28-7-1967. If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies, namely, 18, there will be an election on 31st July 1967

CONSTITUTION OF THE COMMITTEE OF PRIVILEGES

Sri K. Brahmananda Reddy.—Sir, I beg to move.

"That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 172 of the Rules of Procedure and conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly fifteen members from among their number to be members of the Committee of Privileges for the financial year 1967-68"

Mr Speaker.—Motion moved

(Pause)

Mr. Speaker.—The question is

"That the members of this House do proceeded to elect in the manner required by sub-rule (1) rule 172 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly fifteen members from among their number to be members of the Committee of Privileges for the financial year 1967-68"

The motion was adopted

Mr Speaker.—In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of a single transferable vote, I fix 12 noon on 26th July 1967 as the date on or before which notices of nomination for election to the Committee on Privileges should reach the Secretary, Legislature. The last date for withdrawal is 28-7-67. If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies to be filled, namely, 21, there will be an election on 31st July 1967.

CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON ESTIMATES

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I beg to move.

"That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 185 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, eighteen members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the financial year 1967-68"

That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Estimates, of this House for the financial year 1967-68.

Mr. Speaker —Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker —The question is .

“That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 185 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, eighteen members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the Financial year 1967-68”.

“That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Estimates, of this House for the financial year 1967-68.”

The motion was adopted.

Mr. Speaker —In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of a single transferable vote, I fix 12 Noon on 26-7-67 as the date on or before which the notices of nomination for the election to the Committee on Estimates should reach the Secretary, Legislature. The last date for withdrawal is 23-7-67. If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies to be filled, namely 21, there will be an election on 31st July 1967.

CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON SUBORDINATE LEGISLATION

Sri K. Brahmananda Reddy —Sir, I beg to move :

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 192 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, twelve Members from among their number to be members of the Committee on Subordinate Legislation for a period of one year”.

“That this House recommends to Legislative Council that they do agree to nominate four members from Legislative Council to be on the Committee on Subordinate Legislation of this House for a period of one year”

Mr. Speaker —Motion moved

(Pause)

Mr. Speaker —The question is :

“That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 192 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, twelve Members from among their number to be members of the Committee on Subordinate Legislation for a period of one year”.

“That this House recommends to Legislative Council that they do agree to nominate four members from Legislative Council to be on

the Committee on Subordinate Legislation of this House for a period of one year''

The motion was adopted

Mr. Speaker ;—In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of a single transferable vote I fix 12 Noon on 26-7-67 as the date on or before which notices of nomination for election to the Committee on Subordinate Legislation should reach the Secretary, Legislature. The last date for withdrawal is 28-7-67. If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies, namely 12, there will be an election on 31-7-67

—0—

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1967-68

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO XI—MISCELLANEOUS DEPARTMENTS—
ITEM (d)—C-Rs 56,17,500/-

DEMAND NO LIV—CAPITAL OUTLAY ON SCHEMES OF GOVERNMENT
TRADING—ITEMS (a) AND (b)—Rs 19,11,700/-

(శ్రీ) వి. బి. రాజు — అధ్యక్షా, 2 రోజులు Civil Supplies శాఖకు సంబంధించిన పద్దులపై చాల వివరముగా, విపులముగా చర్చ జరిగింది ఈ చర్చలో గౌరవ సభ్యులు 21 మంది పాల్గొన్నారు వారు తమ ఉపన్యాసాలతో విమర్శలతోపాటు అనేక సూచనలు కూడ చేశారు. ఈ సూచనలు అన్నీ ప్రభుత్వం శ్రద్ధకుండా పరిశీలిస్తుంది.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair].

మన దేశములోను, మన రాష్ట్రములోను మనలకు యిప్పుడు జాధీస్తున్న ఆహార సమస్యయొక్క పరిష్కారము మనము పార్టీ ప్రయోజనాలకు, లేక రాజకీయాలకు అతీతముగా ఈ సమస్యను చూసినప్పుడే పరిష్కారము కనిపిస్తుంది. ఈ సందర్భంలో వివిధ రాజకీయ పార్టీలవారు వున్నారు. వారందరూకూడ వారి తొలుక్క ఉపన్యాసాలతో విమర్శలు చేసినపుడుగాని, సూచనలు చేసినపుడుగాని పార్టీ ప్రయోజనాలకు అతీతముగా యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి సలహాలు ఇచ్చివున్నారు. అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మనము వున్న సమయముకాని, యుగముకాని, కాలము కాని పరిశీలిస్తే ఈ దేశములో ఆహారము కొరతగా వున్నదని తెలుస్తుంది. సమాజములో అవసర పస్తువుల కొరత ఎప్పుడైతే వుందో ఆహార సమస్య వున్నట్లే వున్నట్లేనట్లు చెప్పవచ్చు. అందుచేయవలసి వచ్చినపుడు ఆ జాధ్యత ప్రభుత్వము దీనిని పరిష్కరించుటకు సమాజములో వున్న కాద్యక్తమాన్ని నిర్ణయించుకొని దీనిని పరిష్కరించుటకు చర్యలు మునకు కాని, అప్పుడులే పరిష్కారమునకు కాని ఇది జాధ్యత ప్రభుత్వము మీదవుంటుంది. ఈ ఖర్చు యొక్క జాధ్యతను నిర్ణయించుకొని దీనిని పరిష్కరించుటకు చర్యలు మునకు కాని, అప్పుడులే పరిష్కారమునకు కాని

రీత్యాకొన్ని రాజకీయ పార్టీల వారి మన సంఘములో వారి యిష్టము వచ్చినట్లు వారి వారి ఆర్థిక కార్యక్రమాలను జరుపుకోడానికి బిలువుండాలని కోరవచ్చు కాని ఎట్టి పరిస్థితులలో సంభవము, ఎటువంటి సమాజములో సంభవము, ఏ సమయములో సంభవము, అని విచారించవలసి వుంటుంది సిద్ధాంతము నిజమే ఒక పెద్ద మేధావి భవిష్యత్తులో సమాజము ఎట్లా నడవాలని ముందే ఒక నిర్ణయము తెలియజేయడము సిద్ధాంత రూపముగా వుండవచ్చు అమలులో పెడుతున్నప్పుడు దానికి మనకు కలిగే అటంకాలు అనుభవములోకి వచ్చినపుడు, సిద్ధాంతాన్ని కార్యక్రమము రూపములో మార్చవలసి వచ్చినపుడు ఎట్టి మార్గాలు అవలంబించాలనేది మనకోటి వ్యక్తులకు సహజమయిన విషయము ముందుకు పోవడానికి అటంకము కలిగినపుడు కొంత ప్రక్కకు పోవడము సహజముగా నిత్య జీవితములో చేసేదే ప్రభుత్వ వ్యవహారాలలో కూడ అప్పుడప్పుడు మనము అనుకొన్న మార్గము నుంచి ప్రక్కకు పోయి కొంత దూరము పోయిన తరువాత రాజ మార్గానికి రావడము సహజము. ఇప్పటి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము కంట్రోలు విషయములోగాని, లేక complete free economy కి విరుద్ధముగా కాని ఏదైన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి నిర్ణయించుకొన్న సిద్ధాంతానికి కొంత ప్రక్కదోవనుపోతే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు నియంతృత్వదోవతీస్తున్నది ఏ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడానికి వ్యక్తికి స్వేచ్ఛను ఇవ్వడములేదు అంతా ప్రభుత్వ పరముగా చేసి, ప్రభుత్వము అనే భూతాన్ని తీసుకువచ్చి ప్రజల జీవితములో భయాన్ని సృష్టిస్తున్నది అనేది విమర్శ కానేకాదు. ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది మార్చిలో కొత్తగా వచ్చిన ప్రభుత్వం పరిస్థితులన్నిటిని అర్థం చేసుకొని ముందు ఎటువంటి కార్యక్రమాన్ని విధానం కాదు నేను మనవి చేసేది) ఎటువంటి కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలనే విషయం సుదీర్ఘంగా పరిశీలిస్తున్నది నిపుణులతో చర్చిస్తున్నది. ఆహారసమస్య పరిష్కారంకోసం వెంటనే ఏదైన ముత్యమారువచ్చి నీళ్లు చల్లితే వంటలు బాగా పడి ఆహారసమస్య పరిష్కారం అవుతుంది అనేట్లుగా చేయటానికి సులభమైన మార్గంలేదు. ఏ దేశంలో ప్లాన్ డెవలప్ మెంట్ జరుగుతున్నదో, ఒక వర్షం ద్వారా అభివృద్ధిచెప్పు సమాజం పెడుతున్నదో, ఎక్కడయితే తక్కువకాలంలో త్వరితంగా పారిశ్రామికాభివృద్ధి పొందాలనే కోర్కె కలుగుతుందో, ఏ దేశంలో స్థానికీపాయిస సమాజం అంతా ఎప్పుడైతే చలవమై తరతరాల నుండి ఏ గ్రామంలో పుట్టిన వారు ఆ గ్రామంలో వుంటూ తమ తాతముత్తాతలు ఏ వృత్తి చేసేవారో ఆ వృత్తికి బానిసలై వుండేవారు స్వేచ్ఛగలిగి పట్టణాలకు వస్తూ, పనివున్న ప్రాంతాలకు తరలి పోతూ వున్న సమయంలో మనం దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి ఓవికతో ఆలోచించాలి — అటువంటి సమాజంలో కొరతలు వుండటం సహజం మన దేశ అనుభవమే కాదు, పారిశ్రామికాభివృద్ధి చెందుతున్న నూతనంగా స్వరాజ్యం సంపాదించిన అఫ్రికా ఆసియా దేశాలన్నిటిలో ఈ కొరతలు కనిపిస్తున్నాయి. ఇక్కడ ఆహార కొరత వుందంటే అది ప్రభుత్వ లోపం కాదు, మన యుగంలో వున్న లోపం అనండి, లేక అదో ప్రత్యేకత అనండి, అటువంటి యుగంలో మనం

వున్నాము. ఇవాళ కొరత వున్నదంటే జనాభా ఎక్కువ వుండటంవల్ల వుంటే అది కారణం కావచ్చు. ప్రతి సంవత్సరం 2 వర్సంటు జనాభా పెరుగుతున్నది. కానీ పొలంయొక్క విస్తీర్ణము పెరగడంలేదు. అదే పొలంలో ఎక్కువ పండించ వలసివస్తున్నది. కేవలం జనాభా పెరగటమే కాదు, ఎక్కువ తినాలనే కోర్కె తరుగుకు కారణం. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు హార్టేజ్ - కొరత అనేది అభివృద్ధికరమైనవాతావరణాన్ని సూచిస్తుంది ఇంకా కావాలి కావాలి అనే అనేక, ఆకాంక్ష అభివృద్ధికి మొట్టమొదటి మెట్టు. తరతరాల నుండి ఏగి దొరికితే అది తిని అదృష్టమో, దురదృష్టమో ఆ మూఢ విశ్వాసంలో పడిపోయిన ప్రజానీకం ఈనాడు నేనుకూడా కాఫీ త్రాగాలి, నేనుకూడా టీ త్రాగాలి. నేనుకూడా రెండు పూటలా భోజనం చేయాలి, బియ్యం తినాలి అని ప్రభుత్వంమీద వత్తిడి లేవటం. సమాజంనుండి కోరడం అభివృద్ధి సూచకం దేశంలో కొరత ఒక సంవత్సరంతో తీరుతుంది రెండు సంవత్సరాల్లో తీరుతుంది, కంట్రోల్స్ అక్కరలేదు అని ఎవరయినా భావ్యతతో చెప్పటానికివస్తే అదిమేము వినటానికి సిద్ధంగా లేము ప్రభుత్వ దృష్టిలో కొరత కొంతకాలం వుంటుంది. మూడవంచవర్ష ప్రణాళికలు అమలు జరిగిన తరువాతకూడా దేశంలో ఉత్పత్తి పెరగలేదని కొందరు పెద్దలు కఠినంగా విమర్శించారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత 1955-56 సంవత్సరంలో మనదగ్గర అరువ ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి 56 లక్షల 20 వేల టన్నులు, దానిలో 93 లక్షల బియ్యము, 22 లక్షల 40 వేల జొన్నలు, ఇతర ధాన్యములు, 2 లక్షల 80 వేల టన్నులు వలెన్ ఉత్పత్తి అయితే 9 సంవత్సరముల తరువాత 64-65లో మనకు 76 లక్షల ఉత్పత్తి అయింది అంతే దాదాపు 21 లక్షల టన్నులు అధికోత్పత్తి 8.10 సంవత్సరముల కాలంలో అయినది. ఇది ఎవరైనా కాదనగలరా? కానీ దురదృష్టవశాత్తూ 65-66 వచ్చేసరికి ఒక్కసారి పడిపోయింది 66 లక్షల 42 వేల టన్నులకు పడిపోయింది. ఒక్కసారి 17 లక్షల ఆహార ధాన్యాల కొరత ఏర్పడింది అదే ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఎంత మానవ ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ, ఎన్ని అనకట్టలు కట్టినా, ఎన్ని చెరువులు బాగుచేసినా, ఎన్ని బావులు త్రవ్వినా ఇంకా మన ఎగ్రికల్చర్ ఎలాగూ మూన్ మాన్ డిస్ట్రబ్యూట్ ఎకానమి, ఇంకా ఆనాడు కష్టం రైతుల చేతుల్లోకి కాలేదు. ఇంకా క్లాడ్స్ శత్రులోనే వుంది. చెరువులు బాగుచేస్తే ఏమవుతుంది? బావులు త్రవ్వినారు. నీరు ఎక్కడుంచి వస్తుంది? నాగార్జున సాగర్ కానీ, నిజాంసాగర్ కానీ కాన్ మెంట్ పరియో ఎక్కడ ఎక్కువవున్నదో అక్కడ వర్షం కురిసిన దానితోక నీరు వస్తుంది చాతా మది మైనర్ ఇరిగేషన్ కోరుకున్నాడు. వర్షం కుతువకపోతే చెరువు బాగు చేసినా లాభంలేదు. బావులు త్రవ్వినా అది ఇరిగేషన్ ఎక్కువ అవుతుందనే త్రమకొచ్చున్నాము. బావులు ఎక్కువవుంటే కొత్త పాటర్ లాండ్ తగ్గిపోతుంది. 2 లక్షల బావులు సర్వే క్యాంపేన్ ఆఫ్ పాటర్ తీసుకువస్తున్నప్పుడు అదే ప్రదేశంలో 6 లక్షల బావులు త్రవ్వినై పాటర్ టేబుల్ తగ్గిపోవచ్చు. ఈ విషయమేపన్న మనకు

వున్నాయి వ్యవసాయాత్పత్తి ఇంకా ప్రృథిమీనే ఆధారపడివుంది. అందుచేత ఉత్పత్తి పెరుగలేదు. ప్లాన్స్ అన్నీ వృథా అని విమర్శించేస్తే అది మంచిదికాదు ఎంత ఉత్పత్తి మరం కోరామో అది పెరుగలేదు అనేది ప్రభుత్వం ఒప్పుకోటానికి సిద్ధంగా ఉంది. ఆహార కొరతను ముస్యకు పరిష్కారం ప్రభుత్వం వెంటనే పట్టించేయలేదు. రెండవది, ఒక రాష్ట్రంలో షెడరల్ స్ట్రక్చర్ లో మిగిలిన రాష్ట్రాలను వదిలిపెట్టి ఒక్క రాష్ట్రమే చేయడం చూడాలి. ఢియరీ ఆఫ్ సెల్ఫ్ సఫిషియన్స్ విషయం కూడా ఆలోచించాలి. ప్రతి చోటా ప్రతి వస్తువు ఉత్పత్తి చేస్తామనే కోర్కె మంచిదికాదు అది సంభవంకూడా కాదు. ఇట్ ఈజ్ నాట్ ఎ గుడ్ ఎకానమి. ఈ మధ్యనే నిపుణులవల్ల తెలుసుకొన్నాను. జపాన్ దేశంలో ఎట్లా ఉత్పత్తి జరుగుతుంది? కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ ఎందుకు తక్కువ? మన ఖర్చుకంటే తక్కువ ఖర్చు చేస్తూ వారు ఉత్పత్తి చేయగలుగు త న్నారంటే అది ఎలా సాధ్యం? అందకూ తెలిసిందే, మెకానికల్ ఎడ్యుకేషన్, ఇట్ ఈజ్ ఎకనమిక్ ఓరియంటేషన్, ఎక్కడ ఏ వస్తువు చౌకగా దొరుకుతుందో ప్రపంచంలో అనేది వారు ఆలోచిస్తారు. వాళ్ల దగ్గర ఉత్పత్తి అయ్యే ధర కంటే తక్కువ అయితే వారు ఉత్పత్తి మానేస్తారు. అక్కడనుంచే తెప్పిస్తారు. మన దగ్గర వద్దత ఏమిటి? ఇక్కడే పత్తి తీయాలి, ఇక్కడే జిన్నింగ్ చేయాలి ఇక్కడే స్పిన్నింగ్ చేయాలి, వీవింగ్ చేయాలి, డ్రెయింగ్ చేయాలి. వారే కుట్టాలి, అంగీ వారేయివ్వాలి, ప్రతి వస్తువు ప్రతిచోట తయారుచేసి సెల్ఫ్ సఫిషియన్స్ సాధించాలనే కోర్కె ఎందుకు వచ్చింది? మనది పెద్ద దేశం కావడంవల్ల అన్ డెవలప్డ్ పరియా కావడంవల్ల మన దగ్గర డెవలప్ మెంట్ ఓరియంటేషన్ వచ్చింది. ఒక్క చిన్న కాలువ కనబడితే అక్కడ చిన్న రిజర్వాయిర్ కట్టాలి. ఎక్కడైనా చిన్న ఇసుకరాయి కనబడితే అక్కడ స్టీల్ మిల్ కట్టాలి. ప్రతిది చేయాలంటే అది సంభవం కాదు. స్వయం సమృద్ధి అనేది ఒక కోర్కె, ఒక ఐడియల్, రియాలిటీ ఏమిటంటే ఇంటర్ డివెన్ డెన్స్ తప్పదు. బియ్యం తక్కువగా వున్నాయని ప్రతిచోటా బియ్యం పండించాలంటే సాధ్యంకాదు. బియ్యం పండించే కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలో మంచి బియ్యం పండుకాయి. ఎక్కడ తక్కువ ఖర్చుతో ఉత్పత్తి పెరుగుతుందో అది విచారణ చేయాలి. ప్రతిదీ ప్రతిచోటా చేయాలంటే సాధ్యంకాదు. అందువల్ల ఈ ఇంటర్ డివెన్ డెన్స్ తప్పదు. కొందరు సభ్యులు మాట్లాడుతూ మన దగ్గర కొరత వుంటే, మన దగ్గర బియ్యం లేకపోతే తన్ను మాలిని ధర్మం ఏమిటి, ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎందుకు ఇవ్వాలి అన్నారు. తన్నుమాలిన ధర్మం అని అనడం మంచిదికాదు. నేను ఏదో దేశభక్తి గురించి జాతీయ విశ్వాసం గురించి మాట్లాడుతున్నానని అనుకోవద్దు. మన దగ్గర ఎక్కువగా పండుతున్న బియ్యంయిస్తే, అక్కడ ఎక్కువగా పండుతున్న గోధుమలు మనకురావచ్చు, Southern Zone అంతా ఎకనమిక్ గా అభివృద్ధిచేయాలని అనడం మంచిదే. మైసూరులో విద్యుచ్ఛక్తి ఎక్కువగా ఉత్పత్తి అవుతున్నది. ఆంధ్ర దేశంలో బియ్యం ఎక్కువగా పండుతున్నది. Let us exchange rice for power

అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో అనేక విధాల ఒకరిమీద ఒకరు ఆధారపడక తప్పదు, చాలమంది పెద్దలు అన్నారు. “ఇంత బియ్యాన్ని ప్రొక్యూర్ చేస్తున్నారు బయటకు వంపిస్తున్నారు. దానివల్ల బియ్యధరలు ఎక్కువ అవుతున్నాయని” నిజంగా దానివల్ల బియ్యం ధరలు ఎక్కువ అవుతున్నాయా? ఈ నాడు గోదావరికిల్లాలో గాని, కృష్ణాజిల్లాలోగాని, ప్రొక్యూర్ మెంటువల్ల ధరలు ఎక్కువ అవుతాయా? 42 లక్షల టన్నులు బియ్యం ఉన్నవి మొట్టమొదట 8 లక్షల టన్నుల బియ్యం ప్రొక్యూర్ చేయాలని అనుకొన్నాము అందులో అరు లక్షలు బయటకు వంపుటకు, రెండు లక్షలు మనం ఉంచుకోవడానికి ఇప్పుడు 5 లక్షలే బయటకు వంపుతున్నాం ఒక లక్ష ఉంచుకొంటున్నాము. మన దగ్గర 42 లక్ష టన్నులు ఉన్నప్పుడు అవుతున్నది అందులో ఈ 8 లక్షలు ఎన్నోవంతు? 8 లక్షలూ పూర్తిగా తీసుకొంటే 1/5 వంతు అవుతుంది. మిగులు 8 లక్షలుగాని, 7 లక్షలుగాని market surplus ఉన్నదని ఎవరైనా చెప్పగలరా? తప్పకుండా మిగులు ఉన్నది. ఆ మిగులు అనేది కొంత మంది పెద్దల దగ్గరఉంది. ప్రభుత్వంకోరేది ఏమంటే ఆరు లక్షలు కేంద్రప్రభుత్వానికియిచ్చి, దానికిబదులుగా రెండు లక్షల గోధుమలు, మైలో తెచ్చుకొందామని దానంగాయివ్వడంలేదు ధరయిస్తున్నారు తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాలలోని ప్రజలు జొన్నపిండి తింటారు. కేంద్రప్రభుత్వం ఆ మైలోయిచ్చినట్లుంటే ఆ పేదప్రజానీకానికి ఉపయోగపడుతుంది మనం మహారాష్ట్రవారిని కోరాము 5 వేల టన్నుల జొన్నలుయివ్వమని వారు మనలను బియ్యంకోరారు అప్పుడు మనం జొన్నలకోరాము వారు 50 రూపాయల ధరచెప్పారు ఆఖరికి 55 రూపాయలకు తగ్గించారు. ఈ రకంగా యిచ్చిపుచ్చుకోవడం తప్పదుకదా! భారతప్రభుత్వ దృష్టిలోగాని, మన దృష్టిలోగాని, లేక యితరుల దృష్టిలోగాని, యిబ్బంది ఉన్నప్పుడు, కొంత త్యాగంచేయమని మాత్రమే కోరుతున్నాం. ఇది తన్నుమాలిన ధర్మం ఎలా అవుతుంది? ఇది మాత్రం తన్నుమాలిన ధర్మంకాదని మాత్రం మనవిచేస్తున్నాను. ఈసందర్భంలో కొన్ని figures యివ్వవలసి వుంది ఈ సంవత్సరం అనగా 1-11-66 నుంచి 1-7-67 వరకు 5 లక్షల 12 వేల టన్నులు procure చేశాము. క్రిందటి సంవత్సరం యిదే సమయంలోన, 5 లక్షల 67 వేల టన్నులు procure చేయడం జరిగింది. క్రిందటి సంవత్సరం 39 లక్షల టన్నులు బియ్యంపండింది. 1966-67లో 41 లక్షల 67 వేల టన్నులు అంటే దాదాపు 42 లక్షల టన్నులు పండింది క్రిందటి సంవత్సరం 5 లక్షల 67 వేల టన్నులు procure చేశాము. ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ వండినా, 50 వేల టన్నులు తక్కువ procure జరిగింది. ఉత్పత్తి విషయంలో తెక్కలుతప్పు అయితే అవచ్చునేమోగాని, ప్రొక్యూరుమెంటు తప్పు కాదుకదా. క్రిందటి సంవత్సరం లక్ష 90 వేల టన్నులు బయటకు వంపించాము. అదే సమయంలో ఈ సంవత్సరం 3 లక్షల 34 వేల టన్నుల వంపడం జరిగింది. క్రిందటి సంవత్సరం buffer stocks ఉంది. ఒక్క కేరళకు మాత్రమే రెండు లక్షల 67 వేల టన్నులు వంపించాము. మదరాసుకు 14 వేల అరు వందల

టన్నులు పంపడం జరిగింది. కేరళకు అంత పంపడం అవసరం అయిపంపాము. వీహారుకు విస్తనాలు కొరతఉంటే 32 వేల టన్నులు, వరివిత్తనాలు పంపడం జరిగింది. ఇప్పుడు buffer stocks తగ్గిపోయాయి. Procurement చేయలేదు. Buffer తగ్గిపోయింది ఈ రోజున ఉన్నటువంటి buffer 40, 45 వేల టన్నులకంటే ఎక్కువలేదు క్రిందటి సంవత్సరం భారత ప్రభుత్వం లక్ష 20 వేల గోధుమలు యిబ్బింది. కాని ఈ సంవత్సరం, యంతవరకు లక్ష టన్నులకంటే ఎక్కువరాలేదు బాగా తక్కువగా వచ్చింది. అంతేగాకుండా ఏ జిల్లాలో ఆహారం కొరత ఏర్పడిందని, జిల్లా ప్రగినిధులు అడిగినప్పుడల్లా లేదనకుండా సరఫరాచేశాము. ముఖ్యంగా నల్లగొండ, అనంతపురం, విశాఖపట్టణం, మహబూబ్ నగరంజిల్లాలకు అడిగినవెంటనే సప్లయచేశాము విశాఖపట్టణం జిల్లాకు తూర్పుగోదావరిజిల్లా నుంచి సప్లయచేశాము తూర్పుగోదావరిజిల్లా నుంచి తినుకోవద్దు మా జిల్లాలో సరకుకూ జిల్లాలోనే ఉంచమని అంటున్నారు రెండవ వైపున అసలు Check post లేవద్దని అంటున్నారు free movements చేయమనే నివాదం వస్తున్నది. Checkposts వల్ల కరప్షన్ ఎక్కువ అవుతున్నది. ఈ చెక్కుపోస్టు, కరప్షన్ బ్రిడింగ్ సెంటర్లు అనే విమర్శఉంది. అందుచేతనే సాధ్యమైనంతవరకు ఒక జిల్లా ఒక జాగుగా కాకుండా 2, 3 జిల్లాలను లిపి ఒక జాగుగా చేసి సరిపుచ్చుకొందామని అనుకోహ్లాము శ్రీకాకుళం. విశాఖపట్టణం తూర్పుగోదావరి జిల్లాలను ఒక జాగుగా చేశాము. free movement వల్ల తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ధరలు పెరిగాయి విశాఖపట్టణంలో ధరలు తగ్గాయి, కాని దీనితోపాటు యింకొకటికూడా మనపి చేస్తున్నాను అక్కడ యిబ్బింది జరుగకుండా క్రిందటి సంవత్సరం procedure చేసినదానికన్నా 50 వేల టన్నులు procurement తగ్గించాము పరిశీలించినట్లు తే తూర్పు గోదావరినుంచి బియ్యం తీసుకొని బయటకు పంపించడంలేదు అసలు కనుక తూర్పు గోదావరి జిల్లా వారికి ఏమాత్రం శ్రీకాకుళంతో యిబ్బింది లేదు.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు .— తూర్పు గోదావరి జిల్లానుంచి కొత్త Policy ప్రకారం, గతంలో 5 వేల టన్నులు విశాఖకు పంపించితే free movement పెట్టిన తరువాత 50 వేల టన్నులు వెళ్లాయి అక్కళ్లు పూర్తిగా మాయమై వాయి సామాన్య ప్రజలకు చాలా బాధగా వుంది.

Mr. Deputy Speaker I request the member not to interrupt.
Mr. C. V. K. Rao .— I am just correcting If I am wrong, he can correct me.

Mr Deputy Speaker .—It is better in the interests of the members that they shall have the clarifications after the speech is over.

Sri K. Govind Rao — It is a precedent in this House as well as in other Houses.

Mr Deputy Speaker — I do not mean by rules, but it is always advisable We establish our precedent, that is all.

శ్రీ వి. బి. రాజు — తూర్పు గోదావరి, విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలు మూడింటిని ఏకం చెయ్యడంలో ఉద్దేశ్యాన్ని అర్థంచేసుకున్న మైతేవిమర్శకు అవకాశం వుండేది కాదు విమర్శ వచ్చేది కాదు. తూర్పు గోదావరిలో వున్నటువంటి బియ్యాన్ని ప్రభుత్వం procure చేసి విశాఖపట్టణానికి ప్రభుత్వం యాజమాన్యం క్రింద యిచ్చేదానికన్నా Free Market కు వదిలి ఆ Free Market వల్ల Prices adjust జాతాయి తూర్పు గోదావరి బియ్యం విశాఖకు పోక తప్పదు. నీరు పల్లానికి ప్రవహించినట్లు ధాన్యం ఎక్కువగా ఉన్న చోటు నుంచి తక్కువగావుండే ప్రాంతాలకు పోతుంది. తూర్పు గోదావరి నుంచి విశాఖకు బియ్యం పోయాయి. పోవాలనే చేసినవని, అది పోతుంది అది పోకూడదు అని చెప్పి ఆ యా Collectors ను ఎవరి జిల్లాలను వారే పోషించాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యం కాకపోయినప్పటికీ కొన్ని ఆటంకాలు పెడుతూవచ్చారు. For recording అని inspection అని పెడుతూ వచ్చారు వాటివల్ల complaints ఎక్కువ జాతున్నాయి లారీలు డబ్బు తీసుకుని వదలిపెడుతున్నారు. Check posts తీసివెయ్యమని Collector చెప్పితే అట్లా చేశాము. తూర్పు గోదావరి, విశాఖ, శ్రీకాకుళం ఈ రి జిల్లాలు కూడా ఒక stability కి వస్తాయి. ఏదైతే వా కార్యక్రమం తలపెట్టిన వెంటనే దీని results ఒకటి, రెండు నెలల్లో వస్తాయనికాదు. ఉద్దేశ్యం ఏమిటో గ్రహించాలి శ్రీకాకుళం రేషనింగు పరియాకు తూర్పు గోదావరి జిల్లా కి లెక్కరుగారు తాను procure చేసి యిచ్చే జాధ్యత కూడా వారిపై పెట్టాము. అనంతపురం విషయంలో యిబ్బంది కలిగింది. వేను అక్కడకు వెళ్ళాను. Commissioner కూడా వెళ్ళారు. జొన్నల పంట వుంది బియ్యం తక్కువ. అందుకోసం ఎక్కువ బియ్యం పంపించడానికి ఏర్పాటు జరిగింది. వారికి తెండు వేలు టన్నులు యిస్తున్నాం— ప్రతి నెలా. యింకా ఆయిదు వేల టన్నులు ఎక్కువ చేసి యిస్తున్నాం. కొంత వైలో కూడా supply చేస్తున్నాం. అనంతపురం విషయంలో యిబ్బంది ఏమిటంటే Border District కావడంవల్ల అక్కడ smuggling జరుగుతోంది. అక్కడ నుంచి వచ్చిన శాసనసభ్యులు అందరూ తాయలసీమ కి జిల్లాలను ఒకే Block గా చెయ్యమని కోరారు. చెయ్య తానికి అత్యంత కులేదు. కానీ పరిహార్థలలో నుంచి ధాన్యం పోకుండా వుండ తానికి అతివలకు వనం కట్టుదిట్టాలు చెయ్యడం జరిగింది ప్రభుత్వం మీద సంపూర్ణ విశ్వాసం వుంచితే అదివరకు కూడా Belt System తప్పదు Border districts ను isolate చేయ్యక తప్పదు. వేరే కారణంలేదు. రాయలసీమ 4 జిల్లాలను ఒకే Block గా చేసి పరిహార్థలను కట్టుదిట్టం చెయ్యడానికి ఆలోచిస్తున్నాం. By and large we are proceeding towards creation of bigger blocks. దానివల్ల Administrative Charges తగ్గుతాయి అక్కడివారు adjust చేసుకోవచ్చు. కానీ అన్నీ జరిగిపోవుదు వల్లను గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, తెలంగాలు, నిజామాబాద్ ఈ జిల్లాలను యింకొక జిల్లాలో కలపడం మంచిదే. వల్లను గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలు కలిపేస్తున్నాయి. ఏ జిల్లాలో అయితే procurement వుంటుందో అక్కడ నుండి మిగిలు ధాన్యమును కొరత ప్రాంతాలకు పంపించవలసి వుంటుంది. Export చేసే కార్యక్రమం వుంటుంది. జిల్లాలో Procurement Control ధర్మ

లను తీసుకోవాలంటే వాటిని పరిమితి క్రిందకు తీసుకురాక తప్పదు శ్రీ గోపాల కృష్ణయ్యగారు చాలా అవేశంతో ఉపన్యాసం చేశారు. శ్రీ గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఉపన్యసించడం ఇదే మొదటిసారి అనుకొంటాను. Infact I expected a lot of light But I got more heat మీరు ప్రతిబింబించ చేశారు. తప్పు అనడం లేదు. బయట వేడి ఎక్కువగా వుండనే వుంది. లోపలకూడ వేడ ఎందుకని చెబుతున్నాను. నాలుగు మార్కెట్లు చెప్పారు Free Market, Controlled Market, Super Market, ఈమూడింటికీ అతీతమైంది Black Market నిజమే ఈ Markets వున్నాయి. ఈ నాలుగు Markets ను అదుపులో పెట్టడం కోసం కళ్ళాలు కావాలి అందుకని నాలుగు కళ్ళాలు వున్నాయి. Without movement control there cannot be exercising of Price Control— అందుకని Movement Control, Price Control, Stock Control and Consumption Control అని నాలుగు Controls పెట్టాం నాలుగు కళ్ళలు ఉండాలి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అయినా, కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం అయినా, స్వతంత్రపార్టీ అయినా ఒక చాధికి ఒకేమందు వుంటుంది. చలిజ్వరం వస్తే క్విన్ వైన్ మందు వుండకదా! అసలు Civil Supplies Department ఎందుకు ఏర్పడింది అంటే— ఈ నాలుగు Controls కోసమే Holding of Price line కు ఇవే సాధన మార్గాలు. ఈ జోన్లు జాకలు ఎందుకు చేశారు? Block చేసిన ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే Prices Control కోసమే Movement Control వుంటేనే అది అక్కడ సాధ్యం కాదు లేకపోతే కాదు. ఒక పర్యాయం A. I. C. C. మీటింగులో ఆంధ్రరాష్ట్రం నుంచి, మద్రాసు రాష్ట్రం నుంచి, వెళ్ళిన ప్రతినిధులు మాబోటివాళ్ళు స్వతంత్ర భారతంలో ఈ State Zones ఏమిటి? ఈ Barriers అన్నీ తీసివేసి ఒక ప్రాంతం నుంచి యింకొక ప్రాంతానికి పోవడానికి— మిగులు ప్రాంతం నుంచి తరుగు ప్రాంతానికి పోవడానికి ఎందుకు భారత ప్రభుత్వం చెయ్యకూడదు అని గట్టి పట్టు పట్టారు. ఒక సమాధానం చెప్పారు. State Zones తీసివేసినా లేకపోతే Movement restriction తీసివేశారు. ఎవరి State మీద బాధ్యత వుండదు. Procurement కాదు. Controlled rates లో Procurement కాదు. దాని ప్రత్యమ్నాయమే Free Trade— Free Trader. కేరళ ముఖ్య మంత్రిగారు వచ్చారు— వారితో సంభాషించడం జరిగింది. కేరళలో కూడా వత్తిడి బాతొంద Southern Zones చెయ్యకూడదా అన్నారు. 4 రాష్ట్రాలు మైసూరు, కేరళ, ఆంధ్ర, మద్రాసు ఒకటిగా చేసి free movement కు ఎందుకు వదిలిపెట్టకూడదు మీ అభిప్రాయం ఏమిటి అని అడిగారు. మా అభిప్రాయం ఒకటే— Free Zone చేసిన తరువాత మళ్ళీ మమ్మలను అడ్డగవద్దు ప్రభుత్వం Procurement చెయ్యలేదు. Trader వస్తాడు కేరళ నుంచి, మద్రాసు నుంచి, తెలంగాణ నుంచి వచ్చి కొనుక్కు పోతారు. ఎవరు అవగలరు. Free Zone అంటే ఉద్దేశ్యం అదేకదా? State Trading లో State Management on food తీసివేయడం అవుతుంటే అ పని చెయ్యండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. అతిపటి పెరిస్థితి బాగున్నప్పటికీ రెండవ విషయానికి ఒప్పుకోము. మా దగ్గర deficit powers వున్నాయి. మా దగ్గర పట్టడాలలోని ప్రజలు వస్తు వండించరు.

వారు ఆఫీసులలో పరిశ్రమలలో పని చేస్తారు. ప్రాజెక్టులు - నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులు వున్నాయి ఈ Population కు బియ్యం కావాలి Free movement ను కొనసాగించితే ధరలను ఎవరు ఆదుపులో పెట్టగలరు? ఆవేశంతో తొందరపడి చెయ్యకూడదు ఎన్నో experiments అయ్యాయి. తొందరపడి ఆహార సమస్య విషయంలో అభిప్రాయాలను ఆవేశంతో పెట్ట కూడదు అంతేకాకుండా Madras లో వున్నటువంటి purchasing power Bangalore లో వున్నటువంటి purchasing power Trivendrem లో వున్నటువంటి purchasing power హైదరాబాదు కు లేదు. ఎందుకంటే అవన్నీ కూడా Industrial Towns Hyderabad City is not an industrial town It is a historic town It is not a port-town ఇక్కడ purchasing power తక్కువ. నీళ్ళు పల్లానికి ప్రవహించినట్లు వస్తువులన్నీ ఎక్కడ కొనుగోలుకావాలి వుంటే అక్కడికిపోతాయి. అక్కడకు పోయినపుడు ధరలు పెరిగినపుడు Assembly సభ్యులమీద వత్తిడి వచ్చినప్పుడు వారు సమాధానం ఏమి చెప్పగలుగుతారు? ప్రభుత్వం ఏమి సమాధానం చెప్పగలుగుతుంది? కనుక రెండు బాధ్యతలు వున్నాయి. Deficit pocketsకు supply చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వమీదవుంది రెండవది యితర రాష్ట్రాలలోకూడా ఎవరైతే దొంగ వ్యాపారంకోసం తీసుకునిపోయి దాచిపెట్టుకుంటారో తెలియదు ఇది చాలామందికి తెలిసిందే-ఈ రోజున un accounted money చాలా వున్నది. ఆ డబ్బులో ఈ ధాన్యాన్ని కొని దాచిపెట్టి మార్కెటుధరకు పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. మొన్న ఒక బాధ్యతగల పెద్దమనిషి చెప్పారు బెంగాలులో కొన్ని సంవత్సరాలక్రిందట దసరా ఉత్సవం జరుగుతున్నది. మనకు సంక్రాంతి ఎట్లాగో వారికి దుర్గపూజ ఎట్లాగు. ఆ పండుగకు ప్రజలు గుడ్డలు కొంటూవుంటారు. అక్కడ ఆ గుడ్డ వ్యాపారస్థులు అహమ్మదాబాదు నుంచి, బొంబాయి నుంచి వేగస్థ గుడ్డలు తెప్పించారు పండగ రెండు రోజులున్నదనగా, ఆ వేగస్థ unload చేయలేదు ఎప్పుడైతే unload చేయలేదో, మార్కెటులో ధర పెరిగింది. అప్పుడు బెంగాల్ ప్రభుత్వంవారు, కేంద్రప్రభుత్వం వారిని కోరినప్పుడు రైల్వేవారికి instructions ఇచ్చారు 24 గంటలలోపల యీ wagons ను unload చేయకపోతే confiscate చేయవలసి వస్తుందని చెప్పవలసి వచ్చింది. కనుక మీట తెలుసు ఈవేళ లంచగొండితనం ఏ చిన్న Deputy Tahasildar లేక Forest Ranger వారివద్ద వుండవచ్చు. వారిని విమర్శిస్తూ ప్రభుత్వరంగంలో యింత లంచగొండితనం వున్నదని చెబుతూ private రంగం అంతాకూడా పవిత్రంగా వున్నది. అసలు corruption లేదు అంటారు. కాని అక్కడ ఉపయోగించే మాట లాభం అని లాభం అనేమాట క్రింద అన్నీ పోతాయి. ఎవరైనా corruption వున్నదని విమర్శిస్తే ప్రభుత్వరంగంలోనే corruption వున్నదని విమర్శిస్తున్నారు. కనుక మనం దానికి తయారుగా వుండాల్సి వేయవలసివున్నాము. ఈరోజున movement control లేకపోతే price control వుండదు. Stock మీద control లేనిచే prices control చేయలేము.

ఏ ప్రభుత్వమున్నా ఏమీ చేయలేదు అంతేకాకుండా consumption control కావాలని పెద్దలు తెలిపిచ్చారు. Hyderabad పట్టణంలో, విశాఖపట్టణంలో rationing పెట్టారు అసలు రేషనింగు ఉద్దేశాలు రెండు. ఒకటి-జనాభా వృద్ధి, జనాభా ఎక్కువగా వున్న ప్రాంతాల్లో ఈ సమాజ ఉన్నతికి, ప్రతికి ఎవరైతే కార్యక్రమంలో పాల్గొంటారో వారికి ఆహారం పరిమితమైన ధరకు అందజేయాలి. రెండవది ఎవరివద్ద అయితే ఎక్కువ కొనుగోలుశక్తి వున్నదో వారిమీద ఎక్కువ తినకుండా, వృధాచేయకుండా ఒక పరిమితిపెట్టి, బయటనుంచి ధాన్యాన్ని తెచ్చి పట్టణాల్లో దాచిపెట్టుకుండా ceilingచేయడం రెండవ ద్యేయం. Consumption మీద control కొరకు యీ rationing పెట్టారు. అది నిజమే నేను ఒప్పుకొంటాను. గ్రామాల్లో వున్న agricultural labour కానీయండి, చిన్న రైతులు కానీయండి, యితర పేదవారు కానీయండి, non-agricultural population కానీయండి వారికికూడా అందజేయవలసిన బాధ్యత వున్నది. ఈ సందర్భంలో నేను ఒకటి మనవిచేస్తాను Civil Supplies Department ఒక్కటి యితర బాధ్యత తీసుకోలేదు ఈ బాధ్యతను మోయడానికి పంచాయతీసంస్థలు ముందుకురావాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామాల్లో పంచకం బాధ్యత పంచాయతీ సమితులు, జిలాపరిషత్తులు, ఎందుకుతీసుకోకూడదని అడుగుతున్నాను. ~~యితర బాధ్యత~~ వేవా కార్యక్రమం ఏమి వున్నది? ఇటువంటి క్లిష్టసమయంలో ~~కార్యక్రమం~~ resources ను ఉపయోగించి, ఈ పంచకంలో సహాయపడవచ్చు. They can participate in the great movement of equitable distribution: అంతేగాని ఒక చిన్న దుకాణంలో agent ను నియమించి అతనిద్వారా అది సక్రమంగా నిర్వహించబడుతుందనే విశ్వాసం చారు లేదు. అందుకే యీ సంవత్సరం మనం యీ కార్యక్రమంలో పాల్గొనాలని పెట్టాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అది వారిచేతిలో పెడితే సక్రమంగా నిర్వహించబడుతుందని నమ్మకం ఏమిటి? ప్రజలకు విశ్వాసం వుండాలి కదా?

శ్రీ వి. బి. రాజు. — మన విశ్వాసం ప్రజాస్వామ్యం మీద అదేముక అయితే without meaning anything మన సభ మీదకూడ అదే విశ్వాసం వుంటుందేమో Duly elected institutions లో నీతి, నిజాయితీవ్వలని వేవా తప్పర వాటిల్లో లేకపోతే there is something wrong with the social fabric పొరపాటు లేదుకాదు మన అందరం దేవతలంకాము మన సభలు కాని, అవిగాని సాధ సాధా: మాజులు కావు. మనంవ్యవహారిక జీవనంలోవున్నాం. మన ధగ్గర చీము, నెక్కురు, ఎముకలువున్నాయి. కోపంవుంది. ఆవేశంవుంది కోరికలు వున్నాయి పిటన్నిటిని moralise చేయాలి. ప్రతిదోట అవినీతి వున్నది అసలు మానవుని సుట్టుకే అవినీతి మీద ఆధారపడి వున్నదనే pessimistic attitude ఏదైతే వున్నదో అది మనలకు ఎక్కడకు తీసుకుపోలేదు. ultimately we have to believe the people. మన ప్రతినిధులను మనం నమ్మకపోతే మనం యింక ఎవరిని నమ్మాలి అధికారులను నమ్మడంలేదు. మొట్టమొదట National Extension Service కు

Community Development Project కు తీసుకుని అధికారుల చేతుల్లో పెట్టాం. వారివల్ల ప్రయోజనంలేదని మన చేతుల్లోకి తీసుకున్నాం. మనవల్ల కాలేదు మరి మూడోవాడు ఎవరువున్నారు? ఏదైనా మనకు విశ్వాసం కావాలి. విశ్వాసం మిడనే మన జీవితం నడుస్తున్నది We live on hope and hope for a better. ఈ procurement విషయంలో ఈ భాధ్యతను Civil Supplies Department అమీదనే కాకుండా ఈ 4 నెలల కాలంలో ప్రభుత్వం చాలా దీర్ఘంగా వర్తనలు ఈ భాధ్యతను తీసుకోవడంలేదు ఈ ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి అని ఆలోచించింది స్వతంత్ర పార్టీ నభ్యులు, ఒకరిద్దరు కాంగ్రెసు నభ్యులు free economy కోరారు తప్పులేదు ఆ విషయం చాలా దీర్ఘంగా ఆలోచించాం. ఒక విధానం లేకుండా మనం కార్యక్రమాన్ని తలపెట్టలేం అసలు మనకు యే విధానం వుండాలి? ఏదోమనమీదకు వచ్చినప్పుడు చేయడం, లేనప్పుడు కళ్ళుమూసుకుని చేయడం యిదేనా పరిస్థితి? నాయొక్క వ్యక్తిగత అభిప్రాయంతో 1952 మంచి 1955 వరకు control తీసివేసి, దానికి సంబంధించిన machinery నిర్మాణం చేసి సందువల్ల మనకు ఈ గతివట్టిందని నా అభిప్రాయం ఒక సంవత్సరంలో మీరు ముఠలు నడిచినప్పుడు దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని తీసివేశాం ఇదివరకు మహారాజు బహదూర్ కృష్ణప్రసాద్ గారు వుండేవారు ఆయన Prime Minister కూడా చెప్పారు అప్పుడు ఆయన వద్ద ఉబ్బు ఎక్కువగా వుండేది బజార్లలో ఘోరంగా వుంటే వైసలు మూర్చుకుని జల్లుతో వుండేవారు. అప్పుడ ప్రజలు అనుకునేవారు. అబ్బా! ఆయన ఎంత దయాదాక్షిణ్యం కలివాడు అని అనుకునేవారు. కాని రూపొద్దు ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది ఆయనకు. అప్పుడు అడిగితేవాడులేడు. ఒక్క వైసాదొరికితే మహానంద వడేచారు, అట్లాగే ఈ control తీసి పారవేయడంవల్ల ఈ పండిన పంటలు జాగా దొరకడంతో నిజంగా ఎంత మంచికాళ్ళురా అని అనుకున్నారు కాని దురమృష్టవశాత్తు ఈ రోజున ఈ machinery నె నిర్మాణం చేయడంవల్ల మనకు ఈ గతివట్టింది. 10 సంవత్సరముల తర్వాత control రద్దు చేయాలనుకుంటే ఈ రోజునుండే ప్రయత్నం జరగాలి ప్రతిరోజు కొత్త experiments, శాసనాలు తీసుకొని రావడం మంచిదికాదు. రాబోయే 10 సం.రాలలో control మరింత కఠినంగా వుండాలి లేనిచో ప్రజలను కాపాడలేము. ఈ భారాన్ని ఊయాలనే ఉద్దేశ్యంతో controls ను కోరడంలేదు. But it is an unacceptable responsibility. బియ్యం, గోధుమలు పంచినంత మాత్రన ధరలు తగ్గుతాయని అడుగుతున్నాను. మానవుని నిత్య జీవిత ఖర్చులో చాలా ఖర్చు ఎంతో తెలుసుకోవాలి. Control చేయబడిన వస్తువులకన్నా చేయబడని వస్తువులధరలు 200% 300% పెరిగిపోతున్నాయి కనుక నిత్య జీవితావసర వస్తువులను State organisation క్రింద పరిమితమైన ధరలలో సప్లయ చేయగలము అనేవి చూడాలి. Each in a big way is leaving an impact on the market అలా చేస్తే ధరలను అదుపు చేయగలం. ఈ భాధ్యత ప్రభుత్వం వహించరాదు వహించి నటించిన if must go in a big way దీనికోరకు అనేక వస్తువులను ప్రభుత్వం వరంగా నేకరించాలి. కనుక ప్రభుత్వం కొన్ని విధానాలు, నిర్దేశాలు కాని వ్యతిరేక మార్గాలను నిర్ణయించుకోవాలి. అని ఒక statement ద్వారా కొద్ది

Voting of Demands for Grants.

కాలంలో అనగా 2, 3 నెలల్లో ప్రజా ప్రతినిధులు ముందు వుంచి వారి అభిప్రాయాలను తీసుకొనడం ఇవి దృష్టిలో వున్నప్పుడు యేదైనా ఒక సంస్థ అవుసరం సివిల్ సప్లయ్స్ డైరెక్టరుగాని కమీషనరుగాని నిర్వహించాలంటే చాలా కష్టం. ఉద్యోగాలు చేస్తూ, కాగితాలపై సంతకాలు చేయుటకు సమయం లేని వారు వ్యవసార సరళిలో అటువంటి కార్యక్రమం నిర్వహించడం మాటబద్ధం Food Corporation of India వారు కూడా సహాయం చేయుటకు సిద్ధంగా వున్నామని చెప్పారు జనాభా పెరిగి పోతున్నది. రాబోయే 5 సం.లలో జనాభా 70 లక్షల వరకు పెరుగవచ్చు ఈ జనాభాకు కావలసిన 10, 12 వస్తువులు వారికి supply చేయాలంటే 100 కోట్ల రూపాయల విలువగల వస్తువులను సరఫరా చేయవలసి వుంటుంది. ఇంత వ్యాపారం చేయాలంటే కత్తి సామర్థ్యాలు గల సంస్థగా వుండాలి. ఆదేల్లో వుండాలి. ఎలావుంటే ఎనలజ్యాన్ని నెరవేర్చకలుగుతుందనే విషయం అలోచించాలి. ఇంత కాకుండా అంత బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోవాలా, లేదా అనే విషయం కూడా వుంది Production కు సంబంధం లేకుండా procurement చేయడం తప్ప. పంచదార factories పద్ధతి రావాలి. Factory వున్నప్పుడు, దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొనివున్న తైలం దరకూ ఆవ్వులు, యెరువులు, pesticides యివ్వడం, irrigated ధరకు sugarcane కొనడం, వారికి అందుబాటులో వుండేట్లు మంచదార ఉత్పత్తి చేయడం అవసరం. కాని యేమీ లేకుండా యిక్కడ factory పెట్టుకొని రాష్ట్రంలో ఎక్కడనో వండినటువంటి sugarcane యిక్కడకు రావాలంటే అది రాదు. మరెవ్వరికో తీసుకొనివచ్చి యివ్వమనడం కలెక్టరుకు ప్రాణిగాని తెప్పించుకొనడం మంచివనిగాదు. Ultimate గా ఒక rice mill వుందంటే, దాని చుట్టూ 100, 1500 ఎకరాల ధాన్యం వండించే భూమి వుండాలి. ఈ సంస్థ నిర్మాణమైన తరువాత it must have two way traffic. శాసనాలు చేసిగాని, regulatory measures గాని ఉపయోగించి యెన్నిరోజులు చేయగలం. The coercive process must be replaced by contracted agreements. ఒకరికి 10 ఎకరాల భూమి వుంటే, వారికి కొంత వంట వస్తుంది. కనుక వారికి డబ్బుకావాలంటే ఒక సంస్థ యిస్తుంది ఆ సంస్థకు వారు వెంటనే ధాన్యం యివ్వాలనే వ్యతిరేకం వుండాలి. అలాంటిది ILTD. కంపెనీ గుంటూరు జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు చేయడం జరిగింది. అలాగే పంచదార ఫ్యాక్టరీలు పనిచేస్తున్నాయి. We want to bring under discipline many of the institutions which are associated with food production, ఆహార ధాన్యాల కొరత వున్నప్పుడు లభ్యమైన సరుకును సక్రమంగా పంచాలి. వేంకటప్పయ్యగారి కమిటీ యేమి చెప్పిందంటే... The society which consumes much cereals can be considered a poor society... అంటే These cereals must gradually be replaced by protective foods. మనం ఆహారమంటే బియ్యం ఆహారమే. For an integrated activity both for assisting the producer and at the same time making it capable of procuring and arranging the distribution. ఒక సంస్థ అవసరం

అట్టి సంస్థను నిర్మించాలంటే, 10 సంవత్సరాలు అమలుచేయాలంటే తగినంత డబ్బు. పనిచేసే శక్తిసామర్థ్యాలు కావాలి. ఒక్క రోజులో చేసేదికాదు ఈ విషయంలో శాసనసభ్యుల సలహా ప్రభుత్వానికి లభించగలదని మనవి చేస్తున్నాను. సంస్థ చిన్నదైనప్పటికీ సహాయం అందరికీ సంబంధించినది. కనుక యేదైనా చెప్పనిచో మళ్ళా అడుగగలరని వివరాలన్నీ చెప్పదలచుకొన్నాను. సిమ్లా జగన్నాథంగారు ఈ మధ్య జిల్లా కలెక్టర్లకు యిచ్చిన instructions యిందులో యెందువల్ల చూపించలేదని అడిగారు ఈ statement లో చూపించిన orders 22 Administration వారు మరచిపోయినారు. కనుక దీనికి మరొక order కలపాలి అదేమంటే Andhra Pradesh paddy and rice production requisitioning of stocks for 1967 యీ విధంగా 23 orders వున్నాయి అవన్నీ Statutory orders మాత్రమే శాసనాలకు విలువ వున్నట్లు వాటికి కూడా విలువవుంది. అవన్నీ కేంద్ర ప్రభుత్వంవారి Essential Commodities Act క్రింద చేయబడినవి. జగన్నాథంగారు చెప్పిన order Administrative instructions. ఆ order యివ్వకపోవడం వలన అరుగలేదు వారేమన్నారంటే. There is no equal distributions of food grains in the rationing areas, apparently he was referring to the rations given to the lower income groups. 200 రూ. ల తొపు అదాయం కలవారికి, శ్రమించేవారికి 16 grams యిస్తున్నాము సిక్కులు Hotels లో మంచి బియ్యం దొరుకుతున్నాయన్నారు Hotels విషయంలో యేమి చెప్పామంటే. మీరు మంచి బియ్యం సప్లయ చేయలేము కనుక మీరు permits యిస్తాము మీరు జిల్లాలకు పోయి అక్కడున్నటువంటి Collectors అంగీకరిస్తే తీసుకొనివచ్చి యిక్కడ Hotels లో సప్లయచేయండి అని చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయంలో బహుశః తప్పుచేశామనికొంటున్నాము. Hotels లో గ్లోలియి limited గా పెట్టమని శాసనసభ్యులు కనుక అంటే వారి సలహాలు స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా వున్నాము ఆ విషయం దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి. All the Zones within the State should be removed and there should be free movement of food-grains State లో ఒక్కొక్క జిల్లాను ఒక zone గా కాకుండా procurement లేని జిల్లాను group up చేసి ఒక పెద్ద zone గా చేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

Declaration of stock చాలా కష్టమైన విషయం. పెద్దగా పంటలు పండించినవారు ప్రతిరోజు కలెక్టర్లు, తహశీల్దార్ ఆఫీసుకు వెళ్లనవసరంలేదు మా వద్ద యింతవుంది, యింత యివ్వగలమనే విషయం ప్రాసెస్ చేస్తే చాలు. శివయ్యగారు చెప్పినట్లుగా బియ్యం మిల్లులు ఎక్కువ గంటలు పనిచేసి తక్కువ గంటలు పనిచేసినట్లు చెప్పి ఉత్పత్తిని చూపించడం లేదు. కాబట్టి వారు ఖర్చుచేసిన విద్యుచ్ఛక్తి విబట్టి, యిప్పుడు గంటలు పని చేశారు కనుక యింత ఉత్పత్తి అయివుంది అనికూడా నిర్ధారణ చేసి, అతిమాడా ఒక control factory గా పెట్టుకుని పని చేస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాము. ఇంతకంటే ఎక్కువ చేయాలనుకొంటే కట్టుదిట్టాలు

జరుగుచుంది. Declaration of stocks by big producers is not taking place అని శివయ్యగారు చెప్పారు అది నిజమే అనుకోండి పెద్ద ఉత్పత్తిదారులు చేయలేదు వారిని persuade చేస్తున్నాము వారిని ప్రార్థిస్తున్నాము. Law వుందని జ్ఞాపకం చేస్తున్నాము ఈ సుద్యోగిల్లా కలెక్టర్లకూడా యెక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నాము వారు procure చేయాలనే కార్యక్రమంలో ఎవరైనా పొరపాటు చేస్తారేమోననే విషయంలో యెప్పటికప్పుడు వారిని హెచ్చరించడం జరుగుతున్నది పొరపాట్లు జరిగినట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికివస్తే సరించడం జరుగుతుంది ఆహారధాన్యాలను రిక్విజిషన్ చేసేటప్పుడు మొదట stocks జప్తు చేయడం, తరువాత court కు యిడ్చి, జహీరంగంగా శాధించడం మంచిగా పనిపించడం లేదు. అప్పటికీకూడా చాలామంది పెద్దలు వచ్చి చెప్పారుకూడా. వారు ఉత్తరాలుకూడా వ్రాశారు, దరఖాస్తులుకూడా ఇచ్చారు. మేము తెలియక ఇస్తే declare చేయబడలేదు మీ దగ్గర seize చేయబడినాయి, stocks, ఈ stocks తీసుకోండి ఆ డబ్బు మాకు ఇచ్చివేయండి, మామీద prosecutions వద్దని చెప్పారు. ప్రభుత్వముకూడా తిరిగి writing లో instructions ఇవ్వకుండా ఉండడం మంచిదిరాదు సభ్యులను ఎవరినికూడా అగౌరవపరచేడానికి అటువంటి ప్రయత్నం చేయబడదని, నేను అటువంటి cases వచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వము తప్పకుండా పరిశీలిస్తుంది Stocks seize చేసిన తరువాత డబ్బు ఇవ్వలేదు అని complaints వచ్చాయి కొన్ని చోట్ల ఎందుకంటే Intelligence Branch Police వారు ఆ stocks పట్టుకొంటే it becomes a court matter. అక్కడ ఉన్న Magistrate గారు వదలవెట్టనంతవరకు వారికి ఆ డబ్బు దొరకదు. ఆ collector వాళ్లకు requisition చేయవచ్చు. వెంటనే కలెక్టరు requisitions చేసి డబ్బు ఇప్పించవలసిందనికూడా instructions ఇవ్వడంకూడా జరిగింది. అంతేకాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు Food Corporation తో ఒకప్పుడు స్పష్టంగా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి చెప్పారు. వారితో. అసలు మనకు purchasing points కావాలి. వాళ్ళు రైతులు తీసుకువచ్చి ఇవ్వడం కాదు ధాన్యం యెక్కడ ఉన్నదో అక్కడికిపోయి మనము తీసుకోవాలి, అక్కడ వారికి డబ్బు ఇవ్వాలి కనుక కేవలం mill-owner మంచి rice తీసుకోవడంకాదు. అసలు paddy procurement కూడా Food Corporation వాళ్ల storage కోసం, ఏర్పాటు కావాలని, ఇంక ఎక్కువ ధర ఆస్తుడానికి కూడా ఒక వేళ అది తీసుకువచ్చి ఇంకొకచోటపెట్టి మళ్ళీ మెళ్ళగా తీసుకుపోవడానికి ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుందని అన్నట్లయితే, అరైతు దగ్గరనే దానిని ఉంచి అతనికి 70 percent, 80 percent డబ్బు advance ఇచ్చి అది అవసరం ఉన్నప్పుడు దానిని తీసుకొని పూర్తిగా డబ్బు ఇవ్వాలనందని, ఏదైనాగాని రైతులకు సదుపాయము చేయవలసిందేగాని రైతుకు ఇచ్చింది కలగజేయకూడదని చెప్పి, ప్రభుత్వము food corporation కు, Collectors కు instructions ఇచ్చింది. తరువాత check posts విషయం చెప్పారు. చాలావిఫులంగా చెప్పారు. Corruption at the level of the check posts, ఎక్కువ check posts ఉంటే ఎక్కువ corruption అవుతుంది. అది direct proportion లో పోతుందని ఒక సిద్ధాంతం తీశారనుకోండి. ప్రభుత్వముయొక్క కోరిక నేను ఇప్పుడు మనవి

చేశాను. ఈ పెద్ద blocks చేసేటప్పుడు, check posts తగ్గుతాయి, అంతే కాకుండా, కలెక్టరు conference లో ప్రభుత్వము విచారించిందొకూడ Check posts అన్ని కూడా ఎందుకు confine చేయకూడదు; Veterinary Department కు ఈ underposts ను అరిక్టడానికి కూడా check posts ఉన్నాయి. అల్లగ commercial taxes వారికి ఉన్నది అల్లగే forest department వారికి ఉన్నది. Civil Supplies Department వారికి ఉన్నది. తమక వాటన్నింటినీ సరిహద్దులలో ఒకటే command క్రింద ఎందుకు తీసుకురాకూడదని ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నది. ఈ check posts సందర్భంలో చేసిన సూచనలన్నీ చాలా ఉపయోగకరమైనవని, ప్రభుత్వము వాటిని తప్పకుండా ఆలోచిస్తుందని చెబుతున్నాను. ఈరకంగా ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. ఇంకేమైనా సభ్యుల యొక్క సూచనలకు ఇప్పుడు నేను సమాధానము చెప్పలేకపోయినప్పటికీ, మొత్తము record ఉన్నది సభ్యులు చేసిన సూచనలు అన్నీ Administrative Instructions ద్వారా ఆచరణ యోగ్యమైన సూచనలన్నింటినీ కూడా పెట్టే ఆచరణదానికి ప్రయత్నం చేస్తుంది ప్రభుత్వము. ఈ Civil Supplies demand ఇటీవలా కొద్ది demand, మామూలు ఖర్చు, ఏదో భోజనము చేసిన తరువాత తాంబూలం వేసుకోన్నట్లు, అంతకంటే ఇంకేమీ లేదు అందువల్ల గౌరవ సభ్యులు తమ cut motions అన్నీ ఉపసంహరించుకొని ఏకగ్రీవంగా దీనిని ఆమోదించవలెనని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

(Mr Speaker in the Chair)

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి — అధ్యక్షా నేను చెప్పినవాటికి ఒకదానికి కూడా సమాధానం రాలేదు.

శ్రీ వి. జి. రాజు:—ఆవి ఏమిటో చెప్పండి.

Mr Speaker—Whoever wants to ask, let all of them ask, you can reply to them at the end.

శ్రీ వి. గున్నయ్య:—అధ్యక్షా, అసలు అతడు ఖర్చుమైనటువంటి విషయాలను ప్రభుత్వరూపికి తీసుకువచ్చాను. ఇప్పుడు అన్నీ జిల్లాలలోను పంచదార తహశీల్దారు supply చేస్తారని చెప్పారు; మా జిల్లాలో మట్టుకు వారం నుంచి sub-Collector కు ఇచ్చారు. మా జిల్లాలో పంచదార కొనడానికి ననిమాటికెట్లు మాదిరిగా, ఎఫ్ టికెట్స్ కావాలని ఉత్తరువులు వచ్చాయి. తరువాత అమలాపురం నుంచి మూడు జిల్లాలు zone చేశారు. అమలాపురం నుంచి వియ్యంగానీ, ధాన్యంగానీ, ఏదీకూడా విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం వెళ్లకుండా పరిమితి చేస్తున్నారు అని ఇప్పుడు జాబువచ్చింది. అదేకూడా మంత్రిగారు సెలవుఇవ్వాలి. ప్రభుత్వము కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ ఊరిలో మరి ఇక్కడే ప్రభుత్వము ఉన్నారని, 90 రూపాయలు వారు ఇచ్చినటువంటి, Corporation కేసు అయితే, 125. 100 రూపాయలు black market లో ఇప్పుడే బండిలో వెళ్తున్నాయి. ఈ విషయంలో చర్యతీసుకోవాలని, మరి

సొరవ చట్టాల సలహా జగన్నాథంగారు, గోవిందరావుగారు ఇలాంటివారు చెప్పిన
తానికి సమాధానము చెప్పారుగాని . . . . .

శ్రీ కె. గోవిందరావు — మినిస్టరుగారు చాలా Principles చెప్పారు.
Next year crop వచ్చినప్పటికి, State market లోకి enter అయి, marketable
surplus ను కొనడానికి వద్దేనా decision తీసుకొన్నారా !

శ్రీ జి. లచ్చన్న — ఈ Requisition order గురించి మంత్రిగారు definite
గా ఒక stand ను గురించి చెప్పుతారేమోనని ఆశించాను. ఇప్పుడు 2 ఎకరాలు
ఉన్న రైతుకు 40 క్వింటాలు అవుతాయి ఈ 2 ఎకరాలు రైతుకు 15 రోజులకు
ఒక మారు తాళిల్లారు దగ్గరకుపోయి చెప్పకోవాలి, statement కోర్టులో దాఖలు
చేసుకోవాలి అనేదామీద వద్దేనా పునరాలోచన చేసి అవకాశం ఉన్నదా
తేడా వివరిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎం. వీరభానువరావు — అధ్యక్షా, తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో,
శ్రీమాలవల్లిలో బియ్యము దొరకడంలేదు. చాలమార్లు మొరపెట్టుకొన్నాను.
ఈనాడు బియ్యం supply గురించి civil supplies శాఖామంత్రులు ఏదో డిస్కో
వత్తానని చెప్పారు కానీ వల్లె ప్రజలకు బియ్యము supply గురించి ప్రభుత్వము
సర్వోత్తమ చర్యలు తీసుకొని control థరకు అమలుచేసినది. తదుపరి తూర్పు
గోదావరిజిల్లా, విశాఖవల్లం జిల్లా శ్రీకాకుళం జిల్లా, ఈ మూడు జిల్లాలను కలిపి
ఒక zone గా చేశారు. రెండు జిల్లాలలో పంటలులేవు, ఒక జిల్లాలో మాత్రం
పంటలు పండినాయి. ఆ పరిస్థితులలో వక్రీమ గోదావరి జిల్లానుకూడా మా
zone నో కలిపినట్లయితే ఈ బాధ తగ్గుతుంది. ప్రభుత్వము అందుకు చర్య
తీసుకొంటుందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. నంబూరి (చర్చి) — ఈ district level లో, తాలూకా level
లో ఇవన్నీ పరిష్కార చేయడంలో జరిగేటటువంటి అన్యాయాలు అరికట్టడానికి
Advisory Committees పెడతారా ?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి — హల్లర్లు విషయంగురించి మంత్రిగారినుండి
సమాధానం రాలేదండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :— పైదరాబాదులో, వరంగల్ లో
ఇట్లా చోట్ల పేకరించే ధాన్యం అక్కడే distribute చేయడానికి, నెల్లూరులో
పేకరించే ధాన్యం నెల్లూరులోనే ration shops కు కచ్చేదానికి గాని ప్రభుత్వము
అంతాచేయకుండా ఉంటున్నది. ఎక్కడ పేకరించిన ధాన్యాన్ని అక్కడ distribute
చేసిన తరువాత మిగతాది export చేయడానికియాస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా
అంతాచేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. వెంకటరాజారావు (తూటూరు) :— మన Food Corporation of
India లోనివిత్తు చెట్టాము సాధారణంగా ఇప్పుడు 1-10, 2-10, 3-10 మాపాములు
మీదే వత్తాలు బాధ్యులారు చేస్తున్నారని అది leakage క్రింద, establishments

క్రింద, వందికొక్కులు కొట్టి వేసినదానిక్రింద పీటన్నిటి క్రింద 15 రూపాయలు బస్తాకు లాభం వేసుకొంటున్నట్లు తెలుస్తున్నది అది నిజమైతే, ప్రభుత్వము దాన్ని అరికట్టేదానికి చూస్తారా?

శ్రీ కే. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) — అధ్యక్షా, Big hoarders ను పట్టుకొనడంలో, check-posts check చేయడంలోను కేవలం Special Intelligence వారే కాకుండా రెవిన్యూ మినిస్టరుగారు స్వయంగా కనీసం నెలకు ఒక కేసు అయినా disguise లో వెళ్లి పట్టుకుంటే బాగుంటుంది—యీ spying in the interests of public, చేస్తారా? అమలాపురం తాలూకా నుంచి ధాన్యం రానివ్వడం లేదని గున్నయ్యగారు, చీఫ్ విప్ సూర్యనారాయణరాజుగారు allegation తెచ్చారు అది ఎంత మాత్రం నిజంకాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ — అటువంటి విషయాలకు call attention notice ఇచ్చారు—సమాధానం చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ కే. ప్రభాకరరావు — ఆ allegation R D O మీద reflect అవుతాయి. మా డెల్టా నుంచి వెళ్లిన మాట వాస్తవమే. ఆలమూరు బ్రిడ్జి వచ్చినప్పటి నుంచి రాత్రికి రాత్రి వేలకు వేలు బస్తాలు వికాఖపట్టణం వెళ్ళుతున్నవి. Black marketers కు benefit అవుతోంది గాని బీద ప్రజానీకం benefit పొందుటలేదు. కనుక వారు చెప్పింది అబద్ధం, వారి allegation డెల్టా నుంచి, అమలాపురం నుంచి బియ్యం రానివ్వడం లేదనేది నిజంకాదు.

శ్రీ జి. శివయ్య — బార్టర్ ఎకానమీ-ధాన్యం సప్లయి చేస్తే వారు యితర వస్తువులు సప్లయి చేయాలనే దానికి ఏమి నిర్ణయం అయినది.

శ్రీ ఎం. భూతరాజురావు (మడకశిర) — Belt area లో restrictions వల్ల ప్రజలు బాధపడుతున్నారని చెప్పాను. ఆ రూల్సువల్ల petty officials చేతుల్లో బాధపడుతున్నారు. Civil Supplies Department supply చేయకపోగా local availability వున్న ధాన్యానికి movement లేకుండా చేసి బాధ పెట్టుతున్నారు.

శ్రీ జి. వరసింహారెడ్డి (కొల్లాపూర్) :— ఇదివరకు food committees ఉండేవి—ఆహార సమస్య చర్చించటానికి, ఇప్పుడులేవు. ఇప్పుడు ఏపమించిన పరిస్థితుల దృష్ట్యా, scarcity దృష్ట్యా అధి-అవసరం. ఆ పర్సంటుకొనసాగిస్తారా?

శ్రీ వి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్నం) :— Rationing area లో యిచ్చే B T, Rice కు బదులు అక్కుళ్లు కనీసం యివ్వమని ప్రత్యేకంగా చెప్పడం జరిగింది. అదే విధంగా, పంటలుపోయిన ప్రజలకు గ్రామాలలో 'చోక్' డిజిటలు పెట్టి బియ్యం అమ్మించేట్లు చేయమని చెప్పినా—ప్రధానమైన యీ రెండు విషయాల గురించి మంత్రిగారు ఏమీ చెప్పలేదు. సామాన్య ప్రజలకు, బిండి, శనమన్న గురించి ప్రభుత్వం ఏమీ పరిష్కారం చేసింది అనేది తెలియక ప్రజలు బాధ పడ

దానికి మాత్రమే యీ ఉపన్యాసం అవకాశం కలిగించినదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—తెలంగాణలోని రైస్ తెలంగాణా వారికే యివ్వాలని చెప్పాను. నెల్లూరు నుంచి తెచ్చే బియ్యంపైన ఎక్కువ transport charges వడి మాకు ధరలు పెరుగుతున్నవి. ఇక్కడ B T Rice తినే అలవాటు లేదు. తెలంగాణలో నిజామాబాద్, వరంగల్ బియ్యం అలవాటు కాబట్టి ఇక్కడి బియ్యం ఇక్కడి వారికే యిచ్చే ధర కూడా ఎక్కువకాదు. మూడు సంవత్సరాలలో రెండు పార్లు రేషన్ తక్కువ చేశారు. ఈ restrictions ఉండకూడదు. తెలంగాణలో ఎక్కడి నుంచి ఆయనా రైస్ తెచ్చుకునేవద్దతి ఉండాలి. ఈ restrictions వల్ల black-marketing ఎక్కువగుతోంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇక్కడ రేషనింగ్ దుకాణాలలో బియ్యంలేవు. పంచదార, గోధుమలు కంప్లీట్ గా ప్రైవేటైజేషన్ లో ఉన్నాయి. ఇది వరకు Food committees అని ఉండేవి. అవి పోయాయి. అవి consultation క్రింద ఉపయోగపడతాయి కాబట్టి గ్రామ లెవెల్ లో, సమితి లెవెల్ లో జిల్లా లెవెల్ లో ఏర్పాటు చేసే సంగతి ఆలోచిస్తారా?

జి. గోపాలకృష్ణయ్య:—జిల్లా పరిషత్ గ్రామాల్లో బియ్యం నవ్వయి పరిశోధించి వ్యాపారం చేయటం సేకరణకు ఒక వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేస్తామనే దానిలో సహకార వ్యవస్థ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా వ్యాపించియున్నది కాబట్టి దానికి తరగ తిస్తారా? అనే విషయం నేను మనవిచేశాను. దానినికూడ గమనించాలి.

శ్రీ సి.సుబ్బారాయుడు తాడిపత్రి):—అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలు ఒక జోన్ చేశారు. అందులో రెండు deficit districts, ఒకటి సర్వెస్ జిల్లా అనే ప్రాతిపదికపై, ఒక జోన్ చేసినప్పుడు రామలక్ష్మ జిల్లాలకు సంబంధించినంతవరకు ఒక సర్వెస్ జిల్లా ఆ జిల్లాలకు చేర్చి జోన్ చేస్తే అక్కడ జోన్ యిబ్బంది తగ్గుతుంది. అటు బార్ద్రునుంచి యితర రాష్ట్రాలకు, ముఖ్యంగా రాష్ట్రానికిగాని యింకొక రాష్ట్రానికిగాని పోయేదానివి అడుపుతో పెట్టడం చేతకాక, తగిన చర్యలు తీసుకోలేక అక్కడి ప్రజలనుమాత్రం కాద, పెట్టడంలో అర్థం లేదు. రాయలసీమ జిల్లాలలోని వెట్టూరు తాలూకాలో జొన్న కొర్ర పండుతాయి. బియ్యానికి యితర జిల్లాలపైన ఆధారపడుతున్నాము, రైతాంగం యీ రోజున ఎక్కువ రేటు 70, 80 రూపాయలు పెట్టి తెస్తున్నాడు—కనుక ఆ జిల్లాలకు సంబంధించి restrictions సడలిస్తారా?

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—మా ప్రాంతములో kg. 1-50 అమ్మతోంది బియ్యం. ఇక్కడ మత్తెగూరి ప్రవరగం సిద్ధాంతపూర్వకంగా జరిగింది తప్పు యింకొక విధంగా కనబడుతున్నది. Rationed areasలో rationing control చేయడానికి లేకపోతే వారికి కావల్సిన అవసర వస్తువులు సరఫరా చేయడానికి యుక్తిహీనంగా వీరే వాడెప్పుడున్నాను. ఇప్పుడు మా ప్రాంతంలో తరిగివేసే రేటుకు బియ్యం సరఫరా చేయడానికి ప్రభుత్వమువద్ద వీరే వాడెప్పుడున్నాను?

శ్రీ కె ప్రభాకరరావు :— Production estimate చేసే విషయంలో current consumption బట్టి, number of working hours బట్టి production లెక్క వేశామన్నారు. ఆ రెండు కలవడంలో నష్టం ఉన్నది కరెంటుకు డబ్బు చెల్లించడంలేదు—మిల్లర్లు. కరెంట్ కనెక్షన్స్ మీటర్ నుంచి పోకుండా ప్రక్కనుంచి వెళుతుంది. మీటరు తిరగదు. మిల్సు రాత్రింబోళ్ళు ఆడుతాయి అందువల్ల సేల్సుటాక్సు పోతుంది, కరెంటు బిల్లు రావడంలేదు. ఇటువంటివి జరగకుండా యింకొక మార్గం కనిపెట్టితే మంచిదని సూచిస్తున్నాను

శ్రీ పి. బి. రాజు — ఈశ్వరీబాయిగారు తెలంగాణా, ఆంధ్ర బియ్యంలో భేదం చెప్పారు. తెలంగాణాలో తెలంగాణా బియ్యమే సరిపోవు. వరంగల్ నుంచి బియ్యం రావడంలేదు. వరంగల్ నుంచి యివ్వగలిగితే నల్లగొండకు యివ్వమంటు న్నాము. నిజామాబాదునుంచి వస్తున్నవి యిక్కడ సరిపోవులేదు హైదరాబాదు సిటీకి తేవలసినది సంవత్సరానికి 1 లక్ష 40 వేల టన్నులు. ఈశ్వరీబాయిగారు అవి తెలంగాణాలోనుంచి యిప్పిస్తే కృష్ణా, గోదావరినుండి తెప్పించనక్కరలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న — 15 రోజులు వారికి charge యిప్పించండి Sir

శ్రీ వి. బి. రాజు — Portfolio యివ్వకుండాకూడ వారిదగ్గర చేసే శక్తి ఉన్నది, భారు అధికారం కోరలేదు. అధికారం లేకుండానే వారిదగ్గర ఆప్రభావం ఉన్నదికూడ

ఇక ఈ రేషనింగ్ డిపార్టుమెంటు సీవిల్ సప్లయ్స్ డైరెక్టరేట్ విడివిడిగా ఎందుకు అన్నారు సజెషన్ మంచిదే ఆలోచిస్తుంది. రాయలసీమ జోన్— అన్నారు. కావీ బార్డర్ జిల్లాలు—బెల్ట్ విషయంలో బాధ వున్నది. ఒరిస్సా రాష్ట్రం తప్ప మన ప్రక్క రాష్ట్రాలు తరుగు ప్రాంతాలు. ఇక్కడనుంచి అక్కడకు థాన్స్మెంట్ అవుతుంది. ఆ నాలుగు జిల్లాలలో ప్రొక్యూర్ చేసేది ఏమీ లేదు ప్రభుత్వంవారికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదు—కాని చేతకాని పని ఎందుకు పెట్టుకున్నారన్నారు. నేను మా అశక్తత వప్పుకుంటున్నాను కరెన్షన్, smugling సంపూర్ణంగా అరికట్టడంలో మాకు సంపూర్ణ శక్తిని కాసన సభ యివ్వలేదు మాకు శక్తిని ప్రసాదించ లేదని మేము అంటూనే వున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు నెల్లూరులో దొరికే అక్కుళ్ళు విషయం చెప్పారు ఇప్పుడు అక్కుళ్ళ యొక్క కొరత ఎక్కువ అయినది. బంగారుతగెలు ఇప్పుడు విశాఖ పట్నం, హైదరాబాద్ లలో ఇస్తున్నవి ఇవ్వవద్దు అంటున్నారు కూడ. అక్కుళ్ళ మొట్టమొదట క్రాఫ్ లో వచ్చినవి ఇంకా బయటకు రాలేదు. ఇంకా కొంత థాన్స్మెంట్ ఉన్నది. అక్కుళ్ళ ఉన్నప్పుడు ఇస్తాము. అక్కుళ్ళ లేకపోతే బంగారు తగెలు ఇవ్వవలసివస్తుంది. అక్కుళ్ళ ఎక్కడ నుండి తెచ్చేది లేదు కదా. గోదావరిలో అక్కుళ్ళ ప్యాక్స్ ఎక్కువ ఉన్నది. అందువల్ల నేకా ప్రభుత్వము యొక్క అధికారం కాదని వుండే ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలు ఎగురించి చెప్పారు. ఇదివరకు వుండే ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలు ఉండేవి. ఇప్పుడు మళ్ళీ కొత్తగా

కాన్స్టిట్యూట్ చేయమంటే—దాని క్రింద మళ్ళీ వద్దను నియామకం చేయవలసి ఉన్నది కొంత ఖర్చు అవుతుంది కదా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇదివరకు వేసిన కమిటీలలో మేము టి. ఎ. డి. ఎ. తీసుకోలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు — ఖర్చులేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఆలోచించటానికి తయారుగా ఉంటుంది ఏదైనా ఖర్చు అయితే ఇబ్బందులుంటాయనే ఉద్దేశ్యంతో దీని విషయంలో తొందరపడి ఏమీ ఆలోచించలేదు. ప్రభుత్వం యీ విషయంలో సంపూర్ణమైన పరిశీలన చేస్తుంది. ఎడ్యుకేషన్ కమిటీల యొక్క అవసరాన్ని, ఉపయోగాన్ని పాత అనుభవంబట్టికూడ తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తుంది. ఫుడ్ కార్పొరేషన్ రేట్స్ విషయం నెలవిచ్చారు అందులో కొంత మిస్ అండర్ స్టాండింగ్ ఉన్నది. 10, 15 రు. లు కాదు, 5 రు. దగ్గర నుండి 7 న్నర రు. వరకు ఉన్నది. 10 రు. ఇప్పుడు అవుతుందంటే — రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్పార్టీ చేస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసే ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్పార్టీ కలుపుకొని—అది 8, 10 రు. లు అవుతుంది. అది కూడ ఒకేపాటి కాదు. ఐదు నెలలవరకు ధాన్యం ఉంచబడితే దానిమీద ఏదైతే ఖర్చులు అవుతున్నాయో, ఆ ఖర్చులవల్ల వేస్తున్నారేగాని వేరు కారణం లేదు. ఒకవేళ ఫుడ్ కార్పొరేషన్ తేకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసినా, ప్రయివేటు యజమానులు చేసినా ట్రాన్స్ పోర్టు ఖర్చు, లోరీ ఖర్చు అవుతుంది; ప్లాఫ్ కు ఖర్చు అవుతుంది, పెట్టుబడి పెట్టిన డబ్బుకు వడ్డీ అవుతుంది. ఈ ఖర్చులు ఏమీ తప్పవు ఫుడ్ కార్పొరేషన్ వారితో ఇంకా చర్చలు జరుపుతున్నాము. మొన్న 40 పై లు తగ్గించారు ఇంకా 60 పై. లు తగ్గించమని ఫుడ్ కార్పొరేషన్ వారి మీద వత్తిడి చేస్తున్నాము. మా లెక్కల ప్రకారం ఫుడ్ కార్పొరేషన్ తీసుకొంటున్న ఓవర్ హెడ్ ఇన్సిడెంట్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో అవి ఎక్కువ కావని నేను మనవిచేస్తున్నాను. కోటయ్యగారు ఏమీ దొరకటం లేదని, ధరలు ఎక్కువ ఉన్నవని చెప్పారు. నిజమే, కొన్నిచోట్ల కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నవి. ధరలు కొంత ఎక్కువగా ఉన్నవి. దానికోసమే ఇంకా విస్తృతం చేసి, ఫెయిర్ ప్రైస్ పావ్స్ ద్వారా లింక్ పావ్స్ ద్వారా ఇవ్వాలని అనుకొంటున్నాము. బ్లాక్ మార్కెట్ లో సుగర్ ధర ఎక్కువగా ఉందని గున్నయ్యగారు అన్నారు బ్లాక్ మార్కెట్ లో తప్పకుండా ధర ఎక్కువ ఉంటుంది. ఎక్కువ ధర అమ్మేదానినే బ్లాక్ మార్కెట్ అంటారు. బ్లాక్ మార్కెట్ లో కొనేవారికే ఆ ధర తెలుస్తుంది కాని ప్రభుత్వానికి తెలియదు. పంచదార విషయంలో భారత ప్రభుత్వం మనకు చేసే సవరణలో నూటికి 42 వంతులు కట్ చేసింది. 12,800 టన్నులు ఇచ్చేది — 7,500 టన్నులే ఇస్తున్నది. అందుచేత ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్నది:— బల్క్ సప్లయర్స్ కు అవుచేసి, ఇండివిడ్యువల్ కనూమర్స్ కు తప్పకుండా ఇవ్వాలని. దానివల్ల ఇండివిడ్యువల్ కనూమర్స్ అంత బోధ కలగదు. ఇండివిడ్యువల్ కనూమర్స్ వెళ్లి బ్లాక్ మార్కెట్ లో కొనటంలేదు అనుకొంటాను.

పెద్ద పెద్ద ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ వారు, కన్ ఫెక్షనరీస్, హోటల్ వారు, పెద్ద కన్జూమర్స్ బ్లాక్ మార్కెట్ లో కొంటున్నారు. అందువల్ల ధర పెరుగుతున్నది అనకొంటాను ఇండివిడ్యువల్ కన్జూమర్స్ కొంత వంచదార ఎక్కువ కావాలన్నా అనిస్టెంట్ రేషనింగ్ ఆఫీసర్ దగ్గరకు పోయి చెబితే, వెంటనే ఇవ్వటానికి తయారుగా ఉన్నారు. కాని, ఇది ఒక ఆర్డర్ చేస్తే — యీ కార్డులన్నీ రేషన్ షాప్ కీవర్స్ వహూలు చేసి, దీని మీద ఎక్కువ సుగర్ టీస్ కొని బొంబాయి లాంటి ఇతర ప్రాంతాలకు పంపిస్తే బాధకలుగుతుంది అందుచేత యీ పంచకం విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా పెట్టవలసిన అవసరం పడుతున్నది.

Mr. Speaker — The question is

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs 100

(For failure to arrest the prices of essential commodities like sugar, 2 and failure to distribute properly)

The motion was declared negatived

Sri G. Latchanna. — Sir, I demand a Division.

The House divided thus :

Ayes 48, Noes 101.

The cut motion was negatived

Mr Speaker:— The question is

To reduce the allotment of Rs 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs 100

(The Government has not taken steps to encourage "Grow More Food" Campaign effectively)

To reduce the allotment of Rs 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs 100

To urge upon the Government to abolish the provisions of col. 4 (I) of the Andhra Pradesh Paddy and Rice (Declaration and Requisitioning of Stocks) Order, 1966

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker — The question is:

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs. 100

(Failure on the part of the Government to take action against the officials who are harrasing the small ryots are pouring paddy from them that is kept for the personal consumption

The motion was declared negatived.

Sri T. Nagi Reddy.— Sir, I demand a Division.

The House divided thus .

Ayes 49, Noes 102

The cut motion was negatived.

Mr Speaker - The question is:

To reduce the allotment of Rs, 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs 100

(To urge upon the Government to abolish food controls in the State)

To reduce the allotment of Rs 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs. 100

(The Government has failed to provide food to the people in the State)

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs. 100

(The Government has not taken steps to reduce price level of food stuff in the State).

To reduce the allotment of Rs 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs 100

(Government failed to distribute Rice Sugar and Bengal gram to all the villages in Dasri Taluk, Nellore district by allowing the Rice Dealers of some selected Centres only to sell freely)

To reduce the allotment of Rs. 1,44,19,000 for Miscellaneous Departments by Rs 100

(జీవితావసర వస్తువులు ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోయి సామాన్య ప్రజలకు అందుబాటులో లేవు-వంచదార-మైదానాంటి వస్తువులు కంట్రోలు రేట్ల కంటే జాకు మార్కెటుకి రేట్లు వుంది. యివి అరికోట్టవలెదు. చౌకడిపోలు ద్వారాను-సహకార స్టోర్స్ ద్వారాను జీవితావసర వస్తువులు ప్రజలకు అందించడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమైనందున-)

The cut motions were negatived.

Mr Speaker - I will now put the main Demands to vote of the House. The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 56,17,500 under Item (d) - C in Demand No. XV Miscellaneous Departments."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 19,11,700 under items (a) and (b) in Demand No. LIV-Capital Outlay on Schemes of Government Trading "

The motions were adopted.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ జి. ఎస్. లక్ష్మణ్: అధ్యక్షా, ఇవాళ పంచాయితీరాజ్ డిమాండ్, రేపు మునిసిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ డిమాండ్ తీసుకొంటే—ఇవాళ ప్రాక్టికల్ గా రెండు గంటలు క్లెయిమ్ మేజు వేయవలసివచ్చింది. ఈ పంచాయితీరాజ్ చాలా ఫీజులు, డ్రాజ్ లిస్టు, డేవం మీద ఉన్నది. కాబట్టి దానిని వర్చింవటానికి ఎలా

మైమ్ చాలదు. అందుచేత సాయంత్రం కూడ కూర్చోవటానికి ఒప్పుకొంటే ....

Mr Speaker — Today we will have the Demand on the Pachayati Raj Department and tomorrow we will take up Municipal Administration Demand. This is more for the convenience of the Members.

శ్రీ కె. గోవిందరావు — అధ్యక్షా, ఈ రెండూ కలిపి ఒకేసారి తీసుకొని — యీ రెండింటిపై కలిపి ఇవాళ రేపు డిస్కస్ చేస్తే బాగుంటుంది.

Mr Speaker — I have consulted the Opposition Parties and it is only on their suggestion that we are doing it. It is immaterial so far as I am concerned whether they are taken together or one after another.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణమూర్తి — ఇవాళ మునిసిపాలిటీ తీసుకొని రేపు పంచాయితీ తీసుకొంటే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇవాళ రేపు పంచాయితీరాజ్, మునిసిపల్ administration discuss చేసి ఎల్లండి Minister's reply, voting. మాకు ఆక్షేపణ లేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— మేము suggest చేసినది అదే.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వారు suggest చేస్తేనే ఈ మార్పు వచ్చినది. తరచు మార్పు చేస్తే కష్టం వస్తుంది.

Mr. Speaker — Have it as they please. Yesterday I told the Minister for Municipal Administration that his Demand would not be taken up tomorrow (i. e. today). Opposition leaders ప్రతిపక్ష ప్రతినిధులైన తరువాతనే వారితో చెప్పాము. Move చేయలేదు. మరల వారిని కూడ move చేయమంటే move చేస్తారు. His reply will be only tomorrow.

Sri K. Brahmananda Reddy — Replies will be on day after tomorrow.

Sri T. Nagi Reddy :— As usual, discussion will take place today and tomorrow. We will have the discussion on the demands together. But the replies will be given day after tomorrow.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— పంచాయితీరాజ్, మునిసిపాలిటీస్, District Administration club చేసినట్లయితే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — District Administration సాధారణంగా revenue demand క్రింద వస్తుంది. District Administration can be moved along with the Revenue demand.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— పంచాయితీరాజ్ కు District Administration కు అవినాశావసరం ఉన్నది. ఆ అవినాశావసరం పరిష్కారాన్ని తీసుకురావడానికి

గాను District Administration యందులో చేరిస్తే జాగా ఉంటుంది అనుకున్నాము. జిల్లా పరిషత్లు పంచాయితీ సమితులు, District Administration they are so clubbed together in its working that discussion will become easier

Sri K. Brahmananda Reddy — I do not know if he wants Land Revenue plus District Administration also to be clubbed along with this.

Sri T. Nagi Reddy.—Then, Revenue alone will be discussed and not all other District Administration

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.—పంచాయితీరాజ్ administration లో నూతనంగా M. T. రాజు కమిటీ రిపోర్టు సందర్భం, కలెక్టరును associate చేసేది వస్తుంది. దాని విషయం యిప్పుడు చర్చ చేయండి District Administration వేరు. అది మామూలుగా రెవెన్యూ క్రిందనే వస్తుంది.

Sri T. Nagi Reddy.—Agreed, Sir.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇంకొక suggestion కూడ ఉన్నది. రెవెన్యూ వేరుగా పెట్టారు. District Administration వేరుగా పెట్టారు. ఇంకొకటి వేరుగా పెట్టారు. అది split చేయవలసిన అవసరం లేదు. కావాలంటే అది club చేసి we can have the discussion

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—M. T. రాజుగారి కమిటీ రిపోర్టు provisional report పెట్టారు. అది final అయింది. అది మాకు యివ్వలేదు. దానిలో మొట్ట మొదట ఉన్నదానికి తరువాత దానికి మార్పులు వచ్చినాయి ఆ report యివ్వలేదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి (పంచాయితీరాజ్ మంత్రి).—అఖిరి రిపోర్టు యిచ్చినాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —Vice-Chairman of the Zilla Parishad బోర్డులో ఉండాలని మొదట చేస్తే అది కాదని నిర్ణయించుకున్నారు. తరువాత దాని మీద యింకా కొన్ని proposals యిటువంటివే ఉంటే అది ప్రభుత్వం వారు revise చేశారు. ఆ report మాకు యివ్వలేదు మొదట report యిచ్చారు. Vice-Chairman member గా ఉన్న report యిచ్చారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.—ఇచ్చివటువంటి note లో ఉండి ఉంటుంది. ఎమ్. టి. రాజుగారు, వారి కమిటీవారు సిఫార్సు చేసిన దానిలో cabinet వారు ఆలోచించుకొని తాత్కాలికంగా రెండు మార్పులు చేసినారు. Development Board లో Vice Chairman ఉండాల్సిన పని లేదు అని ఒకటి. రెవెన్యూ డివిజన్ officer కు ఏదైతే అధికారాలు యిస్తాము అన్నారో దానిలో కొంత మార్పు సీనుకువచ్చారు. అవి రెండే దానివైన, ఒక report అంటూ ఏమీ లేదు.

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఆ note అయినా యిచ్చాలి గదా మాకు !

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — Note ఏమీ లేదు. Vice-Chairman ఉండాలంటే వద్దు అన్నారు అది ఒకటే point దానిని గురించి మాట్లాడండి. విపులంగా మాట్లాడితే అందరి యొక్క విమర్శలు మనస్సులో పెట్టుకొని నిర్ణయం చేద్దాము

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇప్పుడు రెవెన్యూ demand కాపీలు మాకు యిచ్చారు అది రేపుప్రొద్దున press లో వస్తుంది. It was not presented technically

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఒకరోజుముందు యివ్వమన్నారు గదా!

శ్రీ చావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇప్పుడు యిచ్చారు కనుక formalగా move చేయమంటున్నాను. Convenience కోసమే చెపుతున్నాను.

Sri K Brahmananda Reddy — The press can be requested not to publish it

Mr Speaker — We will ask the press not to publish so far as District Administration is concerned

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967-68 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

Demand No XXV -- Community Development Projects,
National Extension Service and Local Development Works—Rs 4,68,78,000

Demand No XL -- Municipal Administration Rs. 54,17,000.

Sri T Ramaswamy—Sir, I beg to move *

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 4,68,78,000 under Demand No XXV— Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works "

Mr Speaker— Motion moved

THE MINISTER FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION AND FORESTS (Sri N. Chenchurama Naidu).—Sir, I beg to move

That the Government be granted a sum not exceeding Rs 54,17,000 under Demand No XL -- Municipal Administration."

Mr Speaker— Motion moved

---

* Notes on Demands XXV, XL and are printed as Appendices at the end.

Voting of Demands for Grants.

DEMAND NO XXV COMMUNITY DEVELOPMENT
PROJECTS, NATIONAL EXTENSION SERVICE AND
LOCAL DEVELOPMENT WORKS Rs 4,68,78,000

Sri A Mahananda :—Sir I beg to move.

“To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by.. Rs 100”

(Because the entire administration system is Blocks have been rotten and useless and as since there is no necessity to continue them further)

‘To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by.. Rs. 100”

(In as much as the Government has not extended protected drinking water supply scheme in Kalivelapalem Nellore, taluk and Allur (Kovur taluk) effectively)

అభివృద్ధి పనులకు తగినంత నిధులు కేటాయించనందుకు గాను ప్రభుత్వమును విమర్శించుటగాను—

Mr. Speaker —Cut motions moved.

Sri B. Narasimhareddy —Sir, I beg to move.

“To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by.. Rs. 100”

(రాష్ట్రంలోని పంచాయతీ సమితులు మరియు జిల్లాపరిషత్తుల లెక్కలను అకౌంటెంటు జనరల్ ద్వారా కాకుండా లోకల్ ఫండ్ అకౌంటునుండి ఆడిట్ చేయించునందుకు నిరసనగా.)

“To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by.. Rs 100”

(నాగారం, సమితి దీర్ఘాణము కోరుచున్న ప్రకారము, దాని కేంద్ర కార్యాలయాన్ని (హెడ్ క్వార్టర్స్) తుంగభద్ర గ్రామములో స్థాపించుటకు అనుమతివ్వడంలో జాప్యము చేస్తు సమితి, నిర్వాహణలో తీవ్ర ఇబ్బందులు కలుగుటకు అవకాశమిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.)

Sri T Satyanarayana :—Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100

To criticise the Government for having failed to achieve the physical targets.

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri C Vengiah Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by . Rs 100

To criticise the Government in not paying grants for the Commitments made to various Samithis which are implementing Rural Man Programme

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri Y. Venkatrao —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by.. Rs 100

For failure to supply protected water supply to Borapadu, Pyeparru, Kondamuori villages in Tenali taluk, Guntur district

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri R Satyanarayana Raju —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100

పంచాయతీ సమితులకు అగినంత నిధులు యివ్వడంలో ప్రభుత్వం విఫలమయినందున చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100

జిల్లాపరిషత్తు ఎన్నికలు పత్యక్ష ఎన్నికల ద్వారా నడుపుటకు ప్రభుత్వం చర్య గైకొన నందువల్ల కలుగుచున్న దుష్ఫలితాలు గురించి చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by . Rs 100

పంచాయతీ సమితులు రద్దు చేయవలసి వుంది. సమితులు పరిపాలనలో మూతా రాజకీయాలు—గ్రూపు తత్వాలు ఎక్కువై ఆభివృద్ధికి బదులు కుంటి పడుతుంది కనుక యిందుకు తగిన చర్యలు లేనందున.

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100

సమితి ఎన్నికలు పత్యక్షముగ ఎన్నుకోబడనిందున కలుగుచున్న యిబ్బందులను చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by.. Rs. 100

పంచవర్ష ప్రణాళికలపై చెట్టబడుచున్న ఖర్చులలో అధిక భాగం ప్రణాళిక శాఖ వృద్ధిపై గాక స్వార్థపరుల జేబుల్లోకి పోవుచున్నదని ప్రభుత్వమునకు తెలిసి కూడ తీవ్రచర్యలు తీసుకోవడం లేదు ఇందుకు ప్రభుత్వం విఫలమునందుకు చచ్చించుటకుగాను—

Mr. Speaker —Cut motion moved

Sri G Sivaiah —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by.. Rs 100

To criticise the Government for not taking proper steps to develop the roads (1) Surandranagaram to Devolampet (via) D M Puram, Kattirapalli, (2) Taduku to Patagunta (via) Rajalacheruvu, Seetaramapuram, Anupalli in Puttur Taluq in Chittoor District

Mr Speaker :—Cut motion moved.

Sri R. Mahananda .—Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by . Rs 100

Government failed to supply protected drinking water to the florine affected villages of Chalivendra, Kallampalli, Villagallu, Venkatapuram etc , villages of Darsi Taluk, Nellore District even though here was agitation from the last 30 years.

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri M Nagayya —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by . Rs. 100

పంచాయతీ సమితులకిచ్చిన జీపులను ఉపసహరించడంకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు—

To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100

ఎమ్. ఎల్. పలు, ఎమ్. ఎల్. సిలు . లోక్ సభ సభ్యులు రాజ్య సభ సభ్యులు పంచాయతీ సమితుల, జిల్లాపరిషత్తుల ఎన్నికలలో ఓటు ధేయు వద్దతిని రద్దు చేయనందుకు—

Mr. Speaker —Cut Motion moved

DEMAND No XL — MUNICIPAL ADMINISTRATION —
Rs 54,17,000

Sri A. Madhava Rao —Sir, I beg to move

“ To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal
Administration by Rs. 100-”

(Because, the Municipality has not provided taps in the colony known as ‘James Garden’ in Nellore Town, where poor people are residing. The taps also have to be fixed in several colonies, where poor people are residing in Nellore Town.)

“ To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal
Administration by Rs 100”

(Since the Government is not able to provide housing quarters to lower division clerks or other staff receiving small scales of pay in Nellore city and Hyderabad city.)

“ To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal
Administration by Rs 100”

(Since the Municipality or the Government have not laid over-bridge, or under-ground bridge, inspite of the Railway agreed to bear their quota.)

“ To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal
Administration by Rs. 100”

In as much as the residents of Ramamooty Nagar, Sankaragraharam, Venkatramapuram, cannot and could not, but allow their drainage water into the public streets, since the Municipality has not provided any drainage system ever since the formation of the above area.

“ To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal
Administration by Rs 100”

(In as much Municipality or the Government is not able to come out a model and decent colonies for aboriginal tribes residing near new channel, Nellore Tawn.)

Sri A. Madhava Rao }
Sri V. Rama Rao. } Sir, I beg to move
Sri C. Janga Reddy }

“ To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal
Administration by Rs 100”

(For not implementing the under-ground drainage scheme at Nellore in quick space.)

“ To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal
Administration by Rs. 100”

Voting of Demands for Grants

(Because Nellore Municipality has not provided any drainage channels so as to allow the inhabitants of Ramamurthy Nagar, Venkatramapuram, Sunkarapalem of Nellore town to allow the sewage water)

In as much as the residents of Ramamurthy Nagar, Sunkarapalem, Venkatramapuram cannot and could not but to allow their sewage water into the public streets, since the municipality has not provided any drainage system ever since the formation of above area.)

Mr. Speaker.—Cut motions moved

Sri T. Satyanarayana —Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs. 100

To criticise the Government for its failure to conduct Municipal Elections in the State

Mr. Speaker.—Cut motion moved

Sri Y. Venkat Rao —Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs. 100

For failure to affect repairs to the roads in the Tenali Municipality.

Sri P. Venkatesan }
Sri T. C. Rajan } Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs. 100

No allotments are adequately provided for protected water supply, in drinking water scarcity Municipalities, especially in Anantapur District, Dharmavaram Municipality.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Sri C. V. K. Rao —Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs. 100

That the Special Officers regimes in about 70 municipalities should be ended and elections to municipal councils be conducted without further postponement.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

శ్రీ టి. సత్యనారాయణ (మహబూబాబాద్) — అధ్యక్షా ! పంచాయతీరాజ్, డిస్ట్రిక్ట్ మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ అండ్ అదర్ డిస్ట్రిక్ట్ పోర్ట్ ఫోర్ సంగంధించిన డిమాండ్స్ను నేను సమర్థింపజాలనందుకు చింతిస్తున్నాను. ఈనాడు పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ

సమితులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కేవలం పజెంట్లుగా, తాబేదారులుగా వ్యవహారాలు చేస్తున్నాయి. కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు ప్రోగ్రామ్స్ పెట్టిన నాడు మంచి ఉదాత్త మైన ఆశయాలతో బహువంతురాయి మహతాగారు సూచనలు చేశారు. To make the people in the villages self-reliant and self-dependent and to be conscious of their role in the society

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

కాని యీనాడు తద్విరుద్ధంగా కేవలం ప్రభుత్వానికి అండగా నిలబడి వారికి రాజకీయాధిపత్యాన్ని, అధికారాన్ని సమకూర్చడానికి పజెంట్లుగా యివి పని చేస్తున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు ప్రోగ్రాములు ప్రారంభించి యిప్పటికి సుమారు 15 ఏండ్లు అయింది. ఈ కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు ప్రోగ్రాముల క్రింద ఎన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేశారో ప్రభుత్వం చూడాలి. ఇన్ని వేల రూపాయలు ఖర్చుచేశాక సాధించిన ప్రగతి, పురోభివృద్ధి ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నాను. పంచవర్ష ప్రణాళికల పేరుతో ఖర్చుచేసిన డబ్బు సేచుగా ప్రజలకు పంచిపెట్టే ఎంతో అభివృద్ధి చెంది వుండేవారని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రణాళికల పేరుతో, యీ కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు ప్రోగ్రాముల పేరుతో డబ్బు కేవలం పంపిణీ జరుగుతోంది కాని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపట్ల ఖర్చుచేయడం మాత్రం జరగడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు ఆత్మపరిశీలన చేసుకుంటే ఏ విధంగా యీ పంచాయత్ రాజ్ వ్యవస్థలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికిగాని, కేంద్ర ప్రభుత్వానికిగాని అండగా నిలుచొని వ్యవహారం చేస్తున్నాయో అర్థమవుతుంది. పంచాయతీల అధ్యక్షులంతా సమితులలో సభ్యులుగా వుంటారు. సమితుల అధ్యక్షులంతా జిలాపరిషత్తులలో సభ్యులుగా వుంటారు. అటువంటి సంబంధం సృష్టించారు బయటకు చెప్పడానికి ఒకరి మీద ఒకరు ఆధారపడి స్థానిక పరిస్థితులను బట్టి పనులు చేసుకోడానికి, వున్న సమస్యలను పరిష్కరించుకోడానికి ఇది మార్గం అని చెబుతారు ఈనాడు రాష్ట్ర స్థాయిలో వున్న ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా అక్కడ వ్యవహారాలు జరపడానికి మాత్రమే ఇవి ఉపయోగపడుతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. చాటికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డబ్బు యిస్తుంది. ఆ యిచ్చిన పద్ధతులలోనే వారు ఖర్చుచేయాలి. స్థానికావసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఖర్చుచేసే పరిస్థితి అక్కడ లేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక స్లాను యిస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే డబ్బు యిస్తుంది ఈ విధంగా ఖర్చు చేయాలని చెబుతుంది. వారు ఆ విధంగానే ఖర్చుచేయాలిగాని స్వంతంగా ఆలోచించి యిక్కడ యీ ప్రత్యేకమైన సమస్యలు వున్నాయి వీటికి ఫలానా విధంగా ఖర్చుచేద్దామని చేయడానికి నిధులు లేవు, అవకాశం లేదు. సిడి బ్లాక్కు అన్నిటికీ ఒకటే యూనిఫారం ప్రోగ్రాం పెట్టారు. అందరికీ ఒకే అమౌంటు యిస్తున్నారు ఇరిగేషన్ క్రింద ఒకటే అమౌంటు, కమ్యూనికేషన్స్ క్రింద ఒకటే అమౌంటు, అగ్రికల్చరుకు, యానిమల్ హాజ్ బాడరికి, ఇండస్ట్రీస్ కు అన్నిటికీ అన్ని బ్లాకులలోను సమానంగా యివ్వడం సల్లకే యీ విషయం తెలుస్తోంది. అన్ని ప్రాంతాలలోను లోకల్ నీడ్స్ ఒకేమాదిరిగా వుండవు. ఒకచోట త్రాగేనీరు కావలసివుంటుంది. ఇంకొకచోట రోడ్స్ కావలసివుంటాయి,

ఇంకొక చోట బడులు కావలసివుంటాయి. స్థానికావసరాలు మారుతూవుంటాయి. అందుకు అనుకూలంగా ప్రణాళికలో డబ్బు కేటాయించడం లేదు కార్యక్రమాలు వేయడం లేదు వీరు చెప్పిన పద్ధతిలో వీరిచ్చిన డబ్బు అక్కడ ఖర్చుకావడం తప్ప వారికి డెస్క్రిప్షను లేదు అటువంటప్పుడు సమీతులుగాని, జిల్లా పరిషత్తులు గాని అక్కడ వుండడం అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. స్థానికావసరాలు తీర్చడానికి పనిచేసే పరిస్థితి లేనప్పుడు యీ సంస్థలు అక్కడ వుండడం దండుగ అని మనవి చేస్తున్నాను. సమాజాభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఏర్పాటు చేసిన సంస్థలను రాజకీయావసరాలకోసం, రాజకీయ స్వలాభాల కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మార్చుకున్నదంటే మనమంతా సిగ్గుపడాలి. మొన్న జనరల్ ఎన్నికలలో సమితి సిల్పందీ, సమితిలో వున్న జీపులు ఏవిధంగా ప్రభుత్వపక్షానికి సయహాయపడ్డాయో ఒక్కసారి వారు జ్ఞాపకం చేసుకుంటే చాలు. నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కర లేదు దీనివలన సాధించించేమీ కనుపించదు. ఈ డిమాండులోని అంకెలు చూచుకుంటే సమాజాభివృద్ధి కెనుకు నడుస్తోంది గత సంవత్సరం సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమాల కోసం రూ.732 18 లక్షలు కేటాయస్తే యీ సంవత్సరం రూ.468 78 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు. అంటే 263 లక్షలు తగ్గించారన్న మాట. లోకల్ డెవలప్ మెంటు పద్ధతి క్రింద చూచుకుంటే గత సంవత్సరం రూ.225 లక్షలు వుంటే యీ సంవత్సరం రూ.24 లక్షలే వుంది అంటే రూ.201 లక్షలు తగ్గించారన్నమాట. ఈ విధంగా గత సంవత్సరం కంటే, అంతకుముందు సంవత్సరం కంటే యీనాడు డబ్బు తక్కువగా కేటాయించామంటే యీ పంచాయతీ రథం వెనుకకు నడుస్తున్నదో ముందుకు నడుస్తున్నదో ఆలోచించాలి. వెనుకే నడుస్తోంది పురోగమనం లేదు, తిరోగమనం ప్రారంభించింది. దీనిని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఈ సంస్థల వల్ల ప్రజా సమస్యలు, స్థానిక సమస్యలు పరిష్కరించబడవు. దీనికి ఇంతవరకు మన అనుభవమే మనకు సాక్ష్యం. గత 15 ఏండ్లుగా చూస్తున్నాము. ఏ రంగంలో చూచినా కేవలం అధికార దుర్వినియోగం తప్ప, అవినీతి తప్ప పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో ఇంకొకటి కంటికి కనుపించదు యథాతథంగా చెప్పకోవాలంటే ఎక్కువ అధికార దుర్వినియోగం ఈ సంస్థలలో జరుగుతోంది. ప్రభుత్వానికి తెలుసు, ఆయనవృత్తికి వారిని మందలించే పరిస్థితిలోలేరు, వారి నుంచి అధికారాలు తిరిగి తీసుకునే స్థితిలోలేరు, ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది ఉపాధ్యాయులను బదలీ చేయడంలో తిరిగి జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులకు అధికారాలు ఇవ్వడంలోనే అర్థమైనది. జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులు అధికార దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని ఎన్టీమేటు కమిటీవారు చెబితేనే తీసుకున్నారు వారు తిరిగివచ్చి అధికారాలు ఇవ్వకపోతే వీలులేదంటే తిరిగి ఇచ్చారు. వారికి తలడిగారా, లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఇది తప్ప అని తెలిసికూడా ఇటువంటిదానికే పాల్పడుతున్నారు. అధికార దుర్వినియోగం జరుగుతోందని ప్రభుత్వానికి తెలుసు, అధికార వికేంద్రీకరణకావాలి, ప్రభుత్వంలో ప్రజలందరికీ భాగం ఉండాలంటేనే పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను స్థాపించారు. ఎమ్. టి. రాజగారి రిపోర్టును చూచినట్లయితే ఆ అధికారాలన్నీ మరల వెనుకకు వస్తున్నాయి జిల్లా డెవలప్ మెంటు బోర్డుకు కలెక్టరుగారికి అధికారాలు ఇచ్చి

వారి అధిపత్యంలో వ్యవహారం చేస్తున్నారు అంటే ఈ సంస్థలు ప్రజాహిత
కార్యాలు చేయలేవని అందుకు పనికిరావని జిల్లా పరిషత్తులకు పంచాయతీ సమితు
లకు అధికారాలు ఇవ్వడం వ్యర్థమని ప్రభుత్వం అంగీకరించడం కాదా అని అడుగు
తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి జిల్లా పరిషత్తు. జిల్లా
పరిషత్తునకు పంచాయతీ సమితి పంచాయతీ సమితికి పంచాయతీ, ఈ విధంగా
అయిదు అంతస్తుల మేడకట్టారు పునాది గ్రామ పంచాయతీలో ఉన్నది, పీటిని
కంట్రోలు చేయడానికి తద్వారా ప్రజలదైనదిని జీవితాన్ని చేతులలో పెట్టు
కోడానికి తద్వారా వోట్లు సంపాదించుకోడానికి కుట్ర తప్ప సమాజాభివృద్ధికి
వికాసానికి ఏ విధంగాను తోడ్పడదని మనచేస్తున్నాను Blind leading the
blind అన్నట్లున్నది ఈ వ్యవహారం అటువంటప్పుడు ఈ అయిదు అంతస్తుల
మేడవల్ల ఎటువంటి ఫలితాలువస్తాయని అడుగుతున్నాను. పంచాయతీ సమితు
లను రద్దుచేయవలసిన అవసరంఉంది గ్రామ స్థాయిలో పంచాయతీని కావా
లంటే గట్టిచేయండి వారికి కావాలంటే కొన్ని అధికారాలు ఇవ్వవచ్చును.
పంచాయతీ సమితి బ్లాక్ లెవెలులో అనవసరం జిల్లా లెవెలులో జిల్లా పరిషత్తు
లను ఉంచినా ఉంచవచ్చును వారికి independent powers ఇచ్చి రాష్ట్ర
ప్రభుత్వంపై ఆధారపడకుండా ఒక ప్రతిపత్తిని కల్పించి వ్యవహారం చేయించ
వచ్చును. మధ్య intermediaries అయిన పంచాయతీ సమితులవల్ల అధికార
దుర్వినియోగం, అశ్రితపక్ష పాతం, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు బదులు కమ్యూ
నిటీ డెవలప్ మెంటు తప్ప మరేమీ జరగలేదని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం దీనిని
ఘనధాలోచన చేయాలి. ఇది ఒక experiment అది fail అయినప్పుడు క్రొత్త
తర్జున అవలంబించాలి. ఒక విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే తప్ప తోవలో వట్టి
మున్నడేమో అనిపిస్తుంది రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుని
remove చేసే అధికారం ఉంది, ఉండవచ్చును. అధికార దుర్వినియోగం
జరిగేటప్పుడు ఏ పార్టీకి చెందినవారినైనా తీసివేయవచ్చును. కారణం లేకుండానే
ప్రతి పక్షానికి సంబంధించిన పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షులు ఉంటే తీసివేస్తు
న్నాడు. ఎన్నోతప్పులు చేసినా, తప్పురుజువైనా ప్రభుత్వ పక్షానికి సంబంధించిన
అధ్యక్షుల తోలికిపోరు. ఎన్నో ఉదాహరణలు మీ దృష్టికితేగలను ఇటువంటి
పక్షపాత వైఖరి మంచిదికాదు ఇక్కడ నుంచి అవినీతి ప్రారంభమై గ్రామ
స్థాయివరకు ఈ జాబ్బం వ్యాపించింది గ్రామ స్థాయికి సంబంధించి ఏ సమాజ
వికాసము జరుగుతుందని ఆశించామో తద్వినంగా ప్రకాంతమైన గ్రామ
జీవితంలో కాంతి నిద్రతలు లేకుండా కలహాలకులోనై చెడిపోయింది. ఒక
విధమైన రాజకీయ కాంక్షను power-mongering అధికార దాహాన్ని ప్రవేశ
పెట్టాడు. ఈ నాడు అధికార వాంఛ తప్ప బాధ్యతలు ఎవరికిలేవు. Powers
and responsibilities must go together అంటారు. అప్పుడే అధికార
వికేంద్రీకరణ వ్యాయవంతంగా సమర్థవంతంగా జరుగుతుంది అధికారం వట్లనే
మన దృష్టి, బాధ్యతవల్ల లేవే లేదు, ప్రభుత్వం దానిని పునరాలోచన చేసి
సరియైన పద్ధతిలో నడిపించడానికి ఆలోచనచేయాలి. పంచాయతీ సమితులను
తద్దు చేయాలి. కావనసభ్యులు, పార్లమెంటు సభ్యులు జిల్లా పరిషత్తులలో

ఉండ కూడదని నా మనవి మనం అక్కడికుపోతే రాజకీయాలు ప్రవేశిస్తాయి మన ప్రసక్తి, ప్రమేయం లేకపోతే వారు స్థానిక అవసరాలు చూచుకొని వ్యవహారాలు చేసుకుంటారు. వాటిలో సభ్యులను ప్రజలు డైరెక్టుగా ఎన్నుకోవాలి. M L A, M P అయినంత మాత్రంచేత సభ్యత్వం ఇచ్చి జిల్లా పరిషత్తులో కూర్చోబెట్టడం కంటే ఆయా స్థాయిలలో ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధులను సభ్యులుగా జేయాలి. రాష్ట్ర ప్రతినిధులతో సంబంధంలేకుండా చేయాలి. అది మంచిదని. ఈ పద్ధతిలో ఈ సంవత్సరానికి ఎన్నో ప్రావిజన్లు తగ్గించారు దానికి ఒకే కారణం చెబుతున్నారు-ఆర్థిక సంక్షోభం, డబ్బులేమి. ఆర్థిక సంక్షోభం ఎందుకు వచ్చింది అంటే అప్పుచేసి ఐప్పుకూడు తీంటున్నాము అన్నారు. అప్పుచేయడమే కాని ఐప్పుకూడు తినడంలేదు. కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు పేరిట రాష్ట్రం మొత్తంపై 530 కోట్ల public debt సంపాదించారు. గత 15 సంవత్సరాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సాధించిందేమిటంటే ఈ ఊణం పుట్టిన పిల్లవాని నుంచి కాటికి కాళ్ళుసాచిన ముసలి వాని వరకు తలకు రూ 150 లు public debt ఉంది అంటే ఇదే మనం సాధించిన పురోగతి అని మనవిచేసున్నాను. ప్రభుత్వం పునరాలోచన చేయాలి. తప్పులుంటే దిద్దుకోవాలి. ఒకే పద్ధతి అనుసరిస్తామంటే మొండి వైఖరి అవుతుంది. Local development schemes చాలా అవసరమైనవి. జిల్లా స్థాయిలో కాని జిల్లా స్థాయిలో కాని స్థానిక అవసరాలను తీర్చుకునే programme local development ది. దానిని అగ్గించడంలో అగ్గంలేదు. ఇదిలేకపోతే వంచాయతీరాజ్ సంస్థలుచేసే పని ఏమొ అర్థంకాదు. Rural water supply తీసుకుందాము. భారతదేశ రాజ్యాంగాన్ని రచించిన నాడే చెప్పారు. తిండి, నీళ్లు, వసతి కల్పించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత ఈ మూడింటిలో ఒక్కటి కూడా లభించడంలేదు. గ్రామ స్థాయిలో మంచినిరైనా త్రాగడానికి ఇప్పించగలిగారా అంటేలేదు. 20 వేల గ్రామాలకు మంచినీరు త్రాగడానికి లేదని ఈ note లోనే వ్రాసారు. ఇది సిగ్గుచేటుకాదా అని అడుగుతున్నాను. ఇది కూడా లేకపోతే సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమం ఏమిటి? ఇది సమాజ వికారమో సమాజ వినాశనమో తెలియడంలేదు. కనీసం మంచి నీరయినా యిచ్చుకునే పరిస్థితి లేకపోతే ప్రభుత్వాన్ని నడిచే అర్హత ఉందా అని అడుగుతున్నాను, కనీసం మంచినీరు. మంచినిటినియినా ముందు నరఫరా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా అంటే లేక చెప్పారు. About 27,000 villages are still in need of drinking water facilities. The amount required for providing this facility to all the above villages is estimated to be about Rs 85 crores. 850 కోట్లు రూపాయలు కావాలని అన్నారు. 1967-68 లో In 1967-1968, an amount of Rs 60.48 lakhs is proposed to be released అంటే 850 కోట్లు కావాలని ఉండగా 80 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారంటే యీ ప్రాప్తికి మనం 20 వేల గ్రామాలకు మంచినిటి వసతి కల్పించాలంటే 15 సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఎనిమిదిన్నెల కోట్ల సొమ్ము ఎక్కడ, కేటాయించిన రోజు లక్షలు ఎక్కడ

మంచి నీటిని ఇవ్వడానికి 15 సంవత్సరాలు పడితే అన్నం పెట్టడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. పంచాయతీరాజ్ పెట్టాము. వికేంద్ర రణ జరిగిపోయింది అభివృద్ధి జరిగింది అంటే బహుశా అధికారంలో అభివృద్ధి జరుగుతున్నది కాని నామూన్య ప్రజానీకానికి అభివృద్ధి యే మాత్రం లేదని మనవి చేస్తున్నాను రూరలు పైవు వాటరు సప్లయ స్కీము మంచి నీటికోసము పెట్టడం గురించి వాటికి సంబంధించి లెక్కలు యిచ్చారు మొత్తం 989 స్కీములు కావాలని 10 కోట్ల రూపాయల వరకు ప్రాపోజల్లు పెట్టారు గత మూడు సంవత్సరాలలో 10 స్కీములు కంప్లీటు అయినవి మూడు సంవత్సరాలలో 989 లో 10 మాత్రమే కంప్లీటు చేశారంటే 1981 అందరు యెక్జిక్యూషనులో ఉన్నాయని చెబుతున్నారు మిగిలిన వేరెమను స్టేషన్ ఇన్వెస్టిగేషనులో ఉన్నాయి ఈ పరిస్థితిలో దేశం ఉంది. కనీసం ప్రభుత్వం యేమీ చేస్తున్నదని అడుగుతున్నాను ప్రభుత్వం యీసారైనా సత్వరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి అక్కడక్కడ స్థానిక స్థాయిలో వెనక్కు పోతున్నది అందుకే సమాజ వికాసము వెనక్కు నడుస్తున్నది ముందుకు నడవడం లేదని యీ లెక్కలవల్ల తేలుతుంది. ప్రభుత్వం గట్టిర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను మైనరు యిరిగేషను చాలా అవసరము దేశంలో ఆహార ఉత్పత్తి గురించి యిప్పుడే రివిన్యూమెన్ట్రిగారు సమాధానం చెబుతూ వర్షాల మీద ఆధారపడి ఉన్నామన్నారు అంటే అహారకోసం ఆకాశంమీద చుక్కలు చూడాలన్నమాట. వర్షాల మీద ఆధారపడితే వర్షం పడిన నీటిని చెరువులలో ఉంచుకొనడానికి అవకాశం ఉందా? మైనరు యిరిగేషనుకు కావలసినంత డబ్బు ఖర్చు జేడుతున్నారా? రెస్టోరుకావలసిన చెరువులు రెస్టోరు చేస్తున్నారా? మెయింటెనెన్సు చేయవలసిన చెరువులను మెయింటెనెన్సు చేస్తున్నారా? మైనరు యిరిగేషను పూర్తిగా నెగ్లెక్టు చేశారని మనవి చేస్తున్నాను. ఆహారోత్పత్తికి రెయిను ఫెడ్డు యేరియా చాలా అవసరం వరుణ దేవుడు కటాక్షించి పంపించిన వాన చినుకులు ఎక్కడివక్కడ జారిపోకుండా చెరువులలో నిలవజేసుకుని పంటలు పండించే పరిస్థితి దేశంలో ఉండాలి నదులలో. పడిన నీరు సముద్రములోకి పోతున్నది. చెరువులను మరమ్మత్తు చేస్తే కొంత ఆహారోత్పత్తి సహాయం చేసినవారు అవుతారు. ఈ విషయాలు ప్రభుత్వం దృష్టిలో లేవా? 1966-67 లో 40,800 లక్షలు కేటాయించారు. గత సంవత్సరం 74 లక్షలు కేటాయించారు. రెస్టోరు చేయడానికి, ఎకాండను చేసిన మైనరు యిరిగేషను సోర్సెసును బాగు చేయడానికి గతసంవత్సరము 50 లక్షలు కేటాయిస్తే, యీ సంవత్సరం 30 లక్షలు కేటాయించారు ఈ కార్యక్రమాలకు డబ్బు తగ్గించి వ్యవహారం చేస్తే ఉత్పత్తి యెలా అధికం అవుతుందనేది కామన్సెన్సు పాయంటు ఈ విషయం ప్రశ్నకంగా ముక్తిగాని దృష్టిలో లేదా? ప్రభుత్వయంత్రాంగం తయారు చేసిన బడ్జెటు యేమిటో అర్థం కావడం లేదు. చిన్నచిన్న సమస్యలను అవసరమైన వసులకు తగినంత డబ్బు కేటాయించడంలేదు. కమ్యూనిటీ డెవలప్మెంటు కార్యక్రమాలలో హెచ్చు డబ్బు కేటాల్సినదే పోతే యేమి అభివృద్ధి జరుగుతుంది? గత సంవత్సరం 21 కోట్లకు పోతే యీ సంవత్సరం 29 కోట్లకు ఇచ్చారు.

81 లక్షలు పెంచారు సిబ్బందికి జీతాలు పెంచారు You are simply feeding the staff, and not the people ఈ వ్యవహారాలను ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. మైసూరు యిరిగేషను ఆ విధముగా ఉన్నది తరువాత కమ్యూనికేషన్ను గ్రామాలకు రోడ్లు చాలా అవసరము. రహద్ర్య, ఆమెరికాలు చంద్రమండలానికి బాటలు వేస్తుంటే మనం యింకా గ్రామాలలో రోడ్లు వేసుకొనడంలోనే ఉన్నాము ఇప్పటికీ గ్రామాలకు రోడ్లు లేవు రోడ్లులేకుండా రూరలు యెకానమీ యే విధముగా అభివృద్ధి చెందుతుంది? ఎక్కడ వంటిది అక్కడనే పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది రహదారి సౌకర్యములులేవు ఆంధ్ర దేశంలో కమ్యూనికేషన్ను కూడా సరియైన పరిస్థితిలో పెట్టకోలేకుండా ఉన్నామంటే విచారించవలసిన విషయం కమ్యూనికేషన్ను గురించి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవాలి క్రొత్త రోడ్లు వేయడానికి గ్రాంటులేవు జిల్లాబోర్డు నుంచి తీసుకున్న రోడ్లు, మగరుకేసు యేరియాలో మగరుకేసు సెన్సు క్రింద అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది గాని తక్కిన రోడ్లు కొరక. ప్రత్యేకమైన గ్రాంటు లేవు సెంట్రలు రోడ్లు ఫండు ఉంది. దానికింద ఫండ్స్ రిలీజ్ చేస్తామంటున్నారు. ఈ సంవత్సరానికి అందాబాగా 100 రూపాయలు పెట్టారు. వస్తుందో గాదో స్పష్టముగాలేదు ఈ విధముగా కమ్యూనికేషన్ను సంబంధించి వెతక్కు వకీష్టే యేమి తోకలు దెవలెప్పెంటు జరుగుతున్నది? జిల్లా పరిషత్తుల యొక్క ఉద్దేశ్యము యేమిటని అడుగుతున్నాను. జీతభత్యాలు పెంచడానికి స్థానిక ఆఫీసర్లను అభివృద్ధిచేయడానికా అని అడుగుతున్నాను ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్సులో యిప్పటికీ 19 బ్లాక్సులో ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్సు లేవు. ప్రభుత్వం యిచ్చిన లెక్కలు ప్రకారమే చెబుతున్నాను. 19 బ్లాక్సులలో సెంటర్సు లేకపోతే 94 బ్లాక్సులలో యిదివరకు సెంటర్సు ఉన్నచోటనే మరల రెండవ ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్సు యిచ్చారు. ఎందుకు ఆ విధముగా జరిగినదో మంత్రిగారు సమాధానం యేమి యిస్తారో అర్థం కావడం లేదు. హెల్తుకి సంబంధించి పీవెంటీవు సైను ఉన్నది హెల్తు ప్రావగాండా చాలా అవసరం దురదృష్టవశాత్తు సమీతులలో జరగడంలేదు ప్రభుత్వం కూడా పీవెంటీవు సైదు యింటరెస్టు తీసుకోవడంలేదు. వ్యాధివస్తే బాగు చేసుకుందామని ఆలోచిస్తున్నారు గాని వ్యాధిరాకుండా Prevention is better than cure అనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా? మంత్రిగారు పరిశీలన చేయవలసి ఉంటుంది, పంచాయతీరాజు త్రెయినింగు స్కూల్సు ఉన్నాయి అవి అనవసరం అంటాను విలేజ్ లెవెలు వర్కరుకి, గ్రామవేచికలకి త్రెయినింగు యిస్తారు. 18 సెంటర్సు ఉండేవి 9 తీసివేశారు. త్రెయినింగు అయిన వారు యెక్కువమంది ఉన్నారు వారికి ఉద్యోగాలు లేవు. అలాంటప్పుడు త్రెయినింగు సెంటర్సుకు సుమారు 20 లక్షల రూపాయలు పెట్టి చేసినది లేదు. ఉద్యోగం లేకుండా పోతున్నది వారి అవసరం ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. త్రెయినింగు అయిన విలేజ్ లెవెలు వర్కర్సును మనం యే సదుద్దేశ్యంతో వారికి నియమించామో ఆ పని జరగడం లేదు విలేజ్ లెవెలు వర్కరును పెట్టడం ఉద్దేశ్యం సిడి ప్రోగ్రాముస్ ఆశయాలు గ్రామాలకు తీసుకొని పోతారని,

గ్రామ ప్రజలకు చెప్పి కన్స్ట్రక్షన్ చేసి ప్రయత్నిస్తారని కాని వస్తున్నవారు అప్పుడే స్కూలు పైనలు పాసయి త్రెయినింగయి వస్తున్నారు. గ్రామాలలో అర్థడాక్యుమెంట్లు రైతులుంటారు వారికి నేర్పగల స్టేషన్లు విలేజ్ లెవెలు వర్కర్స్కి లేదు ఆకురవాడు యెడో తప్పదు లెక్కలు చూపిస్తాడు గాని గ్రామాలలో రైతులను కన్స్ట్రక్షన్ జాబ్లుకు మార్చే పరిస్థితి యే విలేజ్ లెవెలు వర్కర్స్కి లేదు. 1964-65 లో పేసన్ అన్యన్సిటీ టిప్ రిఫారమ్స్ కమిటీ విలేజ్ లెవెలు వర్కర్స్ను తీసివేయాలని చెప్పారు. ప్రభుత్వానికి తెలియదా? అక్కడ యే పని జరగడం లేదని ప్రభుత్వానికి తెలుసున Extension Officers వీరు దత్తపుత్రులు లాంటి వారు. దత్త పుత్రుడు శలి తండ్రిలను ఎంత అభిమానముతో చూస్తాడో అలాగే వీరికి Parent department ఒకటి. Deputation మీద వచ్చి సమీతులలో పని చేస్తూవుంటారు. వీరు ఇద్దరు masters కు serve చేయాలి. One man cannot serve two masters. There is a divided loyalty Natural గా ఆయనను అభిమానము parent department మీద వుంటుంది ఎందుకో పనిమీద వచ్చి వ్యవహారము చేస్తున్నట్లు సమీతులలో పని చేస్తాడు. అందువల్ల ఈ Extension Officers ను వేరే డిపార్టుమెంట్స్ నుంచి తెచ్చి సమీతులలో పెట్టి work చేయించడము మంచి పనికాదు. దానివల్ల మంచి ఫలితాలు రావు ఎవ్వరూ కూడ శ్రద్ధతో పని చేయలేదని మరచి చేస్తున్నాను ముఖ్య సేవికలు. ముఖ్యులను సేవిస్తారేమో! ఎందుకు ఆ పేరు పెట్టారోనాకు అర్థము క లేదు ఇక్కడ చేసేపని పనిలేదు. అలంకారము తప్ప పనిపని లేదు. Wasteful expenditure ని cut చేయాలి correct approach కావాలి. ఏదో ఒక pattern పెట్టి వ్యవహారము చేస్తే, వారు ఏదో చేస్తున్నారు అని అనుకోనడము పొరపాటు. ప్రభుత్వానికి ఇంకొక దురదృష్టము వుంది. సమీతులలో, జిల్లా పరిషత్తులలో ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెడితే అంత ప్రోగ్రెస్ అని లెఖ్కులు వ్రాసుకొనడము పొరపాటు అంత ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెడితే అంత ప్రోగ్రెస్ సాధించినట్లు Blocks level లో progress reports తీయించండి అన్నీ శుద్ధతప్పలు. Compost pits తీసుకోండి ఇన్నీ compost pits త్రవ్వాలని ఒక target వుంటుంది 15 సంవత్సరాల నుంచి ప్రతి V L W తనకు యిచ్చిన మేరకు compost pits త్రవ్వనట్లే లెఖ్కులు చూపిస్తారు. ఆ లెఖ్కులు అన్నీ చూస్తే compost pits విస్తీర్ణము మన ఆంధ్రదేశ వైశాల్యము కంటే మిగులుగా వుంటుంది. Compost pits విస్తీర్ణము కడితే ఆంధ్రదేశ మంతా compost pits వుండాలి. ఇలాంటి లెఖ్కులు వ్రాసుకొని, ఇంత ప్రోగ్రెస్ అని అనందిస్తూవుంటే అది విచారపడవలసిన పని అని మరచి చేస్తున్నాను.

తక్కువ లోన్సుకు సంబంధించి రైతులకు సరఫరాచేయాలనే సదుద్దేశ్యముతో ప్రభుత్వము వారు ఇస్తున్నారు. కాని పెద్ద ప్రాసీజరు పెట్టారు ఈ ప్రాసీజరు అంతా follow అయిన loan తెచ్చుకోడానికి ప్రతి రైతుకు నెల రోజులు పడుతుంది. ప్రభుత్వము వారు డబ్బు కప్పరు. ఫెర్టిలైజర్సును, సజ్జే చేస్తారు ఫలానా సొసైటీకి పోయి తీసుకోవాలని B. D O. పెర్మిట్ ఇస్తారు ఆ సొసైటీ ప్రెసిడెంటు వద్దకు పోతే ఎదుపులు ఇవ్వరు తరువాత ఆ ప్రెసిడెంటు.

పైన ఏదో ఎంక్వయిరీ చేస్తారు తన దగ్గర stock లేదనో ఇంకొకటో కారణాలు చెప్పుకొంటారు సాధారణముగా అరుపు ఇవ్వడానికి ఎవరు ఇష్టపడతారు. ప్రభుత్వము credit ఇస్తుంది అయిన ఎరువులు అరుపు మీద ఇవ్వాలి. ఆ తరువాత ఆ బిల్లు మీద డబ్బును తెచ్చుకోవాలి. కది ఏ సొసైటీ ప్రెసిడెంటు ఇష్టపడరు ఒక కోటి రూపాయలు తక్కువ బుడము క్రింద ఇచ్చారు అంటే అంత విలువ అయిన ఎరువులు B D O disposal లో వుంచరు. గ్రామాల వారీ లెఖ్కులు వేసి, ఆ గ్రామానికి ఇంత, ఈ గ్రామానికి ఇంత అని లెఖ్కు వేస్తే ప్రభుత్వమువారు పెర్మిట్ ఇస్తేవారు honour చేయరు దాని మీద ఎంక్వయిరీ జరిగే లోపల సీజను అయిపోతుంది ఎరువులు కొనుక్కోడానికి ఇచ్చిన నగదును తీసుకొని ఇంకొక విధంగా ఖర్చు పెట్టుకొనడము జరుగుతుంది there is no correct approach There is no right approach to this problem చైతులకు సకాలములో ఎరువులు అందేటట్లు చూడాలి ఎరువు పంపిణీలో ఎంతో అన్యాయము జరుగుతున్నది పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షులకు మంచిసీజను 4 ప్రైవేటు సంపాదించుకొనే సీజను ఒక్కొక్కచోట ఎంత దుర్వినియోగము జరుగుతోంది అంటే ఒక ఇంటిలోనే అన్నదమ్ముల పేర, కూతురపేర కొడుకులపేర, భార్యపేర అప్పులు తీసుకొని చేయడము వల్ల ఒక్క కుటుంబా కే, 20, వేల రూపాయలు పోతున్నవి. ఓబాచారము శ్రీ కాటకం జిల్లా గౌరవంచాయతీ సమితి తీసుకొಂಡే. కొన్ని అనే గ్రామము వుంది. అది సమితి ఆ ఫీసుకు ఒక మైలు దూరములో వుంది అక్కడ తెలుగు వంటకు ఓర్ వేల రూపాయను ఖరీదుగల ఎరువులు ఇస్తే దానిని కి కుటుంబాలు వారు పంచుకొన్నారు కి సెంట్ల భూమిలో కూడ పంట పట్టలేదు ఈ విధముగా దుర్వినియోగము జరుగుతుంటే చూసినవారికి ఎట్లా వుంటుందో చప్పండి కనుక ఇలాంటి విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకోవాల్సి మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న — అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన పంచాయతీ రాజ్ శాఖామూల్యులు ప్రవేశపెట్టిన 468 78 లక్షల డిమాండును హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను మనకు స్వతంత్ర్యము రాకముందు రామరాజ్యము, గ్రామ రాజ్యము ఎప్పుడు వస్తుంది అని కలలు కనేవారము. ఏ రాష్ట్రము ముందంజ వేసి decentralisation కు ప్రయత్నము చేయకపోయినప్పటికీ మన రాష్ట్రము ముందుకు వచ్చి ఈ decentralisation ను చేపట్టడము చాల సంతోషకరమైన సమాచారము. చాల మహోన్నత మైన ఆశయాలతో ప్రారంభించాము, తప్పులు జరగలేదని కాదు నేను సమితి అధ్యక్షునిగా పనిచేశాను. తప్పులు దిద్దుకొని గ్రామరాజ్యాన్ని మనము సృష్టించుకొనినాడే దేశము శాగుపడుతుంది మనదేశము పల్లెలపైన ఆధారపడి వుండవలసిన అవసరము ఎంతయినా వుంది. Industrial గా ఎంత develop అయినా పట్టణాలలో వున్నవారి పెత్తనముతో రాజ్యము నడుస్తుందనే దానికి వీలులేదు. గ్రామ ప్రజల పెత్తనముతో పంచాయతీ రాజ్ చార్చరాజే ఆ అధికారాన్ని చేపట్టడానికి వీలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు వున్నప్పుడు శాగావుండేది అది ప్రజల అభి

ప్రాయముగా వున్నది ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వాలు బాగా లేవు అంటున్నారు. ప్రస్తుతము ఉన్న ఇబ్బందులను గురించి గ్రామప్రజలు ఆలోచిస్తున్నారు కాని మనము అన్ని రంగాలలోను ఎంత develop అయినాము అని ఆలోచించే శక్తి ప్రజలకు లేదు. కానరానిది వెంటనే కావాలి. కాని దాన్ని గురించి బాధగా వుంటుంది స్వతంత్రము రాక పూర్వము పోలీసు కాన్స్టేబుల్ ను చూస్తే భయపడే వారు. ఈ రోజున మంత్రి తప్పచేస్తే నిలబెట్టి అడగడానికి, తీసివేయడానికి హక్కు అధికారములు సంపాదించు కొన్నాము ఈ ప్రభుత్వాల వల్ల సీమీ లాభము లేదు ఇవన్నీ పోతే బాగుంటుంది అని కొందరు అంటున్నారు. పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు వృథా వాటిని తీసివేయాలి. అని మనము అంటున్నాము ఇక్కడికూర్చుని అదిబాగాలేదు, ఇదిబాగాలేదు అని విమర్శచేసే బదులు తప్పిలను దిద్దుకోవడానికి ప్రయత్నము చేసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాము తప్పిలను దిద్దుకొని పంచాయతీ రాజ్ ను నడవడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. ఒక పల్లెలో ఒక బావి కావానకొంచే స్థానికముగావున్న M L A సహాయముతో ఆ డిపార్టుమెంటులో వున్న వై అధికారి సిఫార్సుతో బావిని తెచ్చుకోవడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. స్కూలు కావాలన్నా వారందరి తోడ్పాటుతో తెచ్చుకోవలసి వుంటుంది. Roads వేసుకోవాలన్నా M L A సహాయము తీసుకోవాలి. మంత్రి గారిని చూడాలి డిపార్టుమెంటల్ డ్వి చూడాలి అప్పుడు రోడ్డును వేసుకోవాలి. ఇప్పుడు రోడ్డు వేసుకోవాలని అనుకొన్నా, బావి త్రవ్వాలని అనుకొన్నా, స్కూలు బిల్డింగ్ ను కట్టాలని అనుకొన్నా గ్రామ పంచాయతీ వారే చేసుకొనే అవకాశము కలిగినది ఈ అవకాశాలు కలిగేదానిలో కొంచెం తప్పులున్నవి అంటున్నారు దీనికి బాధ్యులు ఎవరు? మనది ప్రజాస్వామ్యము. ఎన్నికలద్వారా ప్రతినిధులను తెచ్చుకొంటున్నాము ఎన్నికలలో మంచి సభ్యులు ఎన్నికయి వస్తే మంచి ఫలితాలు వస్తాయి చెడ్డ సభ్యులు వస్తే చెడ్డగా చేస్తావుంటాము. అంత మాత్రాన పంచాయతీ రాజ్ ని తీసివేయాలని చెప్పడానికి అవకాశము లేదు ఒక వైపున advisory committees వద్దు. గవర్నరు పరిపాలన వద్దు అని అంటున్నాము. రెండవ వైపున మనం యేమి అంటున్నాము? జిల్లా పరిషత్ లో వున్న సెక్రటరీకి ట్రాన్స్ ఫర్ అధికారం ఇచ్చే దానికి మనం ఒప్పుకొంటున్నాము. జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ కు మాత్రం ఆ అధికారం ఇవ్వకూడదు అంటున్నాము అంటే ఉద్యోగులు పెత్తనం చేస్తేనే బాగుంటుందని ఒప్పుకొంటున్నాము. ఒక వైపున అడ్డయిజరీ ప్రభుత్వాలు వద్దని, దాని వల్ల నష్టం నస్తుందని అంటున్నాము రెండవ వైపున ప్రజలనుండి ఎన్నుకోబడిన జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ కు అధికారాలు ఉండకూడదు సెక్రటరీకి అధికారం ఉండాలి అంటున్నాము మనమే ఒకదానికి ఒకటి విరుద్ధంగా చెబుతున్నాము. పంచాయతీ సమితులు జిల్లా పరిషత్ లు పని చేసే దాంట్లో కొన్ని పొరపాట్లు జరుగుతున్నాయి అవి సవరించవలసిన అవసరం ఉంది పంచాయతీ సమితులలో ఐదుగురు ఇన్స్ పెక్టింగ్ అథారిటీస్ బ్రహ్మాండంగా ఉన్నారు. వారు రూల్స్ ప్రకారం ఇన్స్ పెక్ట్ చేయవలసి ఉండగా, ఎవరూ ఇన్స్ పెక్టు చేయడం లేదు. సమితులలో చాలా స్టాఫ్ ఉంది; విలేజ్ లెవెల్ వర్కుర్సు ఉన్నారు. వారిపైన

Voting of Demands for Grants

ఎగ్జిక్యూట్వ్ ఎక్స్పెన్స్ అఫీసర్. ఎడ్యుకేషన్ ఎక్స్పెన్స్ అఫీసర్, యూనివర్స్ హీటీ బెండి ఎక్స్పెన్స్ అఫీసర్ ఉన్నారు. వీరందరి పైన జిల్లా ఆఫీషియల్స్ ఉన్నారు. వీరంతా ఖర్చు పడుతుంది అన్నది మాత్రమే గుర్తున్నారు. తప్ప పెట్టిన ఖర్చుకు తగిన ఫలితం ఏమి వచ్చింది. ఒక్కొక్కరు వర్క్ లోడ్ ఎంత చేశారు. అన్నది ఎవరు చూస్తున్నట్లు కనిపించదు. వారు చేసిన వర్క్ లోడ్ ను బట్టి ప్రమోషన్ ఇచ్చే వద్దతి పెడతే జాగుంటుంది. బి.డి.ఓ.లు 15 రోజులు తిరగాలని ఉంది కాని, ఆయన ఎడ్యుకేషన్ టూర్ ప్రోగ్రామ్ వేయడు. కంప్లెక్సిగా బి.డి.ఓ. ఎడ్యుకేషన్ టూర్ ప్రోగ్రామ్ ఇచ్చేటట్లు చూడమని సేమ నాలిగ్గిడు పండ్ల నుండి చెబుతున్నాను కాని, దానిని గురించి ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదు. వారు ఎడ్యుకేషన్ టూర్ ప్రోగ్రామ్ ఇస్తే — ఏ వర్సన్ పైన బి.డి.ఓ. ఇన్స్పెక్ట్ చేయడానికి పోతున్నాడు, ఏమి చేయటానికి వెళ్లాడు, ఏమి పని చేశాడు అన్నది మనకు అర్థం అవుతుంది. అట్లా కాకుండా తమాషాగా బి.డి.ఓ. పోయేది, నాలుగు స్కూల్స్ చూసేది, ఇన్స్పెక్ట్ చేశామని ప్రాయటం, టి.ఎ, డి.ఎ. డ్రా చేయటం తప్ప — వాస్తవానికి ఎంత పని జరిగింది, ఏమి వర్క్ చూశారు ఏమి ఇన్స్పెక్ట్ చేశారు అన్నది మనకు తెలియ కుండా ఉంది. వారు ఎడ్యుకేషన్ టూర్ ప్రోగ్రామ్ ఇచ్చి పోతే మనకు వారు ఎందుకు వెళ్లారో, ఏమి పని చేశారో అపని తెలుస్తుంది పంచాయతీ సమితులతో ఉండే ఉత్తమాలు ఒక్కొక్కరు ఎంత పని చేశారు. వర్క్ లోడ్ ఎంత చేశారు. వాస్తవానికి వారు చేసిన వర్క్ టర్నోవర్ ఎంత అని చూసి — వారు చేసిన వర్క్ బట్టి వారికి ప్రమోషన్ గాని, ఇంక్రిమెంట్స్ గాని ఇస్తే — ఇప్పుడు ఉన్న లోపాలు రెక్టిఫై అవుతాయి. మనం మంచి కావాలతో పర్సంటు చేసిన సమితులు ఇవాళ ప్రజలలో దురభిప్రాయాన్ని కలిగిస్తున్నవి. ఈ పంచాయతీ సమితులు తీసివేస్తే జాగుంటుంది. ఇందులో ఉన్న ప్లాప్ అంతా దండుగ. ఊరికే జీతాలు తింటున్నారు అనే స్థితికి తీసుకువస్తున్నారు. ఈ ఇన్స్పెక్టింగ్ అథారిటీస్ ఖచ్చితంగా యీ వర్క్ లోడ్ సే రించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. విత్తనాలు సప్లయ్ చేస్తున్నాము. ప్రతి పంచాయతీ సమితి ఏరియాలో ఏ విత్తనాలు కావాలి, ఎంత కావాలి, కోర్ర ఎంత కావాలి. జొన్న ఎంత కావాలి, రాగి ఎంత కావాలి, వరి ఎంత కావాలి. విత్తనాలు ఎన్ని కావాలి — అన్న సమాచారం ముందుగానే సేకరించి, సకాలంలో రైతులకు విత్తనాలు సప్లయ్ చేయాలి. ఇప్పుడు రైతులు విత్తనాలు వేసిన తర్వాత — విత్తనాలు తెస్తారు. అప్పుడు అవి మవుతాయి? అవి తినటానికి పనికి వస్తున్నవి. విత్తనాలు తెచ్చి, ఇన్స్పెక్ట్ చేయాలి కాబట్టి, ఎప్పుడో అప్పుడు తెచ్చి విత్తనాలు ఇమ్మో చేసి, విత్తనాలు ఇచ్చాము అని చెప్పటం తప్ప — ఎప్పుడు విత్తనాలు తెచ్చారు, రైతులకు ఎప్పుడు ఇచ్చారు. అన్న విషయం ఉండదు. పంట పండేటప్పుడు విత్తనాలు తెస్తున్నారు. ఈ ప్రొసీజర్ అంతా చూడాలి. విత్తనాలు ఎవరు తెప్పించారు, ఎప్పుడు తెప్పించారు, ఎందుకు అలవ్యంగా తెప్పించారు, ఎందుకు వాటిని ఉపయోగించుకోకుండా పోయారు. అన్న ఇలాంటివి తేలు. జిల్లా ఆఫీషియల్స్ అంతా ఉన్నారు. వీరంతా ఏమి చేస్తున్నారు? అసలు

జరుగుతున్న పని ఎంత, ఎంత వర్క్ లోడ్ చేస్తున్నారు. అన్న ఇన్స్పెక్టర్ లేనందువల్ల యీ అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను విలెజ్ లెవెల్ వర్కర్స్ ఎగ్రికల్చరల్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్స్ ఉన్నారు అయినా ఆ సమితి ఫీరియాలో ఏ వైరుకు ఏ జబ్బు వచ్చిందో తెలియదు సామాన్యంగా ఆయాప్రాంతాలలోని వైరుకు ఎప్పుడూ ఒకచే రకమైన జబ్బులు వస్తూఉంటాయి అది ఏమి జబ్బో తెలుసుకొని కావలసిన పెస్టిసైట్స్ ముందుగానే సమకూర్చు కొని పెట్టాలనే ఆలోచన లేదు జబ్బు వచ్చిన తర్వాత పెస్టిసైట్స్ తేవటానికి ఏ ఇతర జిల్లాలకో పోతారు ఇతర జిల్లాల నుండి పెస్టిసైట్స్ తీసుకువచ్చి కొత్తే లోవల యీ వైరు అంతా పోతుంది అందుచేత, యీ పెస్టిసైట్స్ ఎంత కావలసి వస్తుంది. ఎంత అవసరం వస్తుంది అన్న సమాచారం వుండే సేకరించి పెట్టుకోవాలి పంచాయతీ సమితి ఫీరియాలో ఏ పంట ఎంత ఏకరేజ్ తో పెట్టారు, ఎంత పంట పండించారు, ఏవైర్లకు మనం ఎంత సౌకర్య కలుగ జేశాము, ఎంత పెస్టిసైట్స్ యిచ్చాము ఎన్ని విత్తనాలు సప్లయ్ చేశాము అన్నది తెలుసుకొని—దానిపై ప్రతి ఆఫీసర్ ఎంత పని ఏమి పని చేశారు అన్నది work load తెలుసుకొని—ప్రతిఒక్కరు ఒక వర్క్ షీట్ ఏర్పాటుచేసి అందులో ప్రతినెల వ్రాయటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఆ విధంగా ప్రతినెల ఒక రిపోర్టు వారు ఇచ్చేటట్లు చేస్తే, వారు చేసిన పని ఏమిటి, ఎంత పని చేశారు అన్నది తెలుస్తుంది నైట్ హాల్స్ అనేవి కంపల్సరీగా పెట్టారు ఈ ఉద్యోగులు సామాన్య ప్రజలను కలిసి, వారి మంచి చెడులు తెలుసుకొని—వీరు చేసే సౌకర్యాలు ఏమిటో వారికి తెలిపి, వారిద్దరిమధ్య అనోన్యస్ సంబంధాలు, సమ్మేళిత కలగటానికి ఈ నైట్ హాల్స్ పెడితే—నైట్ హాల్స్ ఉండిన పాపాన ఏ ఉద్యోగి పోలేదు. విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్ ఫలానా గ్రామంలో ఉండాలంటే, వారు ఆ గ్రామంలో ఉండరు ఆ తప్పు ఎవరిది అంటే—నాన్ అఫీషియల్స్ దే తప్పు కారు. అఫీషియల్స్ కూడ కావలసినంతమంది ఉన్నారు. వారంతా సమితులలో జరుగుతున్న వర్క్ సేకరించటానికి ప్రయత్నం చేయకపోతే మాత్రం ప్రయోజనం లేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. సేవయ్య.—ఆధ్వర్య, పంచాయతీ రాజ్యం స్థాపించినట్లయితే గ్రామ సీషల్లో రామరాజ్యంగా ఉంటుంది గ్రామసీమలు అభివృద్ధి అవుతాయి అని ఆశించాము. కాని యీ నాడు పంచాయతీ రాజ్యం, రామరాజ్యం కాదు కదా, రావణాసురుని రాజ్యం, హిరణ్యకశిపుణి రాజ్యంగా—అధ్వాన్న మైన రాజ్యంగా తయారవుతున్నది పంచాయతీ రాజ్యానికి. పంచాయతీ సమితులకు అతి ప్రధానమైన గ్రామాలను అభివృద్ధి చేయటానికి అతి ప్రధానమైన పనులు అప్పగించాము. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్, అప్పర్ ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్, హైల్ సెంటర్స్, రోడ్డు డెవలప్ మెంట్, మైనర్ ఇరిగేషన్—200 ఎకరాల వరకు మెయిన్ లెనెస్ అండ్ రివేర్స్, 250 ఎకరాల వరకు ఎజాన్ డెండ్ ఇరిగేషన్—ఇటువంటి ముఖ్యమైన పనులు సమితులకు అప్పగించాము. కాని అచరణలో యీ సమితులు ముగ్ధుల ఫీ విషయాలు ఆశీర్వాదానా, ఆ విషయాలు

సెరవేర్చటం లేదని స్పష్టం అయినది ఆచరణలో యీ సంచాయతీ సమితులు ఏమి చేస్తున్నవి? సమితులు ప్రభుత్వం కేటాయించిన డబ్బు మాత్రం ఖర్చు పెడుతున్నాయి గాని ఆశించిన విధంగా గ్రామాల నుండి డబ్బు వసూలు చేసి కంట్రీబ్యూషన్ తీసుకువచ్చి, గవర్నమెంటు కేటాయించిన డబ్బు, యీ డబ్బు రెండు కలిపి దాంతో అభివృద్ధి చేయటం అన్నది మర్చిపోయి, కేవలం గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన గ్రాంట్స్ మాత్రమే ఉపయోగిస్తున్నారు వెల్లవల్లిడి క్రింద బావులకు 700, 800 రూపాయలు ఇస్తారు బావి త్రవ్వటానికి ఆ డబ్బు చాలదు. ఆ బావికి గ్రామం నుండి ఇంకా 750 రూపాయలు కంట్రీబ్యూషన్ వసూలు చేసి చేయాలని నిర్ణయము. కాని గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన డబ్బు మాత్రమే ఆచరణలో ఖర్చు పెడుతున్నారు. కంట్రీబ్యూషన్ తీసుకువచ్చి ఆవని పూర్తి చేయటంలేదు 1500 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఆ బావి త్రవ్వవలసిన పని ఉన్నప్పుడు కేవలం ప్రభుత్వం ఇచ్చిన 750 రూపాయలతోనే పని చేయడం వల్ల ఆ పని సక్రమంగా జరగటం లేదు ఆ బావి రెండు మూడేండ్లలో నాశనం అవుతున్నది జి సి వెంకన్న గారు వంచాయతీ రాజ్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ ప విధంగా, ఎంత అన్యాయంగా ఉన్నదో స్పష్టంగా చెప్పారు వారు చేసిన విమర్శలతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. సక్రమంగా పనులు చేయలేకపోతే మనం ఇచ్చిన డబ్బు అంతా వేస్ట్ అవుతుందని నేను తీవ్రంగా చెప్పాను. జిల్లా పరిషత్ లలో 6 లక్షల రూపాయలు విలువ చేసే కనెక్షన్ లైన్ లోనూ, పబ్లిక్ వర్క్స్ లోనూ అమలుచేయవలసిన ఉంది రోడ్డు డెవలప్ మెంట్, మైక్రోల్స్ సెల్టహాణ చేయాలని ఉంది. ఈ వసులేమీ సక్రమంగా జరగటం లేదని మనకు స్పష్టమవుతున్నది ఇది మనగతీనంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. సంచాయతీ సమితులలో టీచర్స్ ట్రాన్స్ ఫర్ చేయటమే ప్రధానమైన పనిగా ఉన్నది జిల్లా పరిషత్ లై నా సక్రమంగా పని చేస్తున్నా అంటే లేదు. వారి పార్టీ కై నా చేస్తున్నారా అంటే లేదు అందులో మళ్ళీ గ్రూపులు. గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి గ్రూపులన్నీ, గ్రామాలలో ఉన్న కొట్లాటలన్నీ కూడ యీ సంచాయతీ సమితులలో వస్తున్నాయి. దీనిని సక్రమంగా సరిదిద్దుకొని, సక్రమమైన మార్గాలు మనం ఆచరణలో ఆలోచించకపోతే—యీ సమితులను జిల్లా పరిషత్ లను అకాలిమ్ చేయటం మంచిది ఆ చఫర్స్ బానికి సంబంధించిన డిపార్ట్ మెంట్స్ కు అప్పగిస్తే సక్రమంగా జరుగుతుంది. అన్యాయం జరుగుతున్నా సరికేనేవారులేరు కాని వంచాయతీ ప్రతిబేంట్లు జిల్లా పరిషత్ ప్రతిబేంట్లు లెక్క పమీలేదు పమి చేసిన మారాజ్యం మూడి—మీ రాజ్యం మీది అన్న ధోరణిలో ఉన్నది దీనిని సక్రమంగా చేయకపోతే నాకా చరణం కాగువడదు.

డబ్బు ఉంది. ఎక్కువగా contribute చేసినా, దానిని గుర్తించుకోవడం చేయడం జరుగుతుంది సంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంట్స్ ఎక్కువగా ఫనితేయడం లేదు. Village Munsiff లే బాగా వసూలు చేసేవారు Municipal Administration చూడండి. దాని details లోనికి వెళ్ళు దలమకోలేడు. చాలాకి house tax and/or income. దాని గురించి సక్రమంగా చేస్తున్నారా?

Definite Principle మీద పన్ను వేయాలని చట్టం, రూల్సు ఉంది. ఆచరణలో మాత్రం ఏ Municipal Chairman పాటించడం లేదు. ప్రభుత్వం ఏమి ఆశిస్తున్నదో అది చేయడంలేదు. వారి గిట్టని వారి పన్నులు మాత్రం పెంచుతున్నారు. Appeals కమిటీలు ఉంటాయి ఈ జిల్లా పరిషత్తులు, మునిసిపాలిటీలు, పంచాయతీలు సక్రమంగా ప్రభుత్వ ఆశయాన్ని ఆచరణలో పెట్టడం లేదు. అనేక సందర్భాలలో ruling party నభ్యులు interfere అవడంవల్ల సరిగా జరగడంలేదు. ఖద్దరు గుడ్డ వేసుకొంటే భయపడిపోతున్నారు ఖద్దరు వేయకపోతే మాట్లాడంలేదు. ఈ రోజున officers కు డైర్యం లేదు. Interfere అయినప్పుడు, వారి మాట వినకపోతే, ఎక్కడను transfer చేస్తారో అని భయం.

We require a clean administration Whether we agree with your policies or not. I care not. We want clean administration so that the people may benefit

Sri K. Brahmananda Reddy :- Telugu please

శ్రీ జి. శివయ్య :- పంచాయతీలు లగాయతు పై వరకు, ఎవరు చూచిన డబ్బు కావాలని అంటారు. Local bodies వీటిపై పన్నులు వేయాలి? వీటిపై పన్నులు వేయ కూడదు అనే అంచనాలు ఉన్నాయి అవి అందరికీ తెలియదు ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం directions ఇచ్చాలి Entertainment tax ఉంది. Cinema industry గురించి నాకు తెలుసు టిక్కెట్లకు రెవిన్యూ వేబిల్లు తీసి వేశారు. రబ్బరు స్టాంపులు వేస్తున్నారు దానిపై Rubber stamp కంటికి కనబడదు. మెస్సిన్ యింగ్ గ్లాస్ తో చూచినా, కనపడడంలేదు. There are a lot of things in this We can get a minimum additional income of Rs. 5 crores provided you can strictly implement the collection of entertainment tax ఆ రబ్బరు స్టాంపుకు పది రూపాయలు పూర్వముకు ఇచ్చి వేటయితే, స్టాంపు వేసిస్తున్నాడు. రెవిన్యూ స్టాంపు అతికించడంవల్ల టాక్సు కట్టడా లేదా అని తెలుసుకోవచ్చు, అందుచేత బిల్ అతికించండి 99 per cent of cinema theatre owners are doing the same. I am also trying to construct a theatre in my place. So I know all these things సక్రమంగా అక్కొంటు మెయింటెయిన్ చేయాలి. చాలా ప్రోఫిట్లు వస్తున్నాయి. ఆ ఇండస్ట్రీని control లోకి తీవాలి. Tax evasion చాలా ఉంది పాల్ పోస్టర్లు అడ్వర్ టైజ్ మెంటు మీద పన్నులు వేయవచ్చు. ఇంట్లు ఉన్నాయి. నేను కూడా ఒక తప్పు పని చేశాను అధ్యక్షా 25 రూపాయలు ఆర్దే తీసుకొంటూ 10 రూపాయలని చెప్పమన్నాను. Tenants should co-operate. The tenants also need to co-operate with the Municipal Administration to increase the revenue of this administration to get better benefits Bus Stands ఉన్నాయి వాటిమీద tax ఇవ్వడు లి పైసలు మాత్రమే ఉన్నది. అది ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను. Municipalities ఆ tax లను ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ విధముగా వారియొక్క ఆకాయాలను ఎక్కువ చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. గ్రామాలలో, పట్టణాలలో వేళ్ళు ఉంటారు. దానికల్ల

huge income to local administration వస్తుంది. ఆ టెంటుకు free license యిచ్చినా ఫరవాలేదు, దానివల్ల మంచి ఆదాయం వస్తుంది పంచాయతీ సమితులు, మ్యూనిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొంటే, గ్రామ సమస్యలు పరిష్కరించడానికి అవకాశం కలుగుతుందని, గ్రామాల అభివృద్ధి పొందుతాయని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ ఎ సూర్యనారాయణరావు (నందిగామ) — అధ్యక్షా! పంచాయతీశాఖా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ పంచాయతీ రాజ్ శాఖవారు, సమాజంలో వికాసం కలిగించడానికి, అనేక కార్యక్రమాలు ఏర్పాటుచేసి గ్రామాల అభివృద్ధికి తోడ్పడుతున్నారు. ప్రతి గ్రామంలోనూ పంచాయతీ ఏర్పాటు చేయటంవల్ల గ్రామాల అభివృద్ధికి ఎక్కువ అవకాశం కలుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామాల్లో పంచాయతీలు లేనప్పుడు, వచ్చినతరువాత ఏర్పడిన మార్పులను ప్రత్యక్షంగా చూస్తూనే ఉన్నాము. కాబట్టి పంచాయతీల ద్వారా గ్రామాల అభివృద్ధి ఎంతో త్వస్తి కరంగా ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. అదే విధంగా పంచాయతీ సమితులు ఏర్పడినప్పుడు మొదట్లో, ఎంతో ఉత్సాహం, ఆతురత వెల్లివిరిసినది ఆ ఉత్సాహాన్ని మగం చూచాము రాను రాను 4 సంవత్సరాల set up లో ప్రజానీకంలో ఒక స్థబ్ధత ఏర్పడిపోయింది. దీనిని నివారించడానికి అవసరం ఉంది. ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. నా అనుభవాలు కొన్నిటిని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను.

పంచాయతీ ప్రసిడెంట్లు చదువుకొన్నవారు కాకపోవడం వల్ల ఆ కౌంటు మెయింటెనెన్స్ చేయడానికి వాటి కార్యక్రమాలను అనులు చేయడానికి యిబ్బంది కలుగుతున్నది. ఆ పంచాయతీల ఆర్థిక స్తోమతును బట్టి ఒక Executive Officer ను వేసి నడపాలని కోరుతున్నాను పోరంబోకు భూములు పంచాయతీలకు అప్పగించాలని అన్నారు కానీ ఆర్డర్ లో ఇంతవరకు రాలేదు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు ఏమీ శ్రద్ధ తీసుకొనడం లేదు. గ్రామాలలో బంజర్లను సర్వే చేయించే కార్యక్రమాన్ని తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. గ్రామాల ఆర్థిక స్తోమతును బట్టి రెండు, మూడు రేడియో సెట్లను పెట్టుకోవడానికి పర్మిషన్ ఇప్పించాలి. పంచాయతీ సమావేశాలకు సభ్యులు హాజరు కావడంలేదు. సభ్యులు రావటానికి ఆర్డర్ గా sitting fees కనీసం ఒక రూపాయి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. సమితులలో వివిధ Extension Officers పని చేస్తున్నారు. కొంత అనవసరమైన staff పని చేస్తున్నది. S. E. O. లు ముఖ్య సేవికలు ఉన్నారు వారు చేస్తే చాలా కార్యక్రమం ఉంది కాని వారు చేయడం లేదు ధనాభావ పరిస్థితిలో వారిని తొలగించి వేరే రంగంలో వేస్తే తాగుంటుంది. Co-operative Extension Officers ఉన్నారు వారిని ప్రైవేటు చేసి C. S. R. లు గా పంపుతున్నారో వారు చేసే పని ఏమిటో కనిపించడంలేదు. సమితులలో వారి బాధ్యతలు ఏమీ లేవు. వీరినిగురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. Small scale industries ఉన్నాయి, వారి కార్యక్రమాలు ఏమీ

సరిగ్గా జరగడంలేదు మొదటి stage అయింది దానికి పెట్టిన ఖర్చు యొక్క చిహ్నాలు కూడా కనపించడం లేదు ఇటువంటి మార్పులు సమితులలో చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. S E O లు, ముఖ్య సేవలకు, C S R లకు తొలగించి saving చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుత అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఖచ్చితమైన మార్పులుచేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. T A. 20 రోజులకు చూపిస్తున్నారు కనీసం 3, 4 రోజులు కూడా వారు పోవడంలేదు దీనిని కట్టు దట్టము చేసినట్లయితే, నిస్తబ్ధత పోతుంది.

ఇక ఆరోగ్యరీత్యా చూచినట్లయితే దేశం చాలా వెనుకబడి ఉన్నది మంత్రిగారి రిపోర్టును బట్టి చూచినా మాడా అదే ధృవీకరిస్తున్నది ప్రతి క్లాసులో ఎడనంగా ఇంకొక రెండు Primary Health Schemes పెట్టాలని కోరుతున్నాను. Protected Water supply Schemes, విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలను అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను గ్రామీణ ప్రజానీకానికి మంచినీటి సప్లయ చేయాలని కోరుతున్నాను. పంచాయతీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ను సక్రమంగా నడిపించేటట్లు కోరుతున్నాను B.D.O ల ద్వారా సక్రమంగా, గ్రామాలలో పరిపాలన ఏర్పాటు జరిగేటట్లు చూడాలని కోరుతూ కలెవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరావు :- అధ్యక్షా! పంచాయతీరాజ్ demand ము ఈ రోజు ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది 1959 వ సంవత్సరంలో ఈ పంచాయతీరాజ్ service ను యేర్పాటుచేసి మూడు భాగాలుగా, పంచాయతీలు, మిమలు, పరిషత్తులు అని మొత్తం ఈ వ్యవస్థను విభజించారు పికేంద్రీకరణకోసం. అధికారాలను అభివృద్ధి సంస్థలకు వప్పించడంకోసం వీటిని పెడుతున్నామని ఆ రోజున చెప్పడం జరిగింది అయితే ఈ 7, 8 సంవత్సరాల అనుభవంతో జాగ్రత్తగా పరిశీలనలు చేసుకుని, యిందులో వున్నటువంటి లోపాలను సరిదిద్దుకున్నప్పుడు భవిష్యత్తులో ముందుకు పోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది ఈ 8 సంవత్సరాల అనుభవంచూస్తే ఈ సమితులద్వారా, పరిషత్తులద్వారా అనధికార సంస్థలకు వచ్చేటటువంటి ఆర్థిక సహాయంలో అత్యధిక భాగం గ్రామాలలో వుండే భూస్వామ్యవర్గాలకు, ధనిక వర్గాలకు ఉపయోగపడుతున్నది తప్ప సామాన్య ప్రజానీకానికి, వ్యవసాయకూలీలకు, పేద రైతాంగానికి ఏమాత్రం ఉపయోగపడడంలేదని నగ్నంగా కనపడుతున్నది. అయితే ఈ పంచాయతీలలో రోడ్ల పేరుతో, చెరువుల పేరుతో, కొద్దిపాటి సౌకర్యం, అభివృద్ధి జరిగివుండవచ్చు కాని ఈ పంచాయతీ సంస్థలయొక్క గీటుకాయి మాత్రం ఆ రూపంలో చూడకూడదు. మొత్తం గ్రామాలలో అట్టడుగున వున్న పేద ప్రజానీకంయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి ఏమైనా మెరుగైనదా లేదా అనేటటువంటి భాషనలో ఆలోచించి సమృద్ధిమొత్తం ఈ సంస్థలు విఫలం అయినాయని చెప్పక తప్పదు ఈ సమితుల ద్వారా, పరిషత్తులద్వారా యిస్తున్న oil engines, వ్యవసాయ పరికరాలు, pump sets, ఏళ్లకోసారి కూడా పేద రైతాంగానికి అందుతున్నాయా అంటే ఎక్కడో నూటికి ఒకటి, రెండు వుంటాయి తప్ప అత్యధిక భాగం గ్రామసమితుల్లో వుండే భూస్వామ్య వర్గాలకు, ధనిక వర్గాలకు మాత్రమే యిస్తున్నారు. అంతే

కాదు ఈ సమితిలో మురారా రాజకీయాలు, మురారా ప్రయోజనాలు యిమిడి వున్నాయి దాని ఫలితంగా ఆర్థిక భాగం అధికారంలో వున్న పార్టీవారికి గాని మురారా వ్యక్తులకుగాని ఉపయోగపడుతున్నాయి తప్ప ప్రతిపక్షాలవారికి జనాభాకు యే మాత్రం ఉపయోగపడడంలేదని స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది ఇందులో మురారా రాజకీయాలు యిమిడి వున్నాయని చెప్పడానికి నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను మా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పోడూరు సమితిలో రెండు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు వున్నాయి దాంట్లో ఒకటి లంకలకోడేరులోను, రెండవది వేమవరంలోను వున్నాయి వీటిని సుమారు 1 1/2 సంవత్సరం క్రితం పెట్టారు ప్రతి సంవత్సరం Director of Medical Services వారు వీటికి Primary Health Centres కు సుమారు రూ. 81 నేల రూపాయలు grant యిస్తారు. అయితే ఈ grants చాలా చోట్ల ఆలస్యంగా రావడం జరుగుతున్నది చట్టం ప్రకారం, G O ల ప్రకారం Standing Committee అనుమతితో నెలకు రూ. 500 ల చొప్పున B D O లు ఖర్చుపెట్టవచ్చును కాని వేమవరంలో Primary Health Centre కు యంతవరకు, సంవత్సరమైనా రూ. 1500 లేక 2,000 మాత్రం కేటాయించారు. ఆ Primary Health Centre కు రోజుకు సుమారు 200 మంది out patient వస్తూ వుంటారు కాని అక్కడ వున్నటువంటి డాక్టర్లు కాంపౌండర్లు నిస్సహాయులై మందులు లేవని చెబుతున్నారు. తద్వారా పంచాయితీ సంస్థలంటే తీవ్రమైన ఆసంతృప్తి చెందడానికి తోడ్పడుతోంది ఈ విషయమై డాక్టరుగారు స్థానికంగా వున్న Sub-Collector కు ఫిర్యాదు చేయడం జరిగింది అయినా మందులు యివ్వలేదు Sub-Collector గారు B.D.O కు వెంటనే సమితుల Standing Committee అనుమతితో చట్టప్రకారం నెలకు రూ. 500 లు యివ్వాలని, వారానికి రెండుసార్లు జీవులు యివ్వాలని, తదితర పరికరాలు supply చేయాలని written గా వ్రాసి పంపినా అక్కడ వున్నటువంటి సమితి అధికారులుగాని, B D O గాని ఎట్టి చర్యలు తీసుకోలేదని స్పష్టంగా కనపడుతున్నది. అంటే గ్రామ సమితిలో వుండే వేలాది patients కు ఈ రాజకీయాలవల్ల దురదృష్ట వశాత్తు మందులు దొరకిని పరిస్థితులు యేర్పడు తున్నాయి ఇది ఒక్కచేకాదు, రాష్ట్రంలో ప్రతిచోట యిటువంటి సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. దీనితోపాటు ఈ సమితి ఎన్నికలు దృష్టిలో పెట్టుకుంటే మన ఒక అనుభవం తెలుస్తుంది ఎవరిచేతుల్లో లక్షల కొలదొ డబ్బు వుంటుందో అటువంటివారు సమితుల Presidents, పరిషత్తుల Chairman లు అవుతున్నారు ఇట్లా లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడంవల్ల మరొకొక ఆరాచకం, అవినీతి, లంచగొండితనం ఈ అవారకార సంస్థలో కూడా విపరీతంగా పెచ్చుపెరుగుతున్నాయని నాకుగా అనుభవం రుజువు చెస్తున్నది. ఈ అనుభవం చూస్తే పూర్వం వైస్స జిల్లా బోర్డుల కృతకంగా మెరుగుగా వున్నది అందుచేత ఈ సమితులు జిల్లా పరిషత్తుల పూర్వం కూడా ఉన్నాయి రెండు వ్యవస్థలు క్రిందచేయాలి. పరిపాలనాపరమైన పరిషత్తుల యిస్తున్న లక్షలాది రూపాయలను జనాభా ప్రాతిపదికపై సరాసరి గ్రామానికి పంచాయితీల accounts కు adjust చేస్తే గ్రామాలు అభివృద్ధి అవుతాయి తప్ప యిప్పుడున్నటువంటి పద్ధతిద్వారా మాత్రం ఆచరణలో అది సాధ్యం

కాదని మనవి చేస్తున్నాను కాబట్టి జిల్లా Board ను పెట్టి, తాలూకా లేక ఫిర్యాదుకు ఒక ప్రతినిధిని ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిద్వారా వయోజన వోటింగు పద్ధతి మీద ఎన్నికద్వారా ఎన్నుకోబడిన members తో కూడిన జిల్లాబోర్డును తీర్చి పునర్నిర్మాణం చేస్తేనే సరిపోతుందితప్ప యీ రకముగా అనవసరంగా సమితులు పరిషత్తులు పెడితే మురా రాజకీయాలకు ఉపయోగపడుతాయితప్ప సామాన్య ప్రజలకు ఉపయోగపడవు కనుక ఆ పద్ధతిని అవలంబిస్తే మంచిదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను

అదేరకంగా ఈ విద్యాశాఖ విషయంలో ఈసమితులకు ప్రాథమిక education, Secondary education జిల్లా పరిషత్తులకు యిచ్చారు. ఏమైనానరే ఈ విద్యాశాఖను ఈ సమితులనుంచి పరిషత్తులనుంచి పూర్తిగా జేరుచేయాలి ఎందుచేతనంటే సంవత్సరానికి 4, 5 నార్లు చేసే transfers ను రద్దుచేయాలని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా అతీ గతీలేదు యింతవరకు. అందుకే ఈ రోజున విద్యా విధానంలో వెనుకబడినానికి, అరాచకం పెరగడానికి, అవకాశం ఎక్కువవుతోంది కనుక వెంటనే విద్యాశాఖను వారిక్రింద తీసివేసి direct గా D E O control క్రింద పెట్టినపుడు కొంతవరకైనా అభివృద్ధి అవడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను

ఈ రోజు సమితుల్లో Village level workers అని, S. E. Os అని, ముఖ్య సేవికలని చాల అనవసరమైన posts ఉన్నాయి ఈ V. L. Ws గ్రామాల్లో జపాను పద్ధతి వరిసాగు గురించి చెబుతారు. కాని వాస్తవంగా road ప్రక్కన 2, 3 వరసలు మాత్రం జపాను పద్ధతిన వూడిస్తే, ఎకరాలకి, ఎకరాలు వూడ్చినట్లు list వ్రాసుకుని లెక్కలు సమితులకు యివ్వరు, వారు Collector కు యివ్వరు, వారు అధికారులకు యివ్వడం జరుగుతున్నది కాని మన రాష్ట్ర పరిపాలనా report లో మాత్రం యిన్నిలక్షల ఎకరాలు అని వ్రాసుకోవడం తప్ప ఆచరణలో మాత్రం సూన్యం అందువల్ల ఈ V. L. Ws, S. E. Os, ముఖ్య సేవికల posts ను రద్దుచేసి వారిని యితర departments కు పంపాలని నేను కోరుతున్నాను.

ప్రజా విరాళాలు తీసుకోవడంలో మనకు 7, 8 సంవత్సరాల అనుభవం వుంది. విధిగా 1/4 లేక 1/5 ప్రజలు contribution యిస్తేనే roads కు శ్రద్ధతర అభివృద్ధి పథకాలకు grants యిస్తున్నారు. కాని వాస్తవంగా గ్రామాల్లో మాటికి 90 గ్రామాలు పహాకారం యివ్వడంలేదు యే Engineering department ను పట్టుకున్నో లేక ఏవిధంగానో వ్రాసుకుంటున్నారు. కాని వాస్తవంగా మాత్రం ప్రజలనుంచి విరాళాలు రావడంలేదు. అలాగే యిండ్లపన్నుల వసూలు విషయంలోకూడా మాటికి సూరిపాళ్లు వస్తులు వసూలు అయినాయని Certificates యిస్తున్నారు. ఈ యిండ్ల పన్నులైనా వసూలు అవుతున్నాయా అంటే మాటికి 90 గ్రామాలు కట్టడం లేదు. ఉదాహరణకు రు 500 లు demand వుంటే యే రు 200 లో, రు 300 లో collection అవుతున్నవి మిగతా రు. 200 లు గ్రామాల్లో పున్నటువంటి సంచాయిత్తి Presidents prestige కోసం

జేమిలోంచి కడుతున్నారు, అధికారుల మన్ననలను పొందడానికి అంటే ప్రజల నుంచి, విరాళాలు, పన్నులు సక్రమంగా వసూలు కావడం లేదని అనుభవంలో రుజువు అవుతున్నది కాదు. ప్రభుత్వ లెక్కల్లో కోట్ల రూపాయలు ప్రజలు విరాళాలు యిస్తున్నారని, శ్రమదానం చేస్తున్నారని నూటికి నూరుపాళ్ళు యిండ్ల పన్నులు వసూలు సంతృప్తికరంగా అవుతున్నాయని ప్రాసుకోవడం అంటే మనలను మనం మోసిగించుకోవడమే అవుతుంది అయితే వాస్తవంగా విరాళాలు ఎందుకు రావడంలేదు, పన్నులు ఎందుకు వసూలు కావడంలేదని, దానిపై ఏమి చేయాలో ముక్తివర్గం ఆలోచించి దానిని మంచి మార్గంలో పెట్టినప్పుడే అభివృద్ధి కొంతవరకు జరగడానికి అవకాశం వుంటుందిగాని, లేనిచే ప్రాసుకోవడంవల్ల అభివృద్ధి కుంటుపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను ఈ రోజున పరిశోధనలో అనేక రకాల దుర్వినియోగాలు జరుగుతున్నాయి Auditing సక్రమంగా జరగడం లేదు L F Auditors వల్ల సక్రమంగా auditing జరగడంలేదు. కనుక direct గా Accountant General వారిచే audit చేయిస్తే ఎక్కువ భాగం దుర్వినియోగంకాకుండా చూడడం కోసం వారు తనిఖీచేస్తారు కాబట్టి ఆ యేర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను జిల్లా పరిషత్తు మీటింగులు శాసనసభ సమావేశ కాలంలో జరుగుతున్నాయి ఈ మధ్య ప్రభుత్వంవారు శాసనసభ సమావేశ కాలంలో పరిషత్తు మీటింగులు పెట్టవచ్చని ఒక G O issue చేశారు M L As పరిషత్తు సభ్యులొకారు. వారుకూడా జిల్లా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో పాల్గొనవలసి వుంది శాసనసభ జరిగేప్పుడు పరిషత్తు మీటింగులు వున్నచో M L As పాల్గొనే అవకాశముండదు. కనుక శాసనసభ సమావేశ కాలంలో పరిషత్తు మీటింగులు వుండకుండా వుండేట్లు చేయాలి Issue చేసిన జి.వో. ను సరి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ వానిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నం. అ క్రిందట పరిషత్తు మీటింగులు శాసనసభ జరుగుతున్నప్పుడు జరగకూడదని instructions యిచ్చారు. దానిని violate చేస్తున్నార జరుపకూడదనే instructions యిస్తారా?

శ్రీ టి రామస్వామి :—తప్పకుండా instructions యిస్తాము ఇదివరకు instructions వున్నాయి. ఇప్పుడు కనుక వారు చేసినచో పొరపాటే. Secretary గారికి wire యిస్తాము

శ్రీ జి. సి వెంకన్న :—G O లో 'as far as possible' అనేది ఉంది.

శ్రీ టి రామస్వామి :—పరిషత్తు మీటింగు వారిచేత చేయబడి ఉత్తర్యు లిస్తాము. కోర్టులో వాయిదాలు వేయించడం సాధ్యం కాదు.

శ్రీ బి హెచ్ విజయకుమార్ రాజు :—రేపు మా పరిషత్తు సమావేశం వుంది. ముక్తిగార్నిన హామీ ప్రకారం ముష్కణము వెళ్ళమంటారా లేక వద్దంటారో తెప్పాతి.

44: 5th July, 1967

Annual Financial Statement (Budget)
for 1967-68
Voting of Demands for Grants.

శ్రీ టి రామస్వామి — Secretary గారు యిక్కడనే వున్నారు ఆపాలని
wife యిస్తాము.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — వరంగల్ జిల్లాలో కూడ వుంది

Sri T Ramaswamy — We will request them to adjourn this
meeting also

Mr Deputy Speaker — Just as 'may' is taken to mean 'shall'
so also, here 'as far as possible' should mean the same thing

శ్రీ టి రామస్వామి — ఆపాలని ప్రయత్నం చేస్తాం

(Voices from the Opposition Benches — There is also a meeting
at Khammam)

Sri T Ramaswamy — I don't know why they posted We will
find out.

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామయ్య శ్రేష్టి (జగ్గయ్యపేట). — అధ్యక్షా, గౌరవనీయ
పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారిచే ప్రవేశపెట్టబడిన డిమాండును నేను బలపరుస్తు
న్నాను. గ్రామాభ్యుదయమే తే శాశ్వతదయమన్న విధంగా అమలు పరచుటకు
పంచాయితీలు, సమితులు, పరిషత్తులన్నీ కూడా ఒకదానితో నోటి అవినాశావ
పంబంధంతో పని చేయవలసి వుంటుంది కనుక సమితులుండడం చాలా అవసర
మని మనవి చేస్తున్నాను ఇప్పుడు గ్రామాలకు యేమాత్రం అధికారాలు లేవని
మనవి చేస్తున్నాను. పోరంబోకలు, మండలయళ్ళు తోపు పోరంబోకలు, డొంక
పోరంబోకలు మొదలగునవన్నీ పంచాయితీల స్వాధీనపరచాలని వుంది. పంచాయితీ
లకు స్వాధీనపర్చినవి ఒక్క శృశానాలు మాత్రమేనని చెబుతున్నాను. కనీసం
గ్రామాలలోని రోడ్డు వేయుటకుకూడా పంచాయితీలకు అధికారములు లేవు
నేను రిగ్ నం. ఫిబ్రవరి వరకు పంచాయితీబోర్డు అధ్యక్షునిగా వున్నాను. కాని
1966 లో చేయబడినప్పటికీ, దానిని గురించి చర్యలెంతవరకు తీసుకొనబడలేదు.
గ్రామాలలో ఎవరయినా ఇళ్ళు నిర్మించుకొన్నప్పుడు వారి ఇంటి గోడలు బజార్లు
ఆక్రమిస్తున్నాయి. ఆక్రమించకూడదని చెబితే మీకు సంబంధం లేదు, కలెక్టర్లకు
సంబంధం ముందంటున్నారు. రెవిన్యూ శాఖవారి పరిపాలనా ప్రభావం పంచాయితీ
లపై ఎక్కువగా వుంది. కనుక పిట్టలను సర్వే చేయించవలసిన అవసరముంది
పంచాయితీల వసులకై Treasury కి వెళ్ళినపుడు, 5 మైళ్ళ దూరముకన్నా
ఎక్కువ వుంటే T.A తీసుకొనవచ్చని వుంది మరేయితర పంచాయితీ వసుల
నిమిత్తము వెళ్ళినా కలెక్టరుగారి అనుమతి లేనిచే T.A తీసుకొనకూడదని వుంది.
పంచాయితీ పట్టుబడకూ ఏకగ్రీవంగా తీర్మానాలు 1966 దాని ఉపయోగార్థం
ప్రయాణం చేసిన అధ్యక్షులకు T.A. కలెక్టరుగారి అనుమతి లేనిచే T.A తీసుకొన
రాదు కనుక వారికెంత అధికారమున్నదో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.
ఖర్చులలో రెండు రకాలు వున్నాయి ఒకటి సాధారణ మరొకటి అసాధారణ
ఖర్చులు. సాధారణ ఖర్చులకెంద రూ 50 మించని ఖర్చులను పంచాయితీ
బోర్డు తీర్మానం చేస్తే దానిని అంగీకరించాలి. మా గ్రామ సమితిలో వున్న

వేదాద్రి లక్ష్మీ నరసింహస్వామి పుణ్యక్షేత్రమునకు వారంరోజులు యాత్రికులు విరివిగా వెళుతుంటారు యాత్రికుల సౌకర్యార్థం మంచినీటి సదుపాయముల నిమిత్తం రూ 30 ఖర్చు చేస్తే, తరువాత కలెక్టరుగారికి ratify చేయాలని పంపించినపుడు, ratify చేయుటకు పీలులేదని నాపై surcharge చేశారు. తరువాత ప్రభుత్వానికి appeal చేశాను. నిరుపయోగంగా ఖర్చుచేసినది కాబట్టి దానిని నీవే భరించాలన్నారు 50 రూ. లకు మించని ఖర్చు విషయముతో పంచాయితీ బోర్డువారు తీర్మానం చేస్తే pass చేసే అధికారం వారికివ్వాలి. పంచాయితీబోర్డు మీటింగులు 5, 10 మాసములకొకసారి కాకుండా సంవత్సరముల కొలది ద్వారం విప్పని పరిస్థితులున్నాయి సంవత్సరమున కొకసారి పరిపాలనా నివేదికనుమాత్రం ఆమోదించుటకు తీర్మానాలు చేసి తీసుకొని వస్తారు కూలవని చేసేవారు, రైతుపని చేసేవారు పనులుండుటవలన రానందున యీ మీటింగులకు సక్రమంగా జరుగుటలేదు. ఈ విషయం అందరికీ తెలిసినచే కనుక వారికి sitting fees ఒక రూపాయి ఏర్పాటు చేస్తే కూలి చేసుకొనేవారు ఆ మీటింగుకు వస్తే ఆ రూపాయి fees సరిపోతుంది వారి ఖర్చుకు ఆ విధంగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామ పంచాయితీకి ఒక రేడియో నెట్టు యిస్తున్నారు. రెండవ రేడియో కావాలంటే విరాళాల రూపంలో 200 రూ. లు కూడితే తప్ప రెండవ నెట్టు యివ్వమంటున్నారు. కొన్ని గ్రామాలలో 200 రూ. ల విరాళం సంపాదించడం కష్టమైన పని పంచాయితీ భరిస్తుందని తీర్మానం చేసినప్పటికీ యివ్వడంలేదు. హరిజన వాడలలో హరిజనులకు అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు ఎప్పుటి కప్పుడు తెలియజేయుటకు పేద ప్రజలకు అవకాశం కలుగజేస్తే బాగుంటుంది. చెరువుల విషయంలో రెవిన్యూ అధికారులు వచ్చి చెరువులలోని చేపలను వేలం వేస్తున్నారు. వచ్చిన డబ్బు పంచాయితీకి adjust చేస్తామంటున్నారు. ఆ పాట చేసే అధికారం పంచాయితీలకుంటే ఎక్కువ డబ్బు సంపాదించుటకు అవకాశ ముంటుంది. కాని రెవిన్యూ అధికారులొచ్చి ఎక్కడ కూర్చుంటారో, పాట ఎప్పుడు పెడతారో పంచాయితీ అధికారులను తెలియదు. కనుక ఆ అధికారం కూడా పంచాయితీలకు అప్పగిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత మంచినీటి కొరతను తీర్చడానికి, మా కృష్ణా జిల్లాలో చాలా తాలూకాలు వెనుక బడినటువంటి మొట్టప్రాంతాలు తిరువూరు, నందిగామ, మాజిపేట, జగ్గయ్యపేట తాలూకా. ఈ తాలూకాలో గత సంవత్సరం మంచినీటి ఎద్దడి ఎంతో ఏర్పడింది. ఈ సంవత్సరం మార్చి నెలలోనే కొన్ని గ్రామాలలో మంచినీటి ఎద్దడి ఏర్పడిందని చెప్పి, మార్చి నెలలోనే మంత్రిగారికి ఒక memorandum సమర్పించాను. ఈ మంచినీటి ఎద్దడి తొలగించడానికి, ఇటువంటి గ్రామాదులలో పూడిక తీయించి లోతు చేయిస్తే ఎక్కువ సమపాయము కలుగుతుందని దిరభాష్ట్ర ఇస్తే, జూన్ 10 తారీఖున ఆ వర్షముతోచే జిల్లా పరిషత్తు Executive Engineer గారిని చూడమని మూత్రం జవాబు వచ్చింది. అప్పుడే వర్షము వచ్చింది. అదివరకు రైతులు చాలా బాధపడ్డారు. ఎంతోమంది వస్తులు పండుకొని నానా బాధలు పడినారు. అన్నం లేకపోయినా బ్రతుకగలరుగాని మంచినీళ్లు లేకపోతే బ్రతకడం కష్టము. అక్కడ ప్రజలు పలు బాధలకు గురైతాయి. 1, 2, 3 మైళ్ళ దూరంవెళుకూడా బిందల్లో,

Voting of Demands for Grants

روپیہ رکھے جاتے ہیں اور حیدرآباد میں خیال سچ کے لئے دس روپیہ - یہ بات سمجھ میں نہیں آرہی ہے - جب اسمبلی اور پارلیمنٹ کے الیکشن ہوتے ہیں تو اسکے قوانین الگ اور بلدیہ کے الیکشن کے قوانین الگ - اس طرح کی بلدیہ میں دھاندلیاں ہو رہی ہیں - زمین کے تعلق سے ملک بیٹھ میں جو زمین ہے نظام سے ایگٹی اور یہ کہا گیا کہ وہاں کالونی میں ناع سایا جائیگا - اس زمین کے لئے ۵۰ ہزار روپیہ کا چیک ڈکٹر کو بلدیہ کی طرف سے دیا گیا - اسکے بعد ان زمین کو واپس کیا جاتا ہے - بعض مسٹر اسکے اندر انٹرسٹیڈ ہیں - وہ جگہ کانگریسیوں کو الاٹ کی جاتی ہے - وہاں مکانات بنانے کیلئے حکمہ پچاس ہزار روپیہ کی رقم بلدیہ سے دیگئی - اس طرح سکندرآباد کے کئی کئی نیچے کی زمین کو ڈیولپ کر کے لئے دیا گیا - بعض لوگوں کے اثراب اور کانگریسیوں کے اثراب کی وجہ سے ان زمین کو بھر نکال دیا گیا اس طرح سے عمر پٹھ کی زمین اور حیدرآباد کے اندر زمین کی لوٹ بھی ہوئی ہے کہ جہاں کوئی زمین بظرف آتی ہے اس پر قبضہ کر لیا جاتا ہے - پہلے کارپوریشن حاصل کرتی ہے اور اسکے بعد کہا جاتا ہے کہ کارپوریشن کو ان زمین کی ضرورت نہیں ہے کہہ کر واپس کیا جاتا ہے - پچاس ہزار روپیہ ہمارا نظام سے زمین لینے کے لئے رکھا گیا اور اس طرح کا دھندا کیا گیا کئی لوگوں نے کئی کوسلوں نے ویر پرائیر رائس شاپس کے الاٹمنٹ کے سلسلہ میں دھندا کیا - ڈپٹی کمسری نے رائس ویر پرائیر رائس شاپ کی جو دکانیں تھیں وہاں دھندا کیا - لاکھوں روپیہ کا عس ہوا ہے لیکن آج تک اسکے خلاف کارروائی نہیں کی جاتی جب کہی ان مسائل کو اٹھایا جاتا ہے تو کوئی توجہ نہیں کی جاتی - ڈریسج کے لئے بجٹ میں ایک لاکھ روپیہ رکھے گئے کہ غریبوں کے مکانات کے لئے ڈریسج کمیشن دیئے جائیں گے - لیکن اس وقت کے ساتھ کہا پڑتا ہے کہ غریبوں کے مکانات کیلئے ایک لاکھ روپیہ رکھے گئے اور چار لاکھ پچیس ہزار روپیہ سجاہ ہاؤس پر صرف تین مکانات کو ڈریسج کمسری کے لئے صرف کر دیئے گئے - غریبوں کیلئے ڈریسج کیلئے صرف ایک لاکھ روپیہ رکھے گئے اور سو چار لاکھ روپیہ سجاہ ہاؤس کے صرف تین مکانات کے لئے - یہ کیا ہے - اس طرح کے واقعات ہیں - ٹیکسوں میں اضافہ کیا جاتا ہے اور بجٹ میں زمین رکھا جاتا لیکن ری اسسٹنٹ کے نام پر بار بار گونہ اضافہ کیا گیا غریب لوگ اپنے مکانات کیلئے پریشان ہیں - ایسی حالت میں جبکہ لوگ مکانات کیلئے پریشان ہیں پراپرٹی ٹیکس میں بار بار گونہ اضافہ کیا جاتا ہے - دوسری طرف غریب عوام اپنے مطالبات کے لئے تڑپ رہے ہیں اور انکو پورا کرنا تو ایک طرف انکے ساتھ نا انصافی کی جاتی ہے - خاص طور پر بجٹ کے اندر ساڑھے تین لاکھ روپیہ

سٹی میں املی بن کے ایریا کو ڈیولپ کرے کے لئے رکھے گئے تھے۔ ساڑھے دین لاکھ روپیہ میں سے ایک پیسہ بھی خرچ نہیں کیا گیا۔

The bell was rung

مسٹر اسپیکر سر۔ میں آپ سے رکوئٹ کرونگا کہ پانچ منٹ کا میرے وقت میں اور اضافہ کیا جائے تاکہ بعض ایسے پوسیدہ راز ہیں جو عوام تک نہیں آتے ہیں وہ آجائیں۔

مسٹر ڈپٹی اسپیکر۔ اگر آپ کارپوریشن کے بارے میں کہنا چاہتے ہیں تو اسکو لوکل سلف گورنمنٹ کے ڈیمانڈ برح ذمہ ڈسکس ہوگا اسوقت فرما سکتے ہیں۔

شری سلطان صلاح الدین اویسی:۔ آپ کہیں تو میں کانگریسیوں کے نام نہیں لوں گا۔

Mr Deputy Speaker — That is not correct It is not so Come along. جو ناثر اب آئے رہے ہیں وہ صحیح نہیں ہیں۔

شری سلطان صلاح الدین اویسی۔ اگر آپ فرمائیں تو نام نہ لیتے ہوئے میں کہوں گا کہ کیسی دھاندلیاں کی جا رہی ہیں۔ کتنے کونسلروں نے لاکھوں روپیہ کا عین ویر برائیر راسن شایس کے سلسلہ میں کیا۔ انکے خلاف کیا کارروائی کی گئی۔ ایک سائی جیرس اسٹینڈنگ کمیٹی کے بھی اسمیں انوالو ہیں انکے خلاف کیا کارروائی کی گئی۔ آج تک ایک کارروائی نہیں کی گئی۔ پیرانے شہر کی اصلاح کیلئے نام کے لئے پیسہ رکھا گیا۔ لیکن جو رقم رکھی جاتی ہے وہ حرج نہیں کیجاتی لپائس کردی جاتی ہے۔ اپوریشن کے حلقوں کے لئے رقم کی مسطوری برابر نہیں دیجاتی بوجھا جائے تو جواب دیا جاتا ہے کہ ان حلقوں کے لئے کم رقم دیجاتی اور دوسرے حلقوں کیلئے زائد رقم دیجاتی ہے۔

برلا جبکا دارلیمٹ میں بڑے زور و شور سے ہنگامہ ہوا انہوں نے اب ہماری کارپوریشن پر بھی ہاتھ بڑھایا ہے۔ سلم کابرنس کے لئے جو رقم خرچ کر رہے ہیں نام برلا صاحب کا ہوا کہ وہ اس میں ۲۰ فیصد رقم دے رہے ہیں لیکن غور کیا جائے تو معلوم ہوگا کہ انہوں نے یہ شرط لگائی ہے کہ ۱۰ فیصد گتہ برلا کو دیا جائیگا۔ ۱۰ فیصد گورنمنٹ ٹینڈیول کے لحاظ سے انکو دیا جائیگا انکو منافع ملیگا کنٹریبیوٹ سے ڈھائی فیصد منافع اس طرح جملہ حساب کیا جائے تو ساڑھے پینتالیس فیصد منافع انکو ملتا ہے۔ جس میں سے ۲۰ فیصد وہ ہمکو دیتے ہیں۔

అ. పువ్వనంద - అధ్యక్షా, ఈ పంచాయితీ రాజ్యంలో నేను 8, 9 సంవత్సరాలు సమితి అధ్యక్షునిగా ఉండే భాగ్యం కలిగింది. ఈ పరిపాలనా విధానం చూస్తే ప్రజలకు న్యాయం చేకూర్చే వ్యవస్థలో లేకుండా పోర్టీ విద్వేషాలతో గ్రామాలు కలుషితములై ఉన్నవి. ఇవి political pockets క్రింద ఉపయోగించబడుతున్నవిగాని సామాన్య ప్రజలకు న్యాయం, ధర్మం చేకూర్చేవిగా లేవు. Purity of administration లేదు. ఇది నా అనుభవాన్ని బట్టి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ నాడు పంచాయితీరాజ్ ఏర్పాటు చేసి ప్రజలకందరికీ సహాయం చేస్తున్నారా అంటే - రు. 94, 72,880 లు గ్రాంట్లు ద్వారా పంచాయితీ సమితులు ఖర్చుపెట్టడానికి యిస్తే అదే ఆసీనర్లుకు రు. 2,25,85,550 ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా అధికార్లు ఖర్చు పెట్టడం డబ్బును దుర్వినియోగం చేయటం కాదా? ఉన్న నాలుకకు మందువేస్తే కొండ నాలుక ఊడిపోయిన పరిస్థితి ఉన్నది.

గుంటులు గ్రామాలలో పనులు జరగలేదా? మరి ఆ రెండు కోట్ల ఇరవై లక్షలకు పై న 380 పంచాయితీలలో ఖర్చు పెట్టితే ఎంత అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందో గమనించాలి. ఈ పంచాయితీ సమితుల ద్వారా కొత్త మార్పుతేవాలి. ప్రజాసహకారం లేనిదే పనులు సక్రమంగా జరగవు అని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. ప్రజల సహకారానికి అటు ప్రజలకు యిటు గవర్నమెంటుకు మధ్య Gulf పూడ్చడానికి బుర్ర కథ పెట్టవలె పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షుని, గవర్నమెంటుకు యిష్టం ఉంటే ఆ elected body ని ఉంచండి, అది ప్రజల నుంచి సహకారం తీసుకొనుటకు, ప్రజలలో నైతిక వర్తనం డెవలప్ చేయడానికి, వారిలో ఉత్సాహం కలిగించి శ్రమదాన విలువ తీసుకురావడానికి బుర్రకథ దళం మాదిరి ఏర్పాటుచేసి వారు ప్రజలలో విరివిగా ప్రచారంచేసి ప్రజల సహకారం తీసుకువచ్చేట్లుగా డెవలప్ మెంట్ యాక్టివిటీస్ లో పాల్గొనేటట్లుగా చేస్తే అలాంటిదానికి మంచిదిగాని, వారు పెత్తనం చేయడానికంటే మాత్రం అచి చాల అన్యాయం ఈ నాడు గ్రామాలలో ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ దిగువ స్థాయిలోకి వచ్చేసింది. స్కూల్స్ లో అయ్యవారు లేకుండా దుర్భరస్థితి ఉన్నది E.O.P. ఆ పంచాయితీ మీద పెత్తనం చేయాలి. అక్కడ ఉండేలోటుపాట్లు కనిపెట్టాలి. మళ్ళీ అతని జాట్టు పంచాయితీ సమితి ప్రెసిడెంటు చేతుల్లో ఉంటుంది. Confidential report సమితి ప్రెసిడెంటు చేతుల్లో ఉంటుంది. వీరు వ్రాయాలి. ఇటువంటి చిక్కులు ఉన్నవి. న్యాయ పరిపాలన జరగాలంటే కనీసం వీరినైనా దూరంగా పెట్టాలి. గ్రామాలకు ప్లాన్సు తయారు చేస్తున్నారు. పంచాయితీసమితి యిచ్చే డబ్బు పంచాయితీ ఆస్తు ప్రకారం ఏర్పడిన గ్రామసభ ద్వారా—జనాభా ప్రాతిపదికపై ఆ రూపాయలు వస్తున్నవి కాబట్టి—ఏ పని తీసుకుంటారో గ్రామ సభ యొక్క ఉద్దేశం తెలుసుకుని సెలెక్టెడ్ పర్సన్ల వారికి యిచ్చి పంచాయితీ ద్వారా అమలుజరిపే వద్దతి తీసుకోవాలి. ఆరోగ్య విషయం తీసుకుంటే—ఒక సమితిలో 70,80 గ్రామాలు ఉంటే డిస్పెన్సరీస్ ఒక PHC ఉంటాయి. 70 వేలు 80 వేలు జనాభా ఉంటున్నప్పుడు డిస్పెన్సరీకి రెండు వందల మందికి తక్కువ లేకుండా రోగులు వస్తారు. మందుకు కనీసం నాలుగణాలు పడినా రోజుకు రు 50 లు నెలకు రు. 1500, సంవత్సరానికి 18 వేలు ఖర్చు కాని మందులకు సంవత్సరం మొత్తం మీద establishment కు కాకుండా—నాలుగయిదు వేలు యిస్తున్నారు ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీస్ విషయం ఛాల అన్యాయంగా ఉన్నది. గ్రాంటులేవు. Special Officer, Indian medicine—180 హాస్పిటల్స్ కు గవర్నమెంటుకు సిఫారసు చేస్తే డబ్బు లేదని తోసేశారు. ఆ ప్రపోజల్స్ ఏమయినవో తెలియదు. ఆరోగ్యానికిగాని, విద్యకుగాని—యిటువంటి ముఖ్యమైన వాటికి సరిగా గ్రాంటు లేకుండా ఉన్నవి. ఇక రోడ్లు గురించి చూచినా అంతే గ్రామాల నుంచి main centres కు రోడ్లు ఉంటే కదా అభివృద్ధి రోడ్లు ఉంటేకదా అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాలతో సంబంధ బాంధవ్యాలు ఏర్పడి సాంస్కృతికంగా కూడా అభివృద్ధిచెందే అవకాశాలు ఉండేది? కాబట్టి గ్రామాలకు రోడ్ల అభివృద్ధి చాలా అవసరం. మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులు చూస్తే—Block లో 70, 80 చెరువులు ఉంటాయి Ex-zamindars ప్రాంతాలలో చెరువులు తరతరాలుగా దమ్మిడి ఖర్చులేక మరమ్మత్తు లేకుండా

ఉన్నవి అలాంటి వాటికి కూడ సావత్సరానికి వది, ఇరవై వేలు యిస్తే ఎట్లా? Normal maintenance కు యిచ్చినట్లు యిస్తే ఆ చెరువులకు సరిపోదు. జమీందార్ల కాలంలో చెరువు కట్టలమీద తట్టెడు మట్టయినా పోయలేదు కనీసం సంవత్సరానికి 15, 16, చెరువులైనా తీసుకుని చేయడం మొదలు పెట్టితే 18 వేల మైన కావలసివస్తుంది. భూమి బాగుచేసుకోవాలి, కాలువలు బాగుచేసుకోవాలి. ఇటువంటి పనులు చేయించుటకు డబ్బులేనప్పుడు, యిక పెత్తనం ఎందుకు, Rural man power ఉపయోగించడానికి stack season లో నిరుపయోగంగా ఉండే మానవశక్తిని ఉపయోగించడానికి selected blocks తీసుకొని ఒక్కొక్క Block లో వీరు యిస్తారనే నమృతంతో ఉప్పుడుఉండే కలెక్టర్లు చెప్పితే లక్షలాది పనులు చేశారు వాటికి యీనాడు కానీ లేదంటున్నారు మంత్రిగారు. వాటి గతి ఏమికావాలి? ఆనాడు మొదలుపెట్టి చేసిన పనులు ఏమికావాలి? అక్రమంగా రూల్సుకు వ్యతిరేకంగా, ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు లేకుండా యిచ్చిన గతెటెడ్ బి డి ఓ ల మీద చర్య తీసుకుంటారా? లక్షలాది పనులు అమలు జరిపారు వీరికి డబ్బు రాకపోతే కోర్టుకుపోతే, సమితులు కోర్టుకు రావలసిన పరిస్థితి వస్తుంది. దీనికి ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతుంది?

మంచి నీటి విషయంలో—దర్శి తాలూకాలో 20 గ్రామాలలో chlorine ఉన్నది. తరతరాల నుంచి దీనితో చచ్చి పోతున్నాము. మనుషులకు, పశువులకు కూడ త్రాగడానికి నీరు లేదు కాని డెల్టా ఏరియన్ లో L. D. grants, equalisation grants క్రింద జిల్లా పరిషత్తు ద్వారా పైప్ లైన్సు పెట్టించి అక్కడ మాత్రమే చేస్తుంటే ధర్మమా? అలాకాకుండా dire necessity of water ఉన్నచోట మంచి నీరు యివ్వాలిదా?

Nutrition అనేది backward areas కు యిస్తామంటున్నారు కాని ఎక్కడైతే డెవలప్ అయి సారవంతమైన భూములు ఉన్నవో, నవీన పద్ధతులతో వ్యవసాయం చేస్తున్నారో, ఆ ప్రాంతాలకే శాంక్స్ చేస్తున్నారు. Nutrition Blocks వెనుక బడిన ప్రాంతాలకు యివ్వడంలేదు. ఇవన్నీ పక్షపాతముతో చేసే పనులు—Matching grants పంచాయతీలకు యిస్తామంటున్నారు. Cent per cent collect చేసిన చోట, వారు apply చేయడం ఎందుకు? ఏ పంచాయతీ అయితే Cent per cent collect చేసినదో వారు grant కు అర్హులైతే ఎందుకు? అటువంటి పంచాయతీల నుంచి జనాభానుబట్టి పంచాయతీ అధికారుల ద్వారా స్కీము తెప్పించుకొని యివ్వాలిగాని, పంచాయతీలు అర్హులైతే సుకుంటేనే యివ్వడమనేది ఏమిటి? అట్లాఅయితే దగ్గర ఉన్న తాలూకాలవారు, జిల్లావారు, సీరుగలవారు వచ్చి matching grants తీసుకుపోతే, రెండు లక్షలు, మూడు లక్షలు అయిపోతే మిగతవారిగతి ఏమికావాలి? మన రాష్ట్రంలో ఎవ్వరిని విమతలలో నూటికి 50, 60 పంచాయతీలు సెంట్ వర్సెంట్ కలెక్షన్స్ చేశాయి. వారు అడగకపోయినందువల్లనే, వాటికి ఇవ్వమని అంటే ఎట్లా కుభురుతుంది? విజంగా పంచాయతీ అధ్యక్షులకు ఎంత చరువు వచ్చునో మంత్రిగారికి బాగా తెలుసు. వారు చాలా వెనుకబడిన స్థితిలో ఉన్నారు కాబట్టి సెంట్ వర్సెంట్

కలెక్టరేషన్ వారికి ఏదో ఒక రూపేడా ఆ పంచాయితీ అధికారుల ద్వారా నైనా సరే ప్రపోజర్స్ తెప్పించి విధిగా వారికి కూడ దీనిలో చాటా ఇవ్వాలి—అనే స్థితి పెట్టాలి ఈ మేయింగ్ గ్రాంట్స్ కలెక్టర్స్ కు ట్రాన్స్ ఫర్ చేసి, ఆయా జిల్లాల యొక్క అవసరం బట్టి కలెక్టర్స్ కు ఇచ్చి, ఆ కలెక్టర్స్ ద్వారా యీ సెంట్ పర్సెంట్ కలెక్ట్ చేసేవారికి వచ్చే మార్గం చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి విజయకుమార్ రాజు :— అధ్యక్షా, ఈ పంచాయితీరాజ్, యీ డిసెంట్రిలేషన్ ఆఫ్ పవర్స్—ఇప్పుడు ఎట్లా ఉన్నదంటే—మూర్ఖుని చేతికి కత్తి ఇస్తే, అమాయకుడి తల నరుకుతుంది—ఈ పవర్స్ కూడ ఆ రకంగా మిస్ యూజ్ అవుతున్నవి. నిజానికి ఇవాళ పంచాయితీ సమితులు స్కెలిటివ్ పోజిషన్ లో ఉన్నవి. వాటికి డబ్బులేదు. జీతభత్యాలు ఇవ్వటానికి మాత్రమే డబ్బు ఉన్నది. రెవిన్యూ నుండి వచ్చిన జనరల్ ఫండ్ నుండి తీసుకొని జీతాలకు వాడుకొంటున్నారు తప్ప అక్కడ డెవలప్ మెంట్ లో వర్స్ ఏమీ జరగటంలేదు కమ్యూనికేషన్స్ కు సగం కంట్రీబ్యూషన్—అందులో ఆరవవంతు పీపుల్ కంట్రీ బ్యూషన్ కావాలి. కాని పీపుల్ కంట్రీబ్యూషన్ ఎవరు ప్రోగ్రెస్ చేయరు. ఆ సూపర్ వెజర్స్ ను కట్టుకొని లెక్కలు డొక్కలు తప్పవేసుకొని ఆ డబ్బు తిని వేయటం జరుగుతున్నది. ఇక రోడ్ వేయటం అన్నది—హాల్లీ హాల్లీ, సున్నకు సున్న అవుతున్నది. రోడ్ మాత్రం ఉండదు సమితులకు కమ్యూనికేషన్స్ కొరకు ఇచ్చిన డబ్బు మిస్ యూజ్ చేసి తినటం తప్ప, మరేమీ లేదు రిజేర్వ్ టు ఫ్లడ్—గ్రాంట్స్ ఇస్తారు. నిజంగా, సమితులనుండి జిల్లా పరిషత్ నుండి ఇచ్చేటటువంటి ఫ్లడ్ గ్రాంట్స్ నిజంగా ఫ్లడ్ డేమేజ్ కలిగి, ఫ్లడ్ ఎఫెక్ట్ అయిన రోడ్స్ కు ఇవ్వకండా స్టాండింగ్ కమిటీలో ఏ గ్రూపు అధికారంలో ఉన్నదో, ఆ గ్రూపు వాటికి సంబంధించిన శుభ్రమైన రోడ్స్ తీసుకొని వేస్తూఉంటారు దాని వల్ల ఎంత అన్యాయం జరుగుతున్నదో ఆలోచించండి. సుగర్ కేన్ రోడ్స్ వేసే అధికారం అనవసరంగా జిల్లా పరిషత్ లకు ఇచ్చారని భావిస్తున్నాను. సుగర్ కేన్ రోడ్స్ వేసే విషయంలో స్టాండింగ్ కమిటీ ఆ సుగర్ ఫ్యాక్టరీలవారికి కన్సల్ట్ చేయాలని చెప్పారుతప్ప, ఆ రోడ్స్ విషయంలో సుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు ఏ విధమైన హక్కు లేదు. కాని వల్ల సుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ కు అవసరమైన రోడ్స్ వేయకుండా, అవసరమేని రోడ్స్ జిల్లా పరిషత్ నుండి కాంక్షన్ అయినావటం—అది ఒక సారి ప్లాక్ టేర్ వలకు కూడా పోవటం, వారు వీరు చెబులాడుకోవటం, అసలు డబ్బు తప్పుకాకపోవటం జరుగుతున్నది దానికిబదులు ఆ సుగర్ కేన్ రోడ్స్ ఆ సుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ కట్టవలసిందిగా చెప్పి, ఆ డబ్బు సుగర్ ఫ్యాక్టరీలవారికే ఇస్తే న్యాయం జరుగుతుంది—ఇవేమీ లేవు. ఫలితులలో ఉన్న ప్రయిమరీ షార్ట్ సెంటల్స్ ఇవి పెట్టే విధానం మేమీవట్లు ఉన్నది దీనికికూడ జనరల్ ఫండ్ నుండి వాడు

కోవాలే తప్ప వేరే ఇవ్వడంలేదు జనరల్ ఫండ్స్ - లవ్ మెంటల్ వర్క్స్ కు కాండా ప్రత్యేకంగా జీపులకు, ప్రయిమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ కు, సమితిలో ఉన్న ప్లాఫ్ కు జీతభత్యాలకు ఉపయోగపడుతున్నది. సమితులలో ఏమీ పని లేకుండా ఉన్న ప్లాఫ్ జీతభత్యాలకు ఉపయోగపడుతున్నది తప్ప డెవలప్ మెంటల్ వర్క్స్ కు ఈ ఫండ్ ఉపయోగపడటంలేదు ప్రభుత్వం పంచాయితీలకు బహుమతులు ఇస్తామని ప్రకటించింది. డబ్బులేక ఇవ్వలేదో ఎందుకు ఇవ్వలేదో తెలియదుగాని, ఇప్పటి వరకు ఇచ్చినది ఎనాన్స్ చేసిన అమౌంట్ లో మూడవ వంతు మాత్రమే అంతకన్నా ఎక్కువ ఇవ్వలేదు. ఈ సం॥ ఇస్తామని ప్రకటిస్తున్నారు సాతది ఇవ్వలేదు, ఇప్పుడు కొత్తది ఇస్తారనే ఆశ నాకు కనుపించలేదు. ఇవాళ ఒక్కొక్క సమితిలో ఎగ్రికల్చరల్ ప్లాఫ్ ఆరుగురు ఉంటున్నారు. ఇదివరకు ఒక్కొక్క తాలూకాకు ఎగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ ఒకరు ఉండేవారు. ఇప్పుడు 12 మంది ఉంటున్నారు. వారు రైతులదగ్గరకు వెళ్లి, వారికి తెలియనివి చెప్పటం గాని, వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగజేయటంగాని ఏమీ లేదు. వారు ఊరికే అక్కడకు వెళ్లాము, ఇక్కడకు వెళ్లాము అని డెరైలుతుంటువు వ్రాసుకోవటం వచ్చునులేదు. ఒక్కొక్క ఎక్స్ ప్లెన్షన్ ఆఫీసర్ కు కొన్ని ట్రాక్టర్స్ ఫిక్స్ చేశారు. ఇది కేవలం పేపర్ వర్క్ తప్ప, నిజంగా పని జరగటంలేదు. వచ్చి ఎరువు జేయాలంటే—వచ్చి ఎరువు కొన్నట్లు, ఇచ్చినట్లు కూడ పేపర్ మీద వ్రాయటం తప్ప—వచ్చి ఎరువు కొనటంలేదు, ఇవ్వటంలేదు. ప్రతి విషయం ట్రాక్టర్స్ రూపంలో చూపించటం తప్ప, క్రియ మాత్రం కూర్వం. సమితులలో ఎగ్రికల్చరల్ సూల్ టీచర్స్ పడుతున్న దురవస్థలు చెప్పవలసివారు. అది మాలోటి ప్రతివక్ష సభ్యులు చెబితే మంత్రిగారు అగగపెస్తారు. వారికి ఇంజనీర్లు అవ్వాలి అంటే ఘోరాలు జరుగుతున్నవి. ఆ ఘోరాలు ఆరికట్టకపోతే, దానివల్ల మన జాతికే నష్టం, మన దేశానికే నష్టం జరుగుతుంది. ఇదంతా ఏదో విమర్శించాలనే దృష్టితో సభ్యులు చెబుతున్నారని మంత్రిగారు భావిస్తే, అది మా దురదృష్టము మా వెనుక ఉన్న ప్రజల దురదృష్టమని వేను భావిస్తున్నాను. పంచాయితీరాజ్యంలో ప్రస్తుతం ప్లాఫ్ ఏమీ పనిలేకుండా. జీతాలు తింటూ, వేకాట ఆడుకొంటూ వాయిగా కాలక్షేపం చేస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం దీనికి ఏ కౌన్సెల్ నామోదం అలోచించి ప్రభుత్వములు అలోచించి చేయవలసిందిగా కోరుతూ, నాకు యీ అసకాళం ఇచ్చిన అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

The House then adjourned till Half-Past Eight of the Clock
on Thursday, the 6th July, 1967.

అనుబంధం

సమాజాభివృద్ధి పథకాలు, జాతీయ విస్తరణ సేవ, స్థానికాభివృద్ధి
కార్యక్రమాల వివరణ

1967-68

సంచాయితీరాజ్ మంత్రి (తోట రామస్వామి)

సభాపతి మహోదయా!

1967-68 సంవత్సరానికి సంబంధించి సమాజాభివృద్ధి పథకాలు జాతీయ విస్తరణ సేవ, స్థానికాభివృద్ధి కార్యక్రమాల క్రింద నెం. XXV బడ్జెటు డిమాండును ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఈ పద్దు క్రింద చూపిన మొత్తం డిమాండు రూ. 488 78 లక్షలు. క్రిందటి సంవత్సరం ఇంకొకటిగాను కేటాయించిన రూ. 782 18 లక్షల కేటాయింపుకంటే ఆ మొత్తం చాలా తక్కువగా ఉన్నదని స్పష్టమే. ఈ తగ్గుదలకు గల కారణాలు దిగువ వివరించబడినాయి.

(i) రాష్ట్ర ప్రణాళిక గరిష్ఠ పరిమితిలో తగ్గింపు జరిగిన కారణంగా సమాజాభివృద్ధి పథకాలకోసం క్రిందటి సంవత్సరం రూ. 178 లక్షలు కేటాయించగా ఈ సంవత్సరం ఆ కేటాయింపు రూ. 180 లక్షలకు తగ్గించడం జరిగింది.

(ii) ఉపయుక్త బలవర్ధకావారం కార్యక్రమం క్రింద క్రిందటి సంవత్సరం రూ. 18 50 లక్షలు కేటాయింపు జరగగా ఈ సంవత్సరం దానిని రూ. 17 లక్షలకు పరిమితం చేయవలసివచ్చింది. భారత ప్రభుత్వం ఆమేరకు మాత్రమే సహాయం అందజేయగలనని చెప్పడమే ఇందుకు కారణం.

(iii) క్రిందటి సంవత్సరం స్థానికాభివృద్ధి కార్యక్రమాల క్రింద రూ. 325 లక్షలు కేటాయించబడినప్పటికీ కేంద్రం నంచి సహాయం రూ. 34 20 లక్షల మేరకు మాత్రమే లభించింది. ఆ కారణంచేత ఈ సంవత్సరం ఇందుకు సంబంధించిన కేటాయింపును రూ. 34.20 లక్షలకు తగ్గించడం జరిగింది.

అయితే, బాకులలో పనిచేసే సిబ్బంది జీతభత్యాలు పెరిగిన కారణంగా జాతీయ విస్తరణ సేవా కార్యక్రమాలకు క్రిందటి సంవత్సరం రూ. 214 68 లక్షల కేటాయింపు జరగగా, దానిని ఈ సంవత్సరం రూ. 295.41 లక్షలకు పెంచడం జరిగింది.

2. ఇప్పుడున్న 321 బాకులలో 28 ఆదివాసి బాకులు మిగిలిన వాటిని ఆయా బాకులలో అభివృద్ధి కోసం నిర్ణయించడానికి ధూహించిన అంశాలను

ఆధారం చేసుకొని అభివృద్ధిచెందిన (44), సాధారణ (142), వెనుకబడిన (107), అనే తరగతుల క్రింద విభజించడం జరిగింది. వెనుకటి సంవత్సరాలలో అనుసరించిన విధంగానే ఈ సంవత్సరంకూడా సామాజికాభివృద్ధి నిధులను సిబ్బంది వ్యయం మినహాయించిన మీదట ఆయా జ్ఞాకుల అభివృద్ధి స్థాయికి విలోమ నిష్పత్తిలో తలసరి ప్రాతిపదికపై విడుదల చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ పద్ధతిపై తక్కువగా అభివృద్ధి చెందిన జ్ఞాకులకు ఎక్కువ అభివృద్ధి చెందిన జ్ఞాకులకంటే అధికంగా నిధులు సమకూరుతాయి. పంచాయతీ సమితులు ఆయా జ్ఞాకుల అవసరాలకు అనుగుణంగా సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమాల క్రింద సహాయక గ్రాంట్లను వివిధ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు వినియోగించుకోవడానికి వాటికి స్వేచ్ఛ ఉంది.

3. జ్ఞాకుల వర్గీకరణను ఆధారం చేసుకుని పనుల కార్యక్రమానికిగాను ప్రజలు ఇచ్చే విరాళాల రేట్లు పేతుబద్ధం చేయబడ్డాయి. పెద్దూలు కులాల, పెద్దూలు తెగల ఉపయోగార్థం చేపట్టిన కార్యక్రమాలను, ఆదివాసీ జ్ఞాకులలో ప్రారంభించిన పనులను శీఘ్రతరంగా అమలు పరచేందుకు దోహదకరంగా ఉండే నిమిత్తం ప్రజలనుంచి విరాళం స్వీకరించే పద్ధతి పూర్తిగా విరమించబడింది.

ఆదివాసీ అభివృద్ధి జ్ఞాకులు

4. పైన తెలిపిన 28 ఆదివాసీ జ్ఞాకులలో 24 జ్ఞాకులు భారత ప్రభుత్వం వ్యవస్థాపిత ప్రత్యేక సహాయం పొందడానికి అర్హమైన అభివృద్ధి జ్ఞాకులు. ఆదివాసీ అభివృద్ధి జ్ఞాకులకు లభించే నిధులకూడా జనాభా ప్రాతిపదికపై పంపకం చేయబడుతున్నాయి. ఆదివాసీ అభివృద్ధి నిధులను విద్యాభ్యాసానికి అందజేయాలని ఇప్పుడు ఒక నిర్ణయం తీసుకోబడింది. ఈ జ్ఞాకులకు భారత ప్రభుత్వం నుంచి ఎంత సహాయం లభించగలదో ఇంతవరకు తెలియక పోవడంచేత బడ్జెటులో ఇందుకోసం టాంఫనంగా 100 రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది.

వ్యవసాయదార్లకు సహాయక చర్యలు

5. వ్యవసాయదార్లకు మంజూరుచేసిన ఋణాల తాలూకు బకాయిలు సకాలంలో చెల్లించనందుకు విధించబడిన వడ్డీ వసూలు 1966-67 లో రాష్ట్ర మండలి పలుప్రాంతాలలో ప్రతికూల ఋతు పరిస్థితుల కారణంగా కష్టతరమైనందున, బకాయివున్న రుణం వాయిదాలను 31-7-1967 వాటికి పూర్తిగా చెల్లించిన పక్షంలో, ఖామిఅభివృద్ధి తదితర కార్యాల నిమిత్తం వ్యవసాయదార్లు తీసుకొన్న తక్కువ ఋణాల శాతాన్ని బకాయిలపై వడ్డీలో 50 శాతాన్ని రద్దుచేయడానికి, తక్కువ 50 శాతాన్ని బకాయిలపై మామూలు వడ్డీతోపాటు వసూలు చేయడానికి గాను ప్రభుత్వ రెవిన్యూ ఆఫీసర్ వ్యవసాయ శాఖలు ఉత్తర్వులు జారీచేశాయి. అదే విధంగా, అలాటి కార్యాల నిమిత్తమే సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద వ్యవసాయదార్లకు అందజేసిన ఋణాల విషయంలోకూడా పై పద్ధతినే విస్తరింపజేస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీచేసింది.

అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, గ్రామీణ నీటిసరఫరా, పంపు నీటి సరఫరా పథకాలు

6 గ్రామాలన్నింటికి సురక్షితమైన మంచినీటిని చాలినంతగా సరఫరా చేసేందుకు తక్షణమే ఏర్పాట్లు చేయాలన్నది ప్రభుత్వ విధానమైయున్నది. ఈ ఆశయాన్ని దృష్టిపరిచుకొని, ఈ క్షణమే జేపను గ్రాంటు, మంచినీటి శావుల నిర్మాణ కార్యక్రమం, సాంఘిక సంక్షేమ గ్రాంట్లు వంటి వివిధ పథకాలక్రింద నిధులను సేకరించి, వాటిని పంచాయతీ సమితులకు అందజేయడం జరుగుతున్నది. ఈ విషయంలో ఒరిగిన తాత్కాలిక సర్వేలల్ల, నాల్గవ ప్రణాళికా కాలంలో ఇంకా సుమారు 20,000 గ్రామాలకు మంచినీటి సదుపాయం కల్పించవలసి ఉన్నట్లు తేలింది. పై గ్రామాలన్నింటికి యీ సదుపాయాలు కల్పించేందుకు సుమారు రూ 650 కోట్లు అవసరమై ఉంటుందని అంచనా వేయబడింది. 1966-67 లో రూ 125 లక్షలు కేటాయించబడగా, 1967-68 లో రూ 80.48 లక్షలు అంటే స్థానికాభివృద్ధి పనులు (97-సమాజాభివృద్ధి) క్రింద రూ. 94.20 లక్షలు, ఈ క్షణమే జేపను గ్రాంట్ల (71-వివిధములు) క్రింద రూ 28.28 లక్షలు అందజేయాలని సలహా వచ్చింది.

7. మూడవ ప్రణాళికాకాలంలో, గ్రామీణ పంపునీటి సరఫరా పథకాలు ప్రణాళికేతర నిధులతో అమలుపరచబడుతున్నాయి. పోతే నాల్గవ ప్రణాళికలో ఈ పథకాలు రాష్ట్ర ప్రణాళికలో చేర్చబడినాయి.

8 గత మూడేండ్ల కాలంలో, ప్రభుత్వం సుమారు రూ 10.00 కోట్లు ఖర్చుకాగల 989 పథకాలను పరిశీలన నిమిత్తం మంజూరుచేసింది. వీటిలో 10 పథకాలు పూర్తయినాయి. రాష్ట్ర బడ్జెటులోనూ, కేంద్ర ప్రభుత్వం అందజేసే సహాయంలోనూ ఎక్కువ తగ్గింపు చేయబడినదృష్ట్యా, అమలు జరుగుతున్న 198 పథకాలు మాత్రమే కొనసాగింపబడుతున్నాయి. ఇందుకు రూ 225.50 లక్షలు ఖర్చవుతుందని అంచనా. 1967-68 ప్రణాళికలో పై 198 పథకాలకు బడ్జెటులో చేసిన కేటాయింపు రూ. 24.00 లక్షలు.

9 ఇంతేకాక, తెలంగాణా ప్రాంతంలో, పూర్వపు టౌను కమిటీలలో (ప్రస్తుత గ్రామ పంచాయతీలు) 58 పంపునీటి సరఫరా పథకాలు ఉన్నాయి. ఇవి పరిశీలనకు చేపట్టబడినాయి. 53 పథకాలలోనూ, 2 పూర్తయినాయి. 28 అమలుపరచబడుతున్నాయి. మిగతా 30 వివిధ పరిశీలన దశలలో ఉన్నాయి. ఇందుకుగాను రూ 84.25 లక్షలు కేటాయించబడింది.

చిన్నతరహా నీటిపారుదల

10 పంచాయతీరాజ్ సంస్థల నియంత్రణక్రిందగల చిన్నతరహా నీటి పారుదల కార్యక్రమంలో ఈ క్రింది పథకాలు చేరి ఉన్నాయి :

(1) చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనులను మామూలుగా నిర్వహించడం, నాటికి మరమ్మత్తు చేయడం (ప్రణాళికేతరం).

(2) గొల్లపడి, వాడుకలో లేని చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనుల పునరుద్ధరణ (ప్రణాళికా పథకాలు).

చిన్నతరహా నీటిపారుదల వనర్లను సరియైన వద్దతిలో నిర్వహించినట్లయితే ఇప్పుడున్న ఆయకట్టును స్థిరపరచడం సాధ్యమవుతుంది. ఈ పథకంక్రింద అదనంగా కొత్త ప్రదేశ మేది నీటిపారుదల కిందకు తీసుకురావడంలేదు.

11 ఆంధ్రప్రాంతంలో 200 ఎకరాల లోపు ఆయకట్టుగల చెరువులు, తెలంగాణ ప్రాంతంలో 100 ఎకరాల లోపు ఆయకట్టుగల చెరువుల నిర్వహణ బాధ్యత పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు అప్పగించబడింది. ఈ కార్యక్రమ నిర్వహణ కోసం పంచాయతీ సమితి యూనిట్లుగా ఉంటుంది. పునరావృత్తి పద్ధతిపై నీటి పారుదల వనర్లు ఇచ్చే కొకమారు మరమత్తులకు వస్తాయి.

12. 1966-67 లో బడ్జెటు కేటాయింపు రూ. 74.77 లక్షలు కాగా, 1967-68 సంవత్సరానికి రూ. 40.80 లక్షలు కేటాయించబడింది.

13. 25 ఎకరాలు, అంతకు తక్కువ ఆయకట్టువున్న గండ్లువడిన, వాడుకలో లేని చిన్నతరహా నీటిపారుదలవనర్ల పునరుద్ధరణ పనులుకూడా పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు నిర్వహిస్తున్నాయి. గండ్లువడిన, వాడుకుండునట్టి చెరువుల పునరుద్ధరణకుగాను ఇదివరలో సర్వే, శరీరీకన జరపడం, అంచనాలు తయారు చేయడం, మంజూరు ఇవ్వడం, వాటిని నిర్వహించడానికిగాను ప్రభుత్వం 2 ఇంజనీరింగు డివిజనులు, 18 సబ్ డివిజనులు గల ప్రత్యేక ఏజెన్సీని నియమించి వున్నది. ఏజెన్సీ వ్యయం విషయంలో పొదుపు చేయడంకోసం ఈ ప్రత్యేక ఏజెన్సీని 1-5-1967 తేదీనుండి రిటైన్ చేయడం జరిగింది. 1966-67 లో బడ్జెటులో కేటాయించిన మొత్తం రూ. 50.00 లక్షలుకాగా (ఏజెన్సీ ఖర్చులు రూ. 10.00 లక్షలు కలుపుకొని) 1967-68కిగాను బడ్జెటులో రూ. 37.50 లక్షలు (ఏజెన్సీ ఖర్చులు రూ. 7.50 లక్షలు కలుపుకొని) కేటాయించబడింది.

14. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఈ పథకంక్రింద రూ. 289.32 లక్షలు ఖర్చుపెట్టబడింది. దీని ఫలితంగా అదనంగా 88,813 ఎకరాల భూమి సాగులోనికి వచ్చింది.

గ్రామీణ అంగబలాన్ని వినియోగించుకోవడానికి ప్రత్యేక పనుల కార్యక్రమం

15. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మందకొడి కాలాల్లో నిరుద్యోగాన్ని నివారించాలన్న ప్రధానోద్దేశంతోను, వ్యవసాయోత్పత్తిని అధికంజేసి సమాజసంపత్తిని పెంపొందించే పుద్దేశంతోను, భారత ప్రభుత్వం 1960 సంవత్సరాంతానికి గ్రామీణ అంగబలాన్ని వినియోగించడంకోసం ప్రత్యేక పనుల కార్యక్రమాన్ని రూపొందించింది. పై లక్ష్య పథకంక్రింద మన రాష్ట్రంలో మూడు జ్ఞాకులలో ప్రవేశ పెట్టబడిన ఈ కార్యక్రమం ఇప్పుడు 106 జ్ఞాకులకు విస్తరించబడింది. ఈ కార్యక్రమం కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం.

16. ఈ కార్యక్రమం క్రింద పంచాయతీ సమితులకు ఈ శాతం గ్రామీణాను, 50 శాతం రుణంగాను ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వబడుతున్నది. ముఖ్యంగా కార్మికుల తోడ్పాటుతో వ్యవసాయ ఉత్పత్తిని అధికంచేయగలిగిన వేళకాతమే మాత్రమే పంచాయతీ సమితులు చేపడతాయి.

17. ఈ కార్యక్రమం 1965-66 లగాయతు చురుకుగా సాగుతున్నది 1965-66 నుండి ప్రతి ఏడాదిలో కేంద్రప్రభుత్వం చేస్తున్న కేటాయింపుకంటే ఎక్కువ మొత్తాన్ని పంచాయితీ సమితులు ఖర్చు చేస్తున్నవి

18. 1966-67లో కేంద్రప్రభుత్వం రూ. 75 లీ అక్షల మొత్తాన్ని విడుదల చేసింది. 1967-68 కేటాయింపు 1966-67లో చేసిన కేటాయింపు కంటే ఎక్కువగా వుండదని ఇప్పుడు తెలియజేసింది కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి మళ్ళీ సమాచారం అందనందున బడ్జెటులో గ్రాంటు క్రింద రూ. 100, రుణం క్రింద రూ. 100 లను వాచుమాత్రంగా కేటాయించడం జరిగింది.

రాకపోకల సౌకర్యాలు

19 గ్రామీణ రాకపోకల సౌకర్యాలు మనుషులను, సరుకులను శీఘ్రంగా రవాణా చేయడం ద్వారా గ్రామీణ ప్రజల ఆర్థికాభ్యున్నతిలో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తాయి. పెక్కు మారుమూలప్రాంతాల్లో అనేకమైళ్లు పొడువున రోడ్లు వేయబడుతున్నాయి. ఈ రోడ్లు నిర్మాణాల కయ్యేఖర్చును ప్రభుత్వం, పంచాయితీరాజ్ సంస్థలు, రోడ్లమూలంగా ప్రయోజనం పొందేవారు భరిస్తున్నారు. ప్రజలు తమ కార్యక్రమాలను గురించి తెలుసుకొనేటట్లు చేయడానికి, వారిలో స్వయం సహాయ దృక్పథాన్ని కల్పించడానికి ప్రయోజనం పొందేవారి నుండి విరాళాలకోసం పట్టుబట్టడం జరుగుతున్నది.

20. “మామూలు నిర్వహణ” గ్రాంటు, జిల్లా పరిషత్తులకు బదిలీ చేయబడిన మాజీ జిల్లా బోర్డుల రోడ్ల నిర్వహణకోసం, పంచాయితీరాజ్ సంస్థలు వేసే ఇతర రోడ్లకోసం వినియోగించబడుతున్నది ప్రతి జిల్లాపరిషత్తు నిర్వహించు మెలేజీని బట్టి జిల్లా పరిషత్తులకు సహాయకగ్రాంటు విడుదల చేయబడుతున్నాయి. ఇప్పుడున్న షరీకరథనుబట్టి నిర్వహించబడు రోడ్ల మెలేజీ ప్రకారం రూ. 202.75 లక్షల వారిక గ్రాంటు కావాలని అంచనా వేయబడింది. అయితే నిధులకొరత మూలంగా 1967-68 లో రూ. 128 00 లక్షలు మొత్తం మాత్రమే కేటాయించబడింది.

21. “వరదల మూలంగా దెబ్బ తిన్న నిర్మాణానికి మరమ్మతులు” క్రింద 1966-67లో చేసిన కేటాయింపు రూ. 15.00 లక్షలు. వాస్తవంగా ఎంత మొత్తం విమోచితమైందో విషయం ఇంకా పరిశీలించబడుతున్నందున 1967-68 కి గాను రూ. 100 నానా మాత్రపు కేటాయింపు చేయబడింది.

22. వెరకు పండే ప్రాంతాలకు వెళ్ళే రోడ్ల అభివృద్ధి క్రింద చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు నెలకొనివున్న జిల్లా పరిషత్తులకు గ్రాంటు మంజూరు చేయబడుతున్నాయి. ఫ్యాక్టరీ ప్రాంతాల్లోని రోడ్ల వ్యవస్థను మెరుగు పరచేందుకు, ఫ్యాక్టరీలకు వెళ్ళును శీఘ్రంగా రవాణా చేయడానికి ఫీలు కల్పించేందుకుగాను ఇది ఉద్దేశించబడినది. ఇందుకు 1966-67లో రూ. 44 09 లక్షలు కేటాయించబడగా 1967-68లో రూ. 50.00 లక్షలు కేటాయింపు చేయబడింది.

23. క్రొత్త రోడ్లు, వంతెనల నిర్మాణానికి, ఇప్పుడున్న రోడ్ల వంతెనల పునర్నిర్మాణానికి వాటిని బాగా అభివృద్ధి చేయడానికి గాను 'కేంద్ర రోడ్డునిధి' క్రింద గ్రాంట్లు విడుదల చేయబడుతున్నాయి. 1966-67 లో రూ. 7.50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1967-68 రూ. 100 నామ మాత్రపు కేటాయింపు చేయబడింది.

24. అన్ని వర్గాలకు చెందిన "బకాయి పనులు" పథకం క్రింద 1967-68కి రూ. 7.50 లక్షల మొత్తం కేటాయింపు చేయబడింది.

25. తెలంగాణ ప్రాంతంలోని రోడ్లను మెరుగు పరచడం కోసం "ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రాతీయ సంఘం రోడ్లు" అనే పథకం క్రింద గ్రాంట్లు విడుదల చేయబడుతున్నాయి. 1967-68 సంవత్సరానికి రూ. 80.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

26. "పరికరాలు, యంత్ర సామగ్రి" అనే పథకం క్రింద 1967-68లో రూ. 3.75 లక్షల కేటాయింపు జరిగింది. ఈ పైకం రోడ్డు రోలర్లు, కాంక్రీటు మిశ్రమం చేసే యంత్రాలు, తారు మరగపెట్టే యంత్రాలు మొదలైన వాటిని కొనుగోలు చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది.

ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు

27. 1966-67 సంవత్సరంలో 25 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు నెలకొల్పబడ్డాయి. వీటిలో రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల సంఖ్య 896 అవుతుంది. రాష్ట్రంలో 448 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను యేర్పాటు చేయాలనే లక్ష్యం సాధించడానికి వీలుగా 1967-68 లో 53 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను నెలకొల్పాలని సంకల్పించబడింది. వీటిలో 19 కేంద్రాలు కనీసం ఒక కేంద్రం కూడా లేనటువంటి బ్లాకులలో నెలకొల్పబడతాయి. మిగిలిన 34 కేంద్రాలు పురపంచాధీశులచే నిర్మించబడిన కొన్ని బ్లాకులలో రెండవ కేంద్రాలుగా నెలకొల్పబడతాయి. ఈ సంవత్సరం ఇప్పటికే 15 అదనపు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను మంజూరు చేయడం జరిగింది.

ఉపయుక్త బలవర్ధక ఆహార కార్యక్రమం

28. ఉపయుక్త బలవర్ధక ఆహార కార్యక్రమం 20 బ్లాకులలో 1965 జూలై 15 తేదీన ప్రవేశపెట్టబడింది. 1966-67 లో ఈ కార్యక్రమం మరో 10 బ్లాకులకు విస్తరించబడింది. 1967-68 సంవత్సరంలో ఈ కార్యక్రమాన్ని ఇంకా 15 బ్లాకులలో ప్రవేశపెట్టడానికి సంకల్పించబడింది. ఇప్పుడు ఈ కార్యక్రమం ఆమలులో ఉన్న బ్లాకుల మొత్తం సంఖ్య 45 అవుతుంది. ఈ కార్యక్రమం ప్రధానంగా బోధనా సంబంధమైన కార్యక్రమం. ఇది గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అమలు జరుగుతున్నది. మనం భుజించే ఆహారంలో కొరవడి ఉన్న పరిమాణ ఆహార పదార్థాలను స్థానికంగా మరింత ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేసి మరింత ఎక్కువగా వాడుక ఆయ్యేటట్లు చూడటం, వీటి ఉత్పత్తిలో యేట పద్ధతులు అవలంబిస్తే ఉత్పత్తి చేయడం ఈ కార్యక్రమం యొక్క ఉద్దేశ్యం. ఈ

విషయంలో వ్యాధులకు సులభంగా గురిఅయ్యే వర్గాలవారి అవసరాలపట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించబడుతుంది. ఈ కార్యక్రమం క్రింద ఉత్పత్తిపరంగా చూచినప్పుడు గ్రామీణ ప్రజలకు కోళ్ళ పెంపకం, చేపల పెంపకం, కూరగాయల తోటలు, పాడి సరిశ్రమ మున్నగు వాటిని నెలకొల్పుకొని నడుపుకోవడానికి అవసరమైన సాధన సామగ్రి సమకూర్చడం జరుగుతుంది. ఇంతే కాకుండా గ్రామీణ ప్రజలలో ఎంపిక చేసుకున్న కొంతమందికి ఆయా సేద్యపు విధానాలలో శిక్షణ కూడా ఇవ్వబడుతుంది. వినయోగదృష్ట్యా చూసినట్లయితే ఈ కార్యక్రమం క్రింద కొన్ని అవార పదార్థాలు స్థానికంగా వినియోగమయ్యేటట్లు చేయడానికి తగ్గ ప్రోత్సహం ఇవ్వబడుతుంది. పాతశాలలు, ఆరోగ్య కేంద్రాలు, వ్యవసాయ కేంద్రాలు, యువజన సభాలు, మహిళా సమాజాలు మున్నగు కొన్ని సంస్థల ఖ్యాతా ప్రజలలో ముఖ్యులైన కొందరకు బలవర్ధక ఆహారాన్ని గురించిన విషయాలు ఎక్కువగా తెలియచేయబడతాయి. వ్యాధులకు సులభంగా గురిఅయ్యే వర్గాలవారికి ముఖ్యంగా ఆవరణ పూర్వక ప్రదర్శన నిమిత్తం తరచు ఉచితంగా ఆహార పదార్థాలు అందచేయ బడతాయి. వాలన ప్రణాళికా కాలంలో చేపట్టిన ప్రతి జాతుకు భారత ప్రభుత్వం రూ. 17,000 సహాయం అందచేస్తున్నది. ఉపయుక్త బలవర్ధక ఆహార కార్యక్రమం అమలు జరిగే మొత్తం 45 జాతులకు అంతరాజీయ శిశు సంక్షేమ నిధివారు కోటి రూపాయలు ఖరీదు చేసే సాధన సామగ్రిని ఆహార పదార్థాలను అందచేస్తున్నారు.

ఇహమతుల పోటీ పథకం

20 జాతు, జిల్లా, రాష్ట్ర స్థాయిలలో అత్యుత్తమగ్రామ పంచాయతీలకు నగదు బహుమతులనిచ్చే పథకం 1961-62 లో ప్రవేశపెట్టబడింది. తర్వాత అది 1963-64 లో పంచాయతీ సమితులకు కూడా విస్తరించబడింది. ప్రజల వ్యత్యాస, సహకారాలతో పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు తమ వనరులను పెంపొందింప జేసుకొని వివిధ అభివృద్ధి కార్యకలాపాలను కొనసాగించడానికి ప్రోత్సాహం కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో ఈ పథకం ప్రవేశపెట్టబడింది. వివిధ స్థాయిలలో పంచాయతీరాజ్ సంస్థల నిర్వహణశీరు, ఇందుకుగాను ప్రతి ఏటా ప్రకటించే ప్రమాణాలనుబట్టి నిర్ణయించబడుతుంది. 1963-64 లో రూ. 7.46 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1967-68 లో కూడ అదే మొత్తం కేటాయించబడింది.

స్వచ్ఛమైన గ్రామాలు

30, పంచాయతీలు, పట్టణాలు విడిచి, వాటిని పూర్తిగా పశుాలు చేయడానికి ప్రోత్సాహం కల్పించే ఉద్దేశంతో, సంతానం కమిటీ సిఫారసుపై ప్రభుత్వం, రాష్ట్రంలోని పంచాయతీలకు మ్యూచింగు గ్రాంట్లను మంజూరు చేయడానికి నిర్ణయించింది. ఈ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ఈ పథకం క్రింద పంచాయతీలకు మూలం చేసే పన్నులు, బకాయిలు వినహాయించి, పూర్తి పట్టణ దిమాండ్లతో పాటు సాగు ఉన్నట్లైతే సర్కారు జిల్లాలోని గ్రామ పంచాయతీలకు పన్నులతో కలిపి శాశ్వతపాటు సహాయమైన మొత్తం మ్యూచింగు

గ్రాంటుగా ఇవ్వబడుతుంది. రాయలసీమ, తెలంగాణాలోని గ్రామ పంచాయతీలకూ, ఆంధ్ర జిల్లాలో అదివాసీ ప్రాంతాల్లోని గ్రామ పంచాయతీలకూ 10 శాతం చొప్పున మ్యూచింగు గ్రాంటు ఇవ్వబడుతుంది. ఇంతే కాకుండా ఈ ఫరిస్థితికి మించి ప్రతి 1 శాతం వసూలు పెరుగుదలకు మ్యూచింగు గ్రాంటు పెరుగుదల 1 శాతం ఉంటుంది.

81. ఈ వ్యవస్థకు సవరించబడిన 1964-65 నుండి ఏటా ఇది కొనసాగించబడుతున్నది. 1963-67 లో గ్రామ పంచాయతీలకు మ్యూచింగు గ్రాంటుగా రూ. 18.48 లక్షల మొత్తం విడుదల చేయబడింది. 1967-68 లో రూ. 20.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

లోటు పంచాయతీలకు కరువుభత్యం గ్రాంటు.

82. భత్యభత్యం అయాసమయ్యాల్లో నిర్ణయించు కరువుభత్యం రేట్ల ప్రకారం పంచాయతీలు తమ నిబ్బందికి చెల్లించడం మూలంగా అయిన అదనపు వ్యయం కారణంగా ఆర్థికంగా లోటు పర్చిన ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని పంచాయతీలకు ఈ గ్రాంటు ఇవ్వబడ్డాయి. కరువుభత్యం చెల్లింపులో పంచాయతీలకు అయిన వ్యయం లేదా అట్టి చెల్లింపు మూలంగా బడ్జెటులో పర్చిన లోటు—వీటి రెంటిలో ఏ మొత్తం తక్కువో ఆ మొత్తం ఇవ్వబడే గ్రాంటుగా పుండగలదు.

83. 1964, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గ్రామ పంచాయతీల చట్టం యొక్క అమలు పద్ధతిలో తెలంగాణ ప్రాంతంలోని 55 పట్టణ మున్సిపాలిటీలు 18-1-64 లో లిగాయిస్తున్న గ్రామ పంచాయతీలుగా గ్రేడు తగ్గించబడ్డాయి. ఇదివరకటి పట్టణ మున్సిపాలిటీలు 40 ఈ గ్రాంటును పొందాయి.

84. ఇతర గ్రామ పంచాయతీల స్థాయిని ఈ సంస్థలు చేరుకునేట్లు సూచన కోసం వాటి బడ్జెటులో లోటు పూర్వకంగా 1966-67 లో రూ. 0.50 లక్షల మొత్తం కేటాయింపు చేయబడింది. 1967-68 లో కూడా ఈ సహాయాన్ని కొనసాగించడానికి సంకల్పించబడింది.

పంచాయతీరాజ్ శిక్షణ కేంద్రాలు.

85. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో రాష్ట్రంలో పంచాయతీ రాజ్ శిక్షణ కేంద్రాలు ఏర్పడినవి వెలకొల్పబడ్డాయి. సర్పంచులకు, ఉప సర్పంచులకు సంస్థాగత శిక్షణను గతవడానికి పంచలకు సంచారక శిక్షణ ఇవ్వడానికి ఈ సంస్థలు ఏర్పాటుచేయబడ్డాయి. పొదుపు చర్యగా ఈ కేంద్రాల లోని శిక్షణ కార్యక్రమాన్ని 1-5-67 నుంచి ఆపివేయడం జరిగింది. 1967 ఏప్రిల్ మాసానికి స్పందిస్తూ భిక్షాంశులు, శంభుశంకరు వ్యయం క్రింద ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో రూ. 0.25 లక్షలు ఖర్చుచేయబడింది.

శిక్షణ కేంద్రాలు.

86. గ్రామ సేవకులకు, గ్రామ సేవకులకు శిక్షణ యివ్వడం కోసం శాశ్వత ప్రాతిపదికపై రాష్ట్రంలో వెలకొల్పినవి గ్రామ సేవకుల శిక్షణ కేంద్రాలు. గ్రామ సేవకుల శిక్షణ కేంద్రాల (గ్రామ సేవకుల శిక్షణ కేంద్రం) లోను పొదుపు చర్యగా అనకాపల్లిలో వున్న గ్రామ సేవకుల శిక్షణ కేంద్రాన్ని, గోపన్నపాలెం,

శాపట్ల లలో గల రెండు గ్రామ సేవకుల శిక్షణ కేంద్రాలను 1-12-65 తేదీ నుండి తాత్కాలికంగా మూసివేయడం జరిగింది.

37 నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభం నుంచి ఈ కేంద్రాల కయ్యే మొత్తం వ్యయాన్ని నిర్ణయించుకున్న వ్యయంగా పరిగణించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరిస్తున్నది. ఈ అవసరం నిమిత్తమై 1967-68 లో రూ. 18.55 లక్షల మొత్తం కల్పించబడింది. 1966-67 సంవత్సరాంతానికి సుమారు 6,111 మంది గ్రామ సేవకులు, 949 మంది గ్రామ సేవకులు ఉద్యోగ పూర్వ శిక్షణ పొందారు. 1967-68 కాలంలో 850 మంది గ్రామ సేవకులకు, 90 మంది గ్రామ సేవకులకు ఉద్యోగ పూర్వ శిక్షణ యివ్వడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

38 1966-67 సంవత్సరాంతానికి, 2,770 మంది గ్రామ సేవకులకు, 508 మంది గ్రామ సేవకులకు పునశ్చరణ శిక్షణ యివ్వబడింది. 1967-68 లో, 980 మంది గ్రామ సేవకులకు, 270 మంది గ్రామ సేవకులకు పునశ్చరణ శిక్షణ ఇవ్వడానికి సంకల్పించింది.

39 1966-67 లో, ఎన్నికైన 28 మంది విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్లు మైదరా బాద్ లోని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం క్రింద గల కళాశాలలో బి. యస్ సి (వ్యవసాయం) డిగ్రీ కోర్సులు చదవడానికి పంపబడ్డారు. సీట్లు లభ్యమయితే, 1967-68 లో పై కోర్సుకు 30 మంది విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్లను ఎంపిక చేసి పంపాలని ప్రతిపాదించబడింది.

40 గ్రామ సేవకుల శిక్షణ కేంద్రాల్లో అమలు జరపడం కోసం విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్లు మొదలై నవారికి పునరశ్చరణ తరగతులవంటి కొన్ని ప్రణాళికా పథకాలు చేపట్టాలని ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకోసం 1967-68 బడ్జెటులో రూ. 4.89 లక్షలు చేర్చబడింది.

41 గ్రామ సేవకులలో వృత్తి సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించే నిమిత్తం ఎంపికయ్యే విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్లకు ఉన్నత శిక్షణ యివ్వడం కోసం ఇంతవరకు, రాజేంద్రవగర్, శాపట్ల కాళహస్తి, సామర్లకోటలలో గల 4 గ్రామ సేవకుల శిక్షణ కేంద్రాలు గ్రేడు పెంచబడ్డాయి. ఈ పథకానికయ్యే మొత్తం వ్యయం భారత ప్రభుత్వం చే భరించబడుతుంది. 1967-68 లో కూడా యీ పథకంపై కాగల మొత్తం వ్యయాన్ని వారు భరించడానికి ఆమోదించారు.

42. ఇదవరకు 200 మంది ఎంపిక విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్లకు ఉన్నతశిక్షణ యివ్వబడింది. 1967-68 లో 200 మంది విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్లకు ఉన్నతశిక్షణ యివ్వడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

43. 1966 అక్టోబరులో ఢిల్లీలో జరిగిన రాష్ట్ర సమాజాభివృద్ధి మంత్రుల సమావేశంలో పీఠకున్న నిర్ణయం మూలంగా, అధికారులకు, అనధికారులకు వివిధ శిక్షణ కోర్సుల్లో శిక్షణ యివ్వడం కోసం, ఇంతకపూర్వం భారత ప్రభుత్వం నియంత్రణలో ఉన్న రాజేంద్రవగర్ లోని ఓరియంటేషను, స్టడీ సెంటరు 1-4-1967 తేదీ నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నియంత్రణలోనికి బదిలీచేయడం జరిగింది. భారత ప్రభుత్వ నాల్గవ ప్రణాళికాకాలంలో అందుకై ప్రణాళికేతర సహాయంగా సంవత్సరానికి రూ. 1.50 లక్షలను సమకూర్చగలదు.

STATEMENT

OF

**The Minister for Panchayati Raj on the Demand for Grants
for Community Development Projects, National Extension
Service and Local Development Works, 1967-68.**

T. RAMASWAMY,
Minister for Panchayati Raj.

MR SPEAKER SIR,

I rise to present the Budget Demand No XXV under the Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works for the year 1967-68. The total demand under this head is Rs 468 78 lakhs. This amount is far less than the provision of Rs. 732 18 lakhs made last year. The reasons for the reduction are as under:

(i) The provision for Community Development Project has been reduced to Rs. 130 lakhs as against Rs. 176 lakhs last year as a consequence of the reduction in the State's Plan ceiling.

(ii) The provision under the Applied Nutrition Programme had to be restricted to Rs. 9.17 lakhs as against Rs. 16.50 lakhs last year as the central assistance assured by the Government of India is only to that extent.

(iii) Although a provision of Rs. 325 lakhs was made under Local Development Works last year the central assistance was forthcoming only to the extent of Rs. 34.20 lakhs and the provision for this year has therefore been reduced to Rs. 34 20 lakhs.

The provision for National Extension Service has however been increased to Rs. 295 41 lakhs from Rs. 214.68 lakhs last year as this has been necessitated by the increase in pay and allowances of the staff working in the blocks.

2 Out of the existing 321 Blocks, 28 are tribal and the rest classified into advanced (44) ordinary (142) and backward (107) blocks on the basis of the criteria laid down for working out the level of development of each block. As in the previous years the Community Development Funds, after excluding the establishment charges are being released on varying per capita basis in inverse proportion to the level of

development of each block so that the blocks which are less developed could get more funds than blocks which are better off. The Panchayat Samithis are free to utilise the grants-in-aid for various developmental activities under Community Development Programme according to the local needs of each block.

3 Based on the classification of blocks the rates of people's contribution for works programme has been rationalised. In order to accelerate implementation of programmes beneficial to Scheduled Castes and Scheduled Tribes as well as works taken up in tribal blocks the people's contribution has been completely waived.

Tribal Development Blocks

4. Out of the 28 Tribal Blocks mentioned above, 24 are Tribal Development Blocks which are eligible for special assistance from the Government of India. The funds available for Tribal Development Blocks are also being distributed on population basis. It has now been decided that the Tribal Development funds should be routed through the Education Department. A token provision of Rs. 100 has been made in the budget for these blocks as the extent of assistance from the Government of India is not yet known.

Relief Measures to Agriculturists

5 As the collection of penal interest on arrears of loans granted to agriculturists is causing considerable hardship owing to the adverse seasonal conditions in several areas in the State during 1966-67, Government in Revenue and Food and Agriculture Departments issued orders to waive 50% of the penal interest and to collect the remaining 50% of penal interest besides normal interest on arrears of taccavi loans taken by agriculturists for land improvement and similar purposes, provided the overdue loan instalments are cleared in full by 31st July 1967. On the same analogy, Government have issued orders extending the above benefits to agriculturists in respect of loans advanced to them under Community Development Programme for similar purposes.

Developmental Programmes - Rural Water Supply and Piped Water Supply Schemes

6. It is an accepted policy of this Government to provide immediately safe and adequate drinking water in all the villages and with this objective in view, funds under various

schemes like Equalisation Grant, Drinking Water Well Construction Programme and Social Welfare Grants are pooled and released to the Panchayat Samithis. As a result of an ad hoc survey conducted in this regard, it is observed that during the Fourth Plan period about 20,000 villages are still in need of drinking water facilities. The amount required for providing this facility to all the above villages is estimated to be about Rs. 8.50 crores. In 1966-67, the provision was Rs. 125 lakhs while in 1967-68 an amount of Rs. 60.48 lakhs i.e. Rs. 34.20 lakhs under Local Development Works (37. Community Development) and an amount of Rs. 26.28 lakhs under Equalisation Grants (71. Miscellaneous), is proposed to be released.

7. During the Third Plan period, the Rural Piped Water Supply Schemes were being implemented from funds outside the plan, while in the 4th Plan these schemes are included in the State Plan.

8. During the last three years, Government have sanctioned for investigation in all 969 schemes costing about Rs. 10.00 crores, of which 10 schemes were completed. In view of the drastic reduction in the State Budget and in the quantum of assistance from Government of India only 193 schemes at an estimated cost of Rs. 225.50 lakhs which are under execution are being continued. The budget provision in the Plan for 1967-68 for the above 193 schemes is Rs. 24.00 lakhs.

9. In the Telangana region, in addition, there are 58 Piped Water Supply Schemes in the former Town Committees (now Gram Panchayats) which have been taken up for investigation. Of the above 58 schemes 2 have been completed and 26 are under execution and the remaining 30 are under different stages of investigation for which a provision of Rs. 64.25 lakhs has been made.

Minor Irrigation

10 The Minor Irrigation Programme under the control of the Panchayati Raj Institutions comprises the following schemes:

1. Normal Maintenance and Repairs to Minor Irrigation Sources (Non-Plan).
2. Restoration of breached and abandoned Minor Irrigation Sources (Plan Scheme).

The proper upkeep of the Minor Irrigation sources ensures the stabilisation of the existing ayacut. No additional area is brought under irrigation under this scheme.

11. The Panchayat Raj Institutions are entrusted with the maintenance of tanks having below 200 acres ayacut in the Andhra area and 100 acres in Telangana area. The Panchayat Samithi is taken as unit for implementing this programme. The Minor Irrigation sources will come up for repairs once in 5 years according to cycle system.

12. A sum of Rs. 40.80 lakhs has been provided in the Budget for 1967-68 as against the provision of Rs. 74.77 lakhs for 1966-67.

13. The restoration of breached and abandoned Minor Irrigation sources with an ayacut of 25 acres and less is also attended to by the Panchayat Raj Bodies. With a view to effect economy in expenditure on staff, the special staff consisting of 2 Engineering Divisions, 13 Sub-divisions appointed originally to attend to the work of Survey, Investigation, preparation of estimates, their sanction and execution for restoration of the breached and abandoned tanks have been retrenched with effect from 1st May 1967. A sum of Rs. 37.50 lakhs (including Rs. 7.50 lakhs for establishment charges) has been provided in the budget for 1967-68 as against the provision of Rs. 50.00 lakhs (including Rs. 10.00 lakhs for establishment charges) for 1966-67.

14. In the Third Five-Year Plan, an amount of Rs. 288.32 lakhs was spent on this scheme resulting in bringing an additional area of 88,813 acres under cultivation.

Special Works Programme for Utilisation of Rural Man Power

15. With the main objective of relieving unemployment and under employment in the slack seasons in rural areas and also increasing agricultural production and creating community assets, the Government of India evolved a special works programme for utilisation of rural manpower towards the end of 1960. This programme which was initiated in three blocks of this State as a Pilot Project Scheme is now extended to 106 blocks and it is a regular centrally sponsored scheme.

16. The pattern of financial assistance to Panchayat Samithis under the programme is 50% grant and 50% loan and schemes which are labour intensive and capable of increasing agricultural production alone are taken up by Panchayat Samithis.

17. The programme has gained considerable momentum from 1965-66 onwards and the Panchayat Samithis are incurring more expenditure than the provision allotted by the Government of India during each year from 1965-66.

18. The Government of India have released a sum of Rs 75 66 lakhs during 1966-67 and they have now informed that the provision for 1967-68 will not be more than the provision of 1966-67. Pending receipt of further communication from the Government of India, a token provision of Rs 100 each, both under grant and loan is made in the Budget.

Communications

19. Rural communications play a great role in the economic uplift of the rural population by quick transport of men and material. More and more interior areas are being covered by forming vast mileage of roads. The expenditure on these road works is shared by the Government, Panchayati Raj bodies and the beneficiaries. Contributions from the beneficiaries are insisted upon to make people conscious of their programmes and to enthuse them in self help.

20. The grant "Normal Maintenance" is being utilised for the maintenance of ex-District Board Roads transferred to the Zilla Parishads and also on other Roads formed by the Panchayati Raj Bodies. The Grants-in-aid are released to the Zilla Parishads with reference to the mileage, that has to be maintained by each Zilla Parishad. It is estimated that according to the mileage of roads to be maintained with reference to their classification now existing, an annual grant of Rs. 202 75 lakhs is required. But due to paucity of funds only an amount of Rs. 126 00 lakhs has been provided during 1967-68.

21. The provision under "Repairs to Flood Damaged Works" was Rs. 15.00 lakhs during 1966-67. Pending further examination as to the exact amount to be provided, a token provision of Rs 100 only has been made for the year 1967-68.

22. Grants under "Improvement of Roads leading to Sugarcane Areas" are sanctioned to the Zilla Parishads where sugar factories are located. The purpose is to improve the road system in factory areas and to facilitate quick transhipment of Sugarcane to the factories. An amount of Rs. 50.00 lakhs has been provided for the year 1967-68 as against the provision of Rs. 44 09 lakhs for 1966-67.

23. Grants under "Central Road Fund" are released for construction of new roads and bridges and for reconstruction

of existing roads and bridges or for their substantial improvements. A provision of Rs. 7.50 lakhs was made during 1966-67. A token provision of Rs. 100 has been made for the year 1967-68.

24. Under the scheme "Spill-over Works" under all categories, an amount of Rs. 7.50 lakhs has been provided for the year 1967-68.

25. Grants under "Andhra Pradesh Regional Committee Roads" are released to Zilla Parishads to improve the road system in Telangana area. An amount of Rs. 30.00 lakhs has been provided for the year 1967-68.

26. Under "Tools and Plants" a sum of Rs. 3.75 lakhs has been provided during 1967-68. This amount is intended for the purchase of Road Rollers, Concrete Mixers and Tar Boilers, etc.

Primary Health Centres

27. Twenty-five Primary Health Centres have been established during the year 1966-67 bringing the total number of Primary Health Centres in the State to 395. It is proposed to establish 53 Primary Health Centres during 1967-68 to achieve the target of 448 Primary Health Centres in the State. Out of these 19 will be started in Blocks which do not have even one Primary Health Centre and 34 will be started as Second Primary Health Centres in some of the reorganised Blocks. Fifteen additional Primary Health Centres have already been sanctioned during the current year.

Applied Nutrition Programme

28. The Applied Nutrition Programme was introduced in 20 blocks with effect from 15th July 1965 and it was extended to 10 more blocks during 1966-67. It has been proposed to take up the programme in 15 additional blocks during 1967-68, thus covering a total number of 45 blocks. The programme is basically an educational programme carried out in rural communities for the purpose of improving and increasing the local production and consumption of protective foods, lacking or deficient in the diet, with special attention to the needs of the vulnerable groups. The idea is *on the production side* to provide material aid to rural communities such as equipment for establishing and running poultry units, fish ponds, vegetable gardens, dairy units—and at the same time to train selected members of these communities in relevant agricultural practices; *on the consumption side* to

encourage the local consumption of certain foods by widespread nutrition education activities directed to key members of the community through selected channels—schools, health centres, agricultural centres, youth and women clubs, etc. Free distribution of foods to vulnerable groups is very often part of the programme, preferably for practical demonstration purpose. The Government of India is giving a central assistance of Rs. 17,000 for each block taken up during the Fourth Plan period. The UNICEF is giving equipment and supplies costing about Rs. 1 crore to all the 45 Applied Nutrition Programme Blocks.

Prize Competition Scheme

29. The scheme of awarding cash prizes to the best Gram Panchayats at the Block, District and State level was introduced in 1961-62. Subsequently, it was extended to the Panchayat Samithis in 1963-64. This scheme was introduced with a view to create an incentive for Panchayat Raj Bodies to develop their resources and carry out various developmental activities with the help and co-operation of the people. The performance of these Panchayat Raj Bodies at various levels will be assessed on the norms announced every year for this purpose. A sum of Rs. 7.46 lakhs was provided during 1966-67 and the same amount has been provided during 1967-68 also.

Matching Grants

30. With a view to create incentive among the Panchayats to levy and collect the taxes in full, the Government on the recommendation of the Santhanam Committee introduced a scheme during 1964-65 for sanction of matching grants to the Panchayats in the State. Under the scheme where the collection of taxes by the Panchayats is 75% of the entire tax demand excluding the arrears, an amount equal to 7½% of the collection would be given as matching grant to the Gram Panchayats in the Circar districts and at the rate of 10% to the Gram Panchayats in the Rayalaseema and Telangana and also to the Gram Panchayats in the Tribal areas in the Andhra Districts. Further, the matching grants would increase by 1% for every increase of 5% collection over this limit.

31. This scheme is being continued year after year from 1964-65, as it has been yielding good results. An amount of Rs. 13.48 lakhs was released as matching grants to the Gram Panchayats during 1966-67. A sum of Rs. 20.00 lakhs has been provided during 1967-68.

Dearness Allowance Grants to Deficit Panchayats

32 These grants were given to such of the Panchayats in Andhra area, where finances were in deficit, as a result of additional expenditure incurred by them consequent on the payment of Dearness Allowance to their staff at the rate prescribed by the Government from time to time. The actual grant is limited to the expenditure incurred by them or the actual deficit in their budget consequent on such payment whichever is less.

33 Consequent on the enforcement of the Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964, 55 Town Municipalities in Telangana area were down-graded as Gram Panchayats with effect from 18th January 1964 and 40 former Town Municipalities were in receipt of this grant.

34. To cover their deficit in their budget, a provision of Rs. 0.50 lakh was provided during 1966-67 so as to enable these bodies to come on par with other Gram Panchayats. It is proposed to continue this assistance during 1967-68 also.

Panchayati Raj Training Centres

35 Eight Panchayati Raj Training Centres have been established in the State during the Third Five-Year Plan. These institutions are intended to impart institutional training to sarpanchas and upa-sarpanchas and peripatatic training to panchas. As a measure of economy the training programme in these centres has been kept in abeyance with effect from 1st May 1967. A provision of Rs. 0.25 lakh has been made in the current year's budget to meet the pay and allowances of the staff for April, 1967 and contingent expenditure.

Training Centres

36. Out of the 8 Gramsevak Training Centres and 5 Gramsevikas Training Centres (Home Science Wings) set up on a permanent basis in the State to meet the requirements of the trained Gramsevak and Gramsevikas, one Gramsevak Training Centre at Anakapalli and two Gramsevikas Training Centres at Bapatla and Gopannapalem were closed down temporarily with effect from 1st December 1965 as a measure of economy.

37. The entire expenditure on these centres is treated as committed and is borne by the State Government from the beginning of the Fourth Five-Year Plan. An amount of Rs. 16.55 lakhs has been provided during 1967-68 for this

purpose Till the end of 1966-67 about 6,111 Gramasevaks and 949 Gramasevikas received their pre-service training It is proposed to impart pre-service training to 350 Gramsevaks and 90 Gramasevikas during 1967-68.

38. Till the end of 1966-67, 2,770 Gramsevaks and 506 Gramsevikas have received refresher training. During 1967-68, it is proposed to impart refresher training to 960 Gramasevaks and 270 Gramasevikas.

39 During 1966-67, 28 select Village Level Workers were sent for B Sc (Agri.) Degree Course to the colleges under Andhra Pradesh Agricultural University, Hyderabad. It is proposed to depute 30 select Village Level Workers for the above course during 1967-68, subject to the availability of seats

40. Certain plan schemes such as Refresher Training for Village Level Workers etc, have been proposed to be taken up for implementation in the Gramasevaks Training Centres and a provision of Rs. 4 89 lakhs has been included in the budget for 1967-68.

41. So far, 4 Gramasevaks Training Centres at Rajendranagar, Bapatla, Kalahasti and Samalkot have been upgraded for imparting higher training to the select Village Level Workers with a view to increase their professional competency The entire expenditure on the scheme is met by the Government of India They have agreed to meet the entire expenditure on this scheme during 1967-68 also

42. So far 200 select Village Level Workers have been given higher Training. During 1967-68, it is proposed to give higher training to 200 Village Level Workers.

43 As a sequel to the decision taken at the Conference of State Ministers of Community Development held in Delhi in October, 1966, the Orientation and Study Centre, Rajendranagar, which was previously under the control of Government of India, for imparting various training courses to the officials and non-officials, has been transferred to the control of State Government with effect from 1st April 1967 The Government of India will provide an ad-hoc non-plan assistance of Rs. 1 50 lakhs per annum during the Fourth Plan period.

అనుబంధం

మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖ

డిమాండు (నెం. XL)

1967-68

మునిసిపల్ పరిపాలన మంత్రి (ఎన్. చెంచు రామనాయుడు)

సభాపతి మహాశయో :

1967-68 సంవత్సరానికి మునిసిపల్ పరిపాలనకు సంబంధించిన నెం. XL డిమాండును సమర్పిస్తున్నాను.

మునిసిపాలిటీలు

రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం 81 మునిసిపాలిటీలు ఉన్నాయి. అవి వాటి ఆదాయాన్ని బట్టి 5 గ్రేడులుగా అంటే III II, I, స్పెషల్, సెలక్షుమ్ గ్రేడులుగా వర్గీకరించబడినాయి. రాష్ట్రంలో సెలక్షుమ్ గ్రేడు 4, స్పెషల్ గ్రేడు 6, I గ్రేడు 15 II గ్రేడు 13, III గ్రేడు 48 మునిసిపాలిటీలు ఉన్నాయి.

ఎన్నికలు

జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితి కారణంగా, రాష్ట్రంలో 1965 లో జరగవలసిన పున్న మునిసిపల్ కౌన్సిళ్ళ ఎన్నికలు 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపాలిటీల (ఎన్నికల వాయిదా) చట్టం (1965 లో 28 వ చట్టం) లోని నిబంధనల ప్రకారం వాయిదా వేయబడినాయి. క్రొత్తగా ఎన్నిక అయ్యే కౌన్సిళ్ళు 1-10-1967 నాటికి ఆధికారంలోకి వచ్చేందుకు పీలుగా సుమారు 68 మునిసిపల్ కౌన్సిళ్ళకు ఎన్నికలు జరపడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు గ్రాంట్లు

రాకపోకల సౌకర్యాలను మెరుగుపరచేందుకు హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు సహాయక గ్రాంట్లు చెల్లింపు క్రింద 1967-68 లో కూడా రూ. 9,00,000లు, పెట్టుబడి వసూల నిమిత్తం రూ. 9,00 లక్షలు సమకూర్చబడింది. కార్పొరేషను ఉద్యోగుల వేతనపు స్కెళ్ళను సవరించినందువల్ల, కరువుత్యాన్ని వేతనంతో కలిపినందువల్ల అయ్యే అదనపు ఖర్చును భరించేందుకుగాను కార్పొరేషనుకు ఏటా సుమారు 5,00 లక్షల సహాయక గ్రాంట్లు ఈయబడుతున్నది. పై తెలిపిన రూ. 5,00 లక్షలకు తోడు, పెంచబడిన కరువుభత్యం రేట్లను, తాత్కాలిక సహాయాన్ని అమలుపరిచినందువల్ల అయ్యే ఖర్చులో 50 శాతాన్ని భరించేందుకు 1966-67 సంవత్సరానికి కార్పొరేషనుకు సుమారు రూ. 7,50,00,000ల గ్రాంట్లు మంజూరు చేయబడింది. అదే మొత్తాన్ని 1967-68కి కూడా మంజూరు చేసేందుకు చర్య తీసుకోబడుతున్నది.

ము వి పి పా లి టీ ల కు గ్రాంట్లు, ఋణాలు

మునిసిపల్ ఉద్యోగులకు సవరించిన వేతనపు స్కేళ్ళను, భత్యాలను అమలుపరచిన కారణంగా అయ్యే అదనపు ఖర్చును భరించేందుకు మునిసిపాలిటీలకు తగిన ఆర్థిక స్తోమతు లేదు తమ ఉద్యోగులకు సవరించిన వేతనపు స్కేళ్ళను భత్యాన్ని అమలుపరచిన కారణంగా మునిసిపాలిటీలకు, ప్రాదరాశాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు అయ్యే అదనపు ఖర్చులో 50 శాతాన్ని భరించేందుకు ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. అందుచేత మునిసిపాలిటీలకు, ప్రాదరాశాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు వై గ్రాంట్లను చెల్లించేందుకు అయ్యే ఖర్చును భరించడం కోసం 1967-68 బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 14.48 లక్షలు సమకూర్చబడింది.

నీటి సరఫరా, మురుగు పారుదల పథకాలను అమలుపరచడానికి, రోడ్లు, వంతెనలు, మార్కెట్లు, భవనాలు మున్నగువాటిని నిర్మించడానికిగాను మునిసిపాలిటీలకు ఋణాలు మంజూరు చేయబడుతున్నాయి. 1967-68 బడ్జెటు అంచనాలో ఋణాలు, అడ్వాన్సుల క్రింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ క్రింది కేటాయింపులు చేసింది :

రూ.

(i) రోడ్లు, వంతెనలు, మార్కెట్లు, భవనాలు మున్నగువాటి నిర్మాణానికిగాను ఋణాలు, పట్టణప్రణాళిక పథకాల అమలుకు చేరిన రూ 75,000 లతో చేరి	8,00,000
(ii) నీటి సరఫరా, మురుగు పారుదల పథకాలకు, ఇతర ప్రజారోగ్య కార్యక్రమాలకుగాను ఋణాలు	67,86,600
(iii) అభివృద్ధి పనులకుగాను ఋణాలు	13,00,000

పట్టణ నీటి సరఫరా, మురుగు పారుదల పథకాలు

మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అఖిరునాటికి, 43 మునిసిపాలిటీలకు శుభ్ర పరచిన నీటి సరఫరా సౌకర్యాలు కల్పించబడ్డాయి. ఒకేఒక మునిసిపాలిటీకి అంటే విజయవాడ మునిసిపాలిటీకి మాత్రం తూర్పుభాగంలో పాక్షికమైన భూగర్భ మురుగు పారుదల పథకం అమలుపరచబడింది నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో, మరో 10 మునిసిపాలిటీలకు శుభ్రపరచిన నీటి సరఫరా సౌకర్యాలను సమకూర్చాలని, 6 మునిసిపాలిటీలకు పాక్షికమైన భూగర్భ మురుగు పారుదల పథకాలను అమలు పరచాలని సంకల్పించబడింది. 1966-67 లో అంటే నాల్గవ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో రూ. 190 లక్షలు సమకూర్చబడింది ఇందులో చాలాభాగం, భారత ప్రధానమైన విశాఖపట్నం నీటి సరఫరా అభివృద్ధి పథకం (తాటిపూడి రిజర్వాయరు పథకం) వై ఖర్చు పెట్టబడింది. ఈ పథకం ద్వారా విశాఖపట్టణం మునిసిపాలిటీ యొక్కయు, విశాఖపట్టణంలోను, దాని పరిసర ప్రాంతాలలోను నెలకొంటున్న వివిధ ఇతర వ్యవస్థల, సంస్థల పరిశ్రమల యొక్కయు, నీటి సరఫరా అవసరాలను తీర్చే

నిమిత్తం అదనంగా రోజుకు 100 లక్షల గ్యాలన్ల నీరు లభ్యం చేయబడుతుంది. పై పథకం పూర్తయి, 31-3-1967 లగాయతు నీటి సరఫరా జరుగుతున్నది.

1967-68 లో బకాయి నీటి సరఫరా పథకాలకు అయ్యే ఖర్చుకు మాత్రమే కేటాయింపు చేయబడింది. నిధుల కొరత కారణంగా, ఈయేడు కొత్త పథకాలు వేటికి ఎట్టి కేటాయింపు చేయడానికి సాధ్యం కాలేదు. పై కేటాయింపుతో, 1967-68 లో ఏలూరు పట్టణంలో కొంత భాగానికి భూగర్భ మురుగు పారుదల సదుపాయాలు కలుగ జేయబడతాయి. అప్రకారంగా తక్కిన పథకాలు 1968-69 సంవత్సరానికి బకాయిపడతాయి. అప్రకారంగా 1968 మార్చి ఆఖరునాటికి రాష్ట్రంలో వున్న నీటి సరఫరా, మురుగు పారుదల పరిస్థితి ఏమంటే, 43 మునిసిపాలిటీలు నీటి సరఫరా సౌకర్యాలను, 2 మునిసిపాలిటీలు పాక్షికమైన భూగర్భ మురుగు పారుదల సౌకర్యాలను కలిగివుంటాయి.

స్థానిక పరిపాలన సర్వీసు

ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలోని మునిసిపాలిటీల పనిచేసే సిబ్బంది సేవా నిబంధనలు భిన్నంగానే ఉంటున్నాయి.

తెలంగాణాలోని మునిసిపలు ఉద్యోగులందరు పింఛను సదుపాయాలకు అర్హులై వున్నారు. కాగా ఆంధ్ర ప్రాంతమందలి మునిసిపలు ఉద్యోగులు ఈ సదుపాయం పొందడం లేదు. 1-4-1967 నుండి వచ్చేటట్లుగా ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని మునిసిపలు ఉద్యోగులకు పింఛను పథకాన్ని విస్తృతపరచే ఉత్తర్వులు జారీలో వున్నాయి.

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వలె కాక, తెలంగాణా ప్రాంతంలో స్థానిక పరిపాలన సర్వీసు అనే ఒక సర్వీసు వుంది. ఈ సర్వీసులో పనిచేసే సభ్యులకు వేతనాలు మున్నగువాటిని చెల్లించేందుకు స్థానిక పరిపాలన సర్వీసు నిధి అనేది ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుచేయబడింది. కార్పొరేషను, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని మునిసిపాలిటీలు అసిబ్బందిపై అవి వాస్తవంగా ప్రతి ఏటా ఖర్చుపెట్టే మేరకు ఈనిధికి విరాళంగా ఇస్తాయి.

కార్పొరేషనులో పనిచేసే స్థానిక పరిపాలన సర్వీసు సభ్యులకు వేతనాలు చెల్లించే నిమిత్తం బడ్జెటులో రూ. 11,04,800 ల కేటాయింపు చేయబడింది. అదే విధంగా కార్పొరేషనులోను, మునిసిపాలిటీలలోను పనిచేసే శానిటరీ ఇన్స్పెక్టర్లకు వేతనాలుచెల్లించే నిమిత్తం రూ. 96,400లు, మునిసిపలు ఇంజనీర్లకు వేతనాలు చెల్లించే నిమిత్తం రూ. 99,800లు సమకూర్చబడినాయి.

అపెలేట్ కమీషనర్

మునిసిపాలిటీలలో పన్ను అప్పీళ్లను పరిష్కరించేందుకు అపెలేట్ కమీషనర్ ను నియమించడం కోసం 1965, ఆంధ్రప్రదేశ్ మునిసిపాలిటీ చట్టంలో నిబంధన చేయబడింది. అపెలేట్ కమీషనరు పదవి సృష్టించబడింది. అపెలేట్ కమీషనర్ (ఈయన శాఖ సీనియరు అధికారి అయిఉంటారు) పన్ను

అప్పీళ్లు సమర్థవంతంగాను, ఒకే విధమైన ప్రమాదాలవైనను పరిష్కరించగలరని ఆశించబడుతున్నది ఈ క్రొత్త ఏర్పాటు వల్ల పన్ను అప్పీళ్ళను న్యాయంగా పరిష్కరించడానికి, మునిసిపాలిటీల ఆదాయాలను పెంపొందించేయడానికి వీలవుతుంది.

మునిసిపల్ సమిష్టి శ్రేయోనిధి నుండి ఋణాల మంజూరు

1958 ఆంధ్రప్రదేశ్ పట్టణప్రాంతాల (అన్వీతమునైన సర్పార్టీ) చట్టంక్రింద ఏర్పాటుచేయబడిన మునిసిపల్ సమిష్టి శ్రేయోనిధి నుండి ఋణాలను మంజూరు చేయడానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలు పరిశీలనలో ఉన్నాయి. ఈ మొత్తం త్వరలోనే అందజేయబడుతుంది.

మునిసిపల్ ఉద్యోగులు మొదలైనవారికి డిప్లొమా,
ఓరియెంటేషను కోర్సులు

మునిసిపల్ పరిపాలనను మెరుగుపరచడానికిగాను, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో స్థానిక స్వపరిపాలనలో ఒక సంవత్సరం డిప్లొమా కోర్సు చదవడం కోసం మునిసిపల్ ఉద్యోగులను, సంగ్రహ ఓరియెంటేషను కోర్సు ~~మునిసిపల్ సర్పార్టీ~~ కోర్సు అధికారులను అనధికారులను వంపేందుకు చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. మొదటి కోర్సు అప్పుడే ప్రారంభమైంది. ఆ కోర్సు చదివేందుకై మునిసిపల్ ఉద్యోగులను పంపడం కూడా జరిగింది. ఓరియెంటేషను కోర్సుకు మొదటి దశా పంపించబడ్డ మునిసిపల్ అధికార్లు, అనధికార్లు బృందం ఇటీవలే ఆ కోర్సు పూర్తి చేసింది. ఈ డిప్లొమా, ఓరియెంటేషను కోర్సులను ప్రధానంగా స్థానిక సంస్థలూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ అందజేసిన సహకారంతోనే హైదరాబాదులో ప్రప్రథమంగా ఏర్పాటుచేయడం సాధ్యమైంది.

పట్టణ ప్రజాశిక్ష

సమాజంలో సుఖశీవన కోసం సరియైన ప్రణాళిక, క్రమబద్ధమైన పెరుగుదల చాలా అవసరం క్రొత్త పట్టణాలు, నగరాలూ సక్రమ వర్తకుల్లో అభివృద్ధి చెందితే సీటిసఫరా, మురుగునీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి, పారిశుధ్యపు పౌకర్యాల వ్యయం చవగ్గా వుంటుంది. ఈ విషయంలో ఇంకా సమగ్రమైన శాసనాలు తీసుకురావడానికి గ్రామీణ, పట్టణ ప్రణాళికపై వయూసా బిల్లును భారత ప్రభుత్వం నోబించింది. లా కమిషను ఈ బిల్లును పరిశీలించి సమగ్రమైన ఒక ప్రత్యేక ముసాయిదా బిల్లును తయారుచేసింది. ఈలోగా మాదిరి బిల్లును భారత ప్రభుత్వం సవరించినట్లు తెలిసింది. ఈ విషయంలో భారత ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించడం సవరించినట్లు తెలిసింది. ఈ విషయంలో భారత ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించడం

జరిగింది. వారినుంచి సమాధానం అందిన వెంటనే శాసనాన్ని జేయడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోబడతాయి

రాష్ట్రంలోని 17 మునిసిపాలిటీలలో మంజూరయిన 45 పట్టణ ప్రణాళిక సభకాల అమలు వివిధ దశలలో వుంది ఈ పథకాలు ప్రవేశపెట్టిన ప్రాంతాల్లో అభివృద్ధిగతినీ త్వరితంచేసే ఉద్దేశ్యంతో తీవ్ర ప్రణాళికా కాలంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం స్థానిక సంస్థలకు రూ. 11 08 లక్షల మేరకు ఋణాలు అందజేసింది. పట్టణ ప్రణాళిక పథకాల నిర్వహణ కోసం 1967-68 లో రూ. 75,000ల మొత్తం కేటాయించబడింది.

మైదరాబాదు, విజయవాడ, విశాఖపట్టణం, గుంటూరు వరంగల్లు పట్టణాలలో బృహత్ ప్రణాళికలు రూపొందించడంకోసం పథకాలు అప్పుడే చేపట్టబడ్డాయి. 1965 కు ముందు వున్నట్టి మునిసిపల్ హద్దులతో విశాఖపట్టణానికి సంబంధించిన ప్రణాళిక అప్పుడే ప్రభుత్వానికి పంపడమైంది. ప్రాంతీయ పరిశీలన తోసహా విస్తరించిన మునిసిపల్ హద్దులకు సంబంధించిన ప్రణాళిక తయారు చేయబడుతున్నది. విజయవాడకు సంబంధించిన ప్రణాళిక పూర్తయింది. దాన్ని మునిసిపాలిటీ అంగీకారంకోసం పంపడమైంది. ఆ తరువాత మంజూరుకోసం ప్రభుత్వానికి సమర్పించబడుతుంది. వరంగల్లు విషయంలో సర్వేపని పూర్తయింది. గుంటూరుకు సంబంధించిన ఈ పని త్వరలోనే పూర్తి అవుతుందని భావించబడుతున్నది. నాల్గవ ప్రణాళిక కాలంలో 50,000 జనాభాకు మైబడ్డ పట్టణాలకోసం బృహత్ ప్రణాళికలను తయారుజేయాలని ప్రతిపాదించబడింది. నాల్గవ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో రాజమండ్రి, కాకినాడ, ఏలూరు, మచిలీపట్నంల సర్వేపని చేపట్టబడింది ఈ సర్వేపని పూర్తయింది ఈ ఏడు నెల్లూరు, కర్నూలు, నిజామాబాదు, తెనాలి, కొత్తెగూడెం పట్టణాల సాంఘిక, ఆర్థిక భౌతిక సర్వేలు జేపట్టాలని ఉద్దేశించబడింది. నాల్గవ ప్రణాళిక కాలంలో నాగార్జునసాగర్, తిరుపతి, తువ్వలపాడు, శ్రీశైలంపట్టి కొన్ని ముఖ్య యాత్రిక కేంద్రాలు, విజయనగరం, ఆదోని, అశోకపురం, ప్రొద్దుటూరు, కడప, గుంతకల్లు వంటి పట్టణాలకు బృహత్ ప్రాణాళికలను చేపట్టడం జరుగుతుంది. ఈ పట్టణాలలోనూ చుట్టుపట్ల పట్టణాల్లోనూ జరుగుతున్న జరుగుతున్న శీఘ్ర అభివృద్ధిలదృష్ట్యా ఇవి చేపట్టబడతాయి. మై తెప్పన పట్టణాల్లో బృహత్ ప్రణాళికలను, ప్రాంతీయ ప్రణాళికలను తయారుజేయడంకోసం 1967-68 లో రూ. 12,000 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించబడింది. వారినుండి నిధులు అందే కొద్దీ వాటిని ఉపయోగించి, వాటిని రూ. 5,000 లక్షల కేటాయింపు చేయబడింది.

1967-68 బడ్జెటు అంచనాలలో చేసిన రూ. 2,06,900ల కేటాయింపు పెట్టబడి ప్రణాళికాఖయొక్క క్రమ నిబ్బంది నిర్వహణకోసం ఉద్దేశించబడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహనిర్మాణ సంస్థ

గృహనిర్మాణ పథకాలను అమలుజరిపి అద్దె కొనుగోలు పద్ధతిపై ప్రజలకు ఇళ్లు విక్రయించటంకోసం '7-1960 లగాయితు ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహనిర్మాణసంస్థ ఏర్పాటుచేయబడింది. సత్వర పారిశ్రామికీకరణ కారణంగా జనాభా పెరిగి నందున హైదరాబాదులో గృహసమస్య తీవ్రరూపం దాల్చింది ఈ సంస్థ ఇతరులు ఇప్పటికి నిర్మించిన ఇళ్ళ సంఖ్య నానాటికి పెరుగుతున్న జనాభా అవసరాలకు సరి పోవడంలేదు.

1960 లో గృహ నిర్మాణసంస్థ ఏర్పడిననాటి నుండి వివిధ గృహపథకాల క్రింద 3207 ఇళ్ల నిర్మాణం చేపట్టబడింది. ఇప్పటికి 2,815 ఇళ్ల నిర్మాణం పూర్తయింది. మిగిలిన 592 ఇళ్ళు వివిధ నిర్మాణదశలలో ఉన్నాయి.

1966-67 లో స్వల్పదాయ, మధ్యదాయవర్గ గృహనిర్మాణ పథకాల క్రింద ఇళ్లు నిర్మించడంకోసం ప్రభుత్వం 32 లక్షల రూపాయల ఋణం విడుదల చేసింది. స్వల్పదాయవర్గ పథకాలక్రింద 200 ఇళ్ల నిర్మాణం, మధ్యదాయ వర్గ పథకం క్రింద 189 ఇళ్ల నిర్మాణం పూర్తయింది. వీటికోసం గృహనిర్మాణ సంస్థ నిధులలో మహబూబ్ గంజ్ 18 ప్లాట్లు పూర్తిచేయబడ్డాయి.

1967-68 లో మధ్యదాయవర్గ గృహనిర్మాణ పథకం క్రింద రూ. 49.40 లక్షల వ్యయంతో 178 గృహాలను, రూ. 45.29 లక్షల ఖర్చుతో స్వల్పదాయవర్గ పథకం క్రింద 482 గృహాలను, సమాజంలోని బడుగువర్గాలవారికోసం రూ. 20.20 లక్షలతో 298 తక్కువ ఖర్చుగృహాలను నిర్మించాలని, వివిధ ప్రదేశాలలో రూ. 40 లక్షలవ్యయంతో భూములు సేకరించాలని సంకల్పించబడింది. ప్రభుత్వం ఏటా సంస్థకు దాని పరిపాలక ఖర్చుకు సరిపడ్డ మొత్తాన్ని గ్రాంటుగా ఇస్తున్నది. బడ్జెటులోగల రూ. 9,14,800 ల కేటాయింపు ఇందుకోసమే ఉద్దేశించబడింది.

1966-67 లో వివిధ గృహనిర్మాణ పథకాల అమలుకోసం జీవితభీమా సంస్థనుంచి లభించిన రూ. 75 లక్షలలో నుంచి రూ. 13 లక్షల మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గృహనిర్మాణ సంస్థకు ఇవ్వబడింది. 1967-68 లో మధ్యదాయ స్వల్పదాయ గృహనిర్మాణ పథకాలకోసం సంస్థ రూ. 88 లక్షలు కావాలని కోరింది. ఈ విషయమై కేంద్రానికి వ్రాయడం జరిగింది. వారినుంచి సమాధానం రావలసివున్నది.

భూసేకరణ

నగర సమీపంలో ఒక పట్టణవాడను నిర్మించడంకోసం, ఇళ్ళు, నివాస గృహాలు నిర్మించేందుకు కొంత భూమి కేంద్రప్రభుత్వానికి ఇవ్వడంకోసం గృహ నిర్మాణ సంస్థ 1963, 1964, 1965 సంవత్సరాలలో కూకట్‌పల్లి, ప్రైడర్ నగరు, మైపూరులలో 4,700 ఎకరాల భూమి సేకరణకు ప్రకటనచేసింది. అందులో 496 ఎకరాల 25 గుంటల భూమిని ప్రేలుడుపదార్థాల కర్మాగార స్థాపనకోసం ఇండియన్ డిటోనేటర్స్ లిమిటెడ్ కు ఇవ్వడం జరిగింది. కూకట్‌పల్లిలోని భూమి నంతా గృహనిర్మాణ సంస్థ సేకరిస్తున్నది. సేకరణ కార్యక్రమం అంతాపూర్తయి భూమిని స్వాధీనం చేసుకొన్నాక కేంద్రప్రభుత్వానికి కావలసిన భూమిని ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

మురికిపేటల బాగుసేత పథకం

మురికిపేటల బాగుసేత అభివృద్ధిపథకాల కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం. ఈ పథకానికి 1-4-1968 నుంచి 87 శాతం కేంద్ర సహాయం లభిస్తుంది. అందులో 50 శాతం కేంద్ర ఋణంగాను, 37 శాతం కేంద్రప్రభుత్వ సబ్సిడీగానువుంటుంది. మిగతా 12 శాతాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగాని, సంబంధించిన స్థానిక సంస్థగాని భరించవలసివుంటుంది. గత సంవత్సరం, అంటే 1966-67 లో వివిధ మునిసి పల్ కార్పొరేషన్ అనేక మురికిపేటల బాగుసేత కార్యక్రమాలనుచేపట్టాయి వాటిని అమలు జరుపడం కోసం ఆ ఏడు కేంద్రం రూ. 84 లక్షల మొత్తాన్ని సహాయంగా కేటాయించింది. ఈ రూ. 84 లక్షల కేంద్ర సహాయంలో రూ. 21 లక్షలు ప్రైడరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ చేపట్టిన బాగ్-అంబర్ పేట, చాదర్ ఘాట్ కార్యక్రమాలకోసం, రూ. 7 లక్షలు విజయవాడలో మునిసి పాలిటీ ఒక మురికిపేట బాగుసేత కార్యక్రమం చేపట్టడంకోసం ఉదేశించబడ్డాయి. 1966-67 లో ప్రైడరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ 198 ఇళ్ళ నిర్మాణం పూర్తిచేసింది. ప్రైడరాబాదు, చాదర్ ఘాట్, బాగ్-అంబర్ పేటలలో 144 ఇళ్ళ నిర్మాణం సాగుతున్నది. రాష్ట్రంలో ఈ పథకాల అమలు శీఘ్రగతిని కొనసా గుతున్నది. ఈ ఏడు ఇంకా ఎక్కువ పథకాలను చేపట్టాలని ప్రైడరాబాదు మునిసి పల్ కార్పొరేషన్, ఇతర మునిసిపాలిటీలు వాఙ్ఘిస్తున్నాయి. ఈ సంవత్సరం మునిసిపాలిటీలు అమలుజరిపే పథకాలకు మొత్తం రూ. 20 లక్షలు ప్రైడ రాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్, అమలుపరచే పథకాలకు మొత్తం రూ. 56 లక్షలు సహాయం కావలసివుంటుంది ఈ పథకంక్రింద ఈ సంవత్సరానికి రూ. 46.5 లక్షలు సహాయం కేటాయించవలసిందని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరడంజరిగింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహనిర్మాణ సంస్థ పునర్నిర్మాణం

ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం ఆంధ్రప్రదేశ్ గృహ నిర్మాణ సంస్థకును 1-4-1967 తేదీలగాయతు పునర్నిర్మించింది. ప్రభుత్వం అధ్యక్షుడు కాక 8 మంది సభ్యులను నియమించింది. వారిలో ఐదుగురు అవధికారులు, ముగ్గురు ఆదేశ కారులు.

NOTES ON THE DEMAND FOR GRANTS FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION 1967-68.

DEMAND XL ON MUNICIPAL ADMINISTRATION

Speaker Sir,

I rise to move the Demand No XL on Municipal Administration for the year 1967-68:

Municipalities

The number of Municipalities in the State now is 81 and they are classified into 5 grades : e , III, II, I Special and Selection Grade Municipalities according to their income. There are 4 Selection Grade, 6 Special Grade, 15 I Grade, 13 II Grade and 43 III Grade Municipalities in the State.

Elections .

Due to National Emergency, the Elections to the Municipal Councils in the State due to be held in the year 1965 were postponed under the provisions of the Andhra Pradesh Municipalities (Postponement of Elections) Act, 1965 (Act No 28 of 1965). Action is being taken to hold elections to about 69 Municipal Councils so as to enable the newly elected Councils to come into office by 1st October 1967.

Grants to Municipal Corporation of Hyderabad :

A sum of Rs 9,000 has been provided during 1967-68 also towards payment of Grant-in-aid to Municipal Corporation of Hyderabad for improvement of Traffic conditions and a sum of Rs. 9.00 lakhs for capital works. The Corporation is also given grant-in-aid of about Rs 5.03 lakhs every year to meet the extra cost consequent on the revision of scales of pay of its employees and also on merger of D.A. with pay. In addition to Rs 5.00 lakhs already referred to, a grant of about Rs. 7,50,000 was sanctioned to the Corporation for the year 1966-67 towards 50 per cent cost of enhanced rates of D. A., and interim relief. Action is being taken to sanction a similar sum for the year 1967-68.

Grants and Loans to Municipalities

The financial position of the Municipalities is not sound enough to meet the extra cost due to implementation of the revised scales of pay and allowances of the Municipal Employees. It was decided by Government to meet 50 per cent of the extra cost incurred by the Municipalities and the Municipal Corporation of Hyderabad on the implementation of revised scales of pay and allowances of the employees. Therefore, in the Budget Estimate for 1967-68 a provision of Rs 14.48 lakhs has been made to meet the expenditure towards payment of grants in question to the Municipalities and the Municipal Corporation of Hyderabad.

Loans are also being sanctioned to Municipalities for execution of Water Supply and Drainage Schemes, construction of roads and bridges, markets, buildings etc. The following provisions have been,

made in the Budget Estimates for 1967-68 under Loans and advances by the State Government

	Rupees
(i) Loans for the construction of roads bridges, markets, buildings <i>etc</i> , including Rs 75,000 for execution of Town Planning Schemes	3,00,000
(ii) Loans for Water Supply and Drainage Schemes and for other Public Health purposes ..	67,86,600
(iii) Loans for Development works ..	13,00,000

Urban Water Supply and Drainage Schemes

By the end of Third Five-Year Plan, 43 Municipalities were provided with protected water supply facilities, and only one municipality, viz, Vijayawada Municipality had a partial under-ground Drainage Scheme in the eastern area. During the Fourth Five Year Plan, it is proposed to cover another 10 municipalities with protected water supply and 6 municipalities partially, with under-ground drainage schemes. During 1966-67, the first year of the Fourth Plan, an amount of Rs. 190 lakhs was allocated, the bulk of which was spent on the most important scheme of Visakhapatnam Water Supply Improvements (Thatipudi Reservoir Scheme), for making available an additional quantity of 100 lakh gallons of water per day, for meeting the water supply demands of the Visakhapatnam Municipality, various other Organisations, Institutions and the Industries, springing up in and around Visakhapatnam. The above Scheme was completed and water supply made available on 31st March, 1967.

During the year 1967-68 provision has been made towards expenditure on 5 spill-over water supply schemes and 3 drainage schemes only and no provision could be made for any new scheme in the year due to paucity of funds. With the above provision, underground drainage facilities for a part of Bluru town will be made available during 1967-68, and the other schemes will spill-over to 1968-69. Thus the overall position of water supply and drainage in the State at the end of March, 1968 will be that there will be 43 municipalities having water supply and 2 municipalities with partial under-ground drainage facilities.

Local Government Service

The service conditions of the staff working in the Municipalities in the two areas continued to be different.

All Municipal Employees in the Telangana area are eligible for pension benefits while the Municipal employees in the Andhra area are not eligible for the same. Orders extending the pension scheme to the Municipal employees in Andhra area with effect from 1st April, 1967 are under issue.

Unlike in the Andhra area, there is a Local Government Service in the Telangana area and a separate Local Government Service Fund is constituted for the purpose of payment of salaries *etc*, to the members of the service. The Corporation and the Municipalities in the Telangana area contribute to this fund to the extent of actual annual expenditure incurred by them on such staff.

The provision of Rs 11,04,300 in the Budget is for payment of salaries to the members of the Local Government Service working in the Corporation. Similarly a provision of Rs 96,400 has been made for payment of salaries to Sanitary Inspectors and a provision of Rs 99,800 has been made for payment of salaries to Municipal Engineers working in the Corporation and Municipalities Appellate Commissioner

In the Andhra Pradesh Municipalities Act, 1965, provision is made for the appointment of an Appellate Commissioner to dispose of tax appeals in Municipalities. The post of an Appellate Commissioner has been created and it is expected that the Appellate Commissioner, (who will be a senior officer of the Department) will be in a position to dispose of the tax appeals in an efficient way and on uniform standards. This new arrangement in effect, results in the judicious disposal of tax appeals as well as in stepping up of the Finances of the Municipalities.

Sanction of Loans from Municipal Common Good Fund :

Proposals are under consideration for the sanction of loans from the Municipal Common Good Fund constituted under the Andhra Pradesh Urban Areas (Surcharge on property tax) Act, 1965 and the amount will be released shortly.

Diploma and Orientation Course for Municipal Employees Etc

For stepping up the Municipal Administration, steps have been taken for deputing Municipal Employees to undergo one year Diploma Course in Local Self Government and Officers and Non-Officials from Municipal Councils to undergo a brief Orientation Course at the Osmania University. The former Course has started and Municipal employees have been deputed to undergo the Course. The first batch of the Municipal Officers and non-officials sent for the Orientation Course has undergone the Course recently. This Diploma and Orientation Courses have been made possible for the first time at Hyderabad, mainly with the active co-operation forthcoming from Local Bodies and the State Government.

Town Planning

For a happy living of the community, the need for proper planning and regulated growth is essential. The cost of amenities like water supply, drainage, lighting and sanction will be cheaper if new towns and cities are developed on planned lines. To have a more comprehensive legislation on the subject, the Government of India have suggested a Model Bill on the Country and Town Planning. The Model Bill has been considered by the Law Commission and it has prepared a separate draft comprehensive Bill. In the meantime, it is understood that the Government of India have amended the Model Bill. The Government of India have been addressed in this regard and necessary steps will be taken to undertake legislation on receipt of their reply.

There are 45 sanctioned Town Planning Schemes in various stages of execution in 17 Municipalities of the State. The quicken the phase of improvement of the areas covered by these schemes, loans were given by the State Government to the Local Bodies to a

tune of Rs 11.06 lakhs during III Plan. A sum of Rs 75,000 has been provided for in the year 1967-68 for execution of Town Planning Schemes.

Schemes for the preparation of Master Plans and regional Plans have already been taken up for some cities and towns (viz) Hyderabad, Vijayawada, Visakhapatnam, Guntur and Warangal. The Plan in respect of Visakhapatnam covering the Municipal limits which existed prior to 1965 has already been submitted to Government and the plan for extended Municipal limits with the Regional studies is under preparation. The plan in respect of Vijayawada has been completed and sent to the Municipality for its concurrence and submission to Government for sanction. In respect of Warangal the survey work is completed and in respect of Guntur it is expected to be completed shortly. During the Fourth Plan period, it is also proposed to take up the preparation of Master Plans for towns with more than 50,000 population. In the first year of the Fourth Plan, Survey work has been taken up for Rajahmundry, Kakinada, Eluru and Machilipatnam and the work has been completed. During the year, Socio-economic and Physical Surveys are proposed to be taken up for Nellore, Kurnool, Nizamabad, Tenali and Kothagudem. During the Fourth Plan period the Master Plans for Vijayanagaram, Adoni, Anantapur, Proddatur, Cuddapah, Guntakal and certain important Tourist and Pilgrimage centres like Nagarjunasagar, Tirupati, Bhadrachalam and Srisailem, will be undertaken in view of the fast developments taking place and likely to take place in and around those towns. For the preparation of Master Plans and regional Plans for the above towns, the Government of India have been requested to provide a sum of Rs 10.00 lakhs during 1967-68 and pending release of funds by the Government of India, a provision of Rs 5.00 lakhs has been made in the current year's budget.

The provision of Rs 2,65,800 made in the Budget Estimates for 1967-68 is for the maintenance of the regular establishment of the Town Planning Department.

Andhra Pradesh Housing Board

The Andhra Pradesh Housing Board was constituted with effect from 1st January 1960 for the purpose of executing Housing Schemes and to sell them to the public on hire purchase basis. The Housing problem in Hyderabad has become particularly serious on account of increase in population due to rapid industrialisation. The number of houses already constructed by the Board and other agencies has not been able to meet the ever-increasing demands of a steadily growing population.

From the date of formation of the Housing Board in 1960, 3207 houses were taken up for construction under the various Housing Schemes out of which 2615 have been completed so far and 592 houses are at various stages of construction.

During the year 1966-67, a loan of Rs 32.00 lakhs was released by the Government for taking up construction of houses under Low Income Group Housing Scheme and Middle Income Housing Scheme. Construction of 200 houses under Low Income Group and 139 under Middle Income Group Housing Scheme have been completed. Besides

this 18 flats at Mahboob Gunj have been completed from the funds of the Housing Board

During the year 1967-68, it has been proposed to take up construction of 178 Middle Income Group Houses costing Rs 43.40 lakhs and 432 houses under Low Income Group Housing Scheme costing Rs 44.29 lakhs and 298 Low cost houses for economically weaker section of the Community costing Rs. 20.20 lakhs, and acquisition of land in different localities costing Rs. 40.00 lakhs. The Government have been making a grant to the Board every year of a sum equivalent to its administrative expenses and the provision of Rs. 9,14,600 in the Budget is made for this purpose.

During 1966-67, the Andhra Pradesh Housing Board was given a sum of Rs 13.00 lakhs from the amount of Rs 75.00 lakhs received from the Life Insurance Corporation for implementation of various housing schemes. The Housing Board has requested for a sum of Rs 88.00 lakhs for Middle Income Group Housing and Low income Housing Schemes for 1967-1968. The Government of India have been addressed in the matter and their reply is awaited.

Acquisition of Land :

The Housing Board notified during the year 1963, 1964 and 1966 about 4,700 acres of land at Kukatapally, Hyderabad and Maipur for acquisition of land for building up a satellite township and release of a portion of the land to Central Government for construction of houses and residential quarters. Out of the said area of 4,700 acres, land measuring 436 acres and 25 guntas was released in favour of the Indian Detonators' Ltd, for establishment of an explosive factory. The entire land at Kukatapally is being acquired by the Housing Board and the land required by the Government of India will be made available to them after the acquisition proceedings are completed by the Housing Board in every respect and the land is taken possession of.

Slum Clearance Scheme

Slum Clearance Improvement Scheme is a Centrally sponsored scheme. The scheme is eligible for Central Assistance to the extent of 87 1/2% (i.e., 50% Central loan and 37 1/2% Central Subsidy with effect from 1st April 1966 and the balance of 12 1/2% has to be met either by the State Government or the Local Body concerned. During the last year (i.e., 1966-67), the various Municipalities and the Municipal Corporation of Hyderabad took up a number of Slum Clearance Project and during the said year, the Government of India provided a total Central assistance of Rs 34.00 lakhs for execution of these projects. Out of the said Central assistance of Rs 34.00 lakhs, an amount of Rs 21.00 lakhs was meant for the Bagh-e-Amberpet and Chaderghat projects of Municipal Corporation of Hyderabad and the amount of Rs 7.00 lakhs was meant for taking up a Slum Clearance Project at Vijayawada by Vijayawada Municipality. The Municipal

Corporation of Hyderabad completed the construction of 198 tenements during 1966-67 and the construction of 144 tenements is in progress at Khairatabad, Chaderghat and Bagh-e-Amberpat under the scheme. The execution of the Slum Clearance projects is gaining a tempo in this State. The Schemes executed by the Municipalities require a total assistance of Rs. 20.00 lakhs, while those of the Municipal Corporation of Hyderabad require a total assistance of Rs. 56.00 lakhs during this year. The Government of India have been approached to provide a Central assistance of Rs. 66.5 lakhs for this year under the scheme.

Reconstitution of Andhra Pradesh Housing Board

During this year, the Government have reconstituted the Andhra Pradesh Housing Board for a period of three years with effect from 1st June, 1967. Besides the Chairman, the Government have appointed 8 members, out of whom 5 are non-officials and 3 are officials.

